

Hilim ha hiti Pútuun pa Etiil C

Catholic Lectionary
Year C
(Sundays and festivals)

Revision of the Lectionary translated
in 1976 by Father Guesse
in collaboration with the Parishes of
Diouloulou and Kafountine,
of the Diocese of Ziguinchor, Sénégal
and
with the Parishes of Brikama,
Gunjur and Kartung
of the Diocese of Banjul, The Gambia

Catholic Lectionary
Year C
(Sundays and festivals)

Kuloonaay/Karoninka language
The Gambia
West Africa

Trial version
2016

Contents:

Contents:	1
For easier reading	4
Introduction	5
THE SEASON OF ADVENT	7
1st Sunday of Advent	7
2nd Sunday of Advent	8
3rd Sunday of Advent	10
4th Sunday of Advent	12
THE SEASON OF CHRISTMAS	14
Christmas: During the Night	14
Christmas: During the Day	16
Holy Family: Sunday within the Octave of Christmas.....	18
Mary, Mother of God: Octave of Christmas (1 Jan).....	20
Epiphany	21
Baptism of the Lord: Sunday after Epiphany	23
THE SEASON OF LENT	26
Ash Wednesday	26
1st Sunday of Lent	28
2nd Sunday of Lent	30
3rd Sunday of Lent	32
4th Sunday of Lent	34
5th Sunday of Lent	37
Palm (Passion) Sunday	38
Reading of the Passion.....	40
The Lord's Supper (Holy Thursday).....	43
The Lord's Passion (Good Friday)	45
Reading of the Good Friday Passion.....	48
THE SEASON OF EASTER	56
Resurrection of the Lord (Easter Vigil)	56
Resurrection of the Lord (Easter Sunday).....	59
2nd Sunday of Easter	62

3rd Sunday of Easter	64
4th Sunday of Easter	66
5th Sunday of Easter	68
6th Sunday of Easter	69
Ascension of the Lord.....	72
7th Sunday of Easter	74
Pentecost Sunday.....	75
THE SEASON OF THE YEAR: ORDINARY TIME (YEAR C)	78
Trinity Sunday.....	78
The Body & Blood of Christ	79
The Sacred Heart of Jesus	81
2nd Sunday	82
3rd Sunday.....	84
4th Sunday	86
5th Sunday.....	88
6th Sunday	90
7th Sunday	92
8th Sunday	94
9th Sunday.....	96
10th Sunday.....	98
11th Sunday.....	99
12th Sunday.....	102
13th Sunday.....	103
14th Sunday.....	105
15th Sunday.....	107
16th Sunday.....	109
17th Sunday.....	111
18th Sunday.....	113
19th Sunday.....	115
20th Sunday.....	118
21st Sunday	119
22nd Sunday.....	121
23rd Sunday	123
24th Sunday.....	124
25th Sunday.....	128

26th Sunday.....	130
27th Sunday.....	132
28th Sunday.....	133
29th Sunday.....	135
30th Sunday.....	137
31st Sunday	138
32nd Sunday.....	140
33rd Sunday	142
34th Sunday: Christ the King.....	144
FEASTS OF THE LORD AND SOLEMNITIES DURING THE YEAR.....	147
Presentation of the Lord (2 February).....	147
Assumption of Mary (15 August)	149
All Saints (1 November)	151
All Souls (2 November)	153
Harvest	155
Marriage.....	156

For easier reading

Each letter in the Karoninka alphabet has only one pronunciation. The letters below can present some difficulties when reading. This is due to the fact that their pronunciation is different from that in English. There are also some letters that represent sounds that do not exist in English:

Aa	as in	aataak	you have
Á	as in	Álafi	he loves
Áa	as in	áalafi	you love
C	as in	caanak	sun
Ee	as in	Ceek	shout!
É	as in	Ékey	coming
Ée	as in	néefulii	it came out
Ii	as in	Kiic	write!
Í	as in	Hín	work!
Íi	as in	síitan	listen!
Ñ	as in	ñikopu	ropes
Ŋ	as in	ŋaasuwan	ten
Oo	as in	Coop	take!
Ó	as in	Cólii	arrive!
Óo	as in	Óo	every
Uu	as in	enuun	tree
Ú	as in	Pútuun	God
Úu	as in	núutuulaa	we worshipped

Introduction

This Lectionary is a revision of the previous Lectionary that was translated in the 1970s by Père Guesse in Kafountine. For the past 40 years, these readings have been read in churches on both sides of the Senegambian border. Since 2004, much has been done to develop the Karoninka language and an alphabet was created based on linguistic analysis. Literacy classes have been held since 2009 and many people can now read and write in the Karoninka language. To this end, the Lectionary has been revised to reflect changes in the way the language is now written and to enable people to read the Bible passages more easily. This being a trial version, the committee invites and welcomes feedback from readers, catechists and others who read these texts about the changes that have been made.

Kuloonaay Pútuun enke, pahelal piti Kuloonaay Pútuun pa enka Peel Géés naayesane ka faw Kafountine ti híleeluuf Aloón ti etiil ya eewase ya wúli sikeme isak niŋ sipaakiil niŋ áwii éhaaciil niŋ ŋaasuwan (1970). Sitiil áwi ésupak sa (40) seemuuse se, Kuloonaay enke nini nkikalaŋee ti ekumpaan Pútuun pa kanaac Senegal/Gambia. Emma ínsike 2004 páhin pínhineehin piti kaateecanool Kuloonaay niŋ pakiical mpícakakee ti paŋesal híleeluuf. Káyipen kalaŋ niŋ hikiicu híyaañeeyañ 2009, epuwun pakan keemeenje fiye káyiniyini hikiicu niŋ kalaŋ Kuloonaay. Ekina ewune Kuloonaay Pútuun pa enke nkihelee kipinapool niŋ pakiical híleeluuf piti fiye, kati éyini kaayankanan pakan paka kapikalaŋ kilim Pútuun pa mpásuum. Aŋe héecakakee púcook, kunuu óo kunuu kiti písikoola pa man me pikalaŋa pa ti ekumpaan Pútuun pa kiti kapenan kaateecanool kisayaneesayan.

THE SEASON OF ADVENT

1st Sunday of Advent

First reading: **Jeremiah 33:14-16**

Hilim ha hiti ayaamakoola ya Jeremiya -

Kunoom unka ti ékey, ta inci nkaakaay ta kawufan pakati Israyel niŋ pakati Yutaay kásuumaay kenke, enka inci insintooliye ka kati ufanii. Ti kunoom enkuu, inci fáhin amansa eecoonoole apupukee ti miin ma miti Dawid. Akina eepukee ya áfaahin ti mah ma waah weenape niŋ waah weecoonoole. Ti kunoom enkuu, pakati Yutaay efikafakanee. Pakati Jerusalem efikakin ti kásuumaay. Efikawufan yo caacaw ence: “Pútuun pa piyem Pucoonool pa putuunaa.”

Second reading: **1 Thessalonians 3:12 – 4:2**

Hilim ha hiti Pool eenape ya -

Alímaati Pútuun pa puhaanan, mpukumpan pálafi empa innitaake pa ti pututa aluu niŋ ti pakan paka púloon samat nii pálafi pa empa nuutaake pa ti aluu. Pumeenjan saan aluu niŋ sempe, nipiyyeno keesampanee niŋ payenka etikawatane hátikin Pútuun pa Paapaa atuunaa, ta Ateeteyo Yéesu naakaakaay ta ékey niŋ keenape ka kiteyoo púloon.

Weetowiye wa, úyisanaayisan aluu puume inniñanɛ íhinu, mante fa Pútuun pa ínsuum po t’aluu; apan fo inniyem ti íhinu fala. Unii unka ti kaluum aluu ti caacaw ca citi Ateeteyo Yéesu Krista, nuutiip aluu nipenan nene páhin pa pitaaluu, aluu pakatu unii. Antún, nímeyimeyi pinap kilim ka enka nuukalanane ka aluu ti caacaw ca citi Ateeteyo Yéesu Krista.

ALELUYA Pútuun pa, yísan unii kaaponket ka kitii, hín unii upucuk hinoom ha hiti kafakan ka kitii. Aleluya.

The Season of Advent

Gospel:

Luke 21:25-28, 34-36

Hilim ha hiti Luk eenape ya -

Yéesu naasok pinapana pa pakateyoo: “Píyisan efipiyeno ti caanak ca, ti hiim ha, niŋ ti picaaŋan pa. Ti etaam ya, kaatii ka efikiliĩnool, kúsuuh ka lompo nkisap meemak, pakan paka púloon efikafe meemak, étikameyi fa éfikahin. Pakan paka efikaket niŋ ewatate ti káamiilool heekaakaay ha pitaako ti etaam ya, kaatuko sempe sa siti patiila éfisiyiŋanoolo. Tempo, efikacuk inci, Añii An, ti éwanoonii niŋ sempe niŋ ti hamake henfakat ti pututa káatiŋu. Fiye, niŋ eehe híyaañaa pitaako, nisiŋo ínnisaalino, kaatuko kafakan ka kitaaluu kúlohaniyoo-lohan.”

“Nitah kunuu! Timpi níluuŋoolo ti pahaaño, ékuman niŋ ekina tom káamiilool eloŋ ya, níwasum hinoom eehuu timpi himint aluu samat nii fa cala nemint soon. Kaatuko éfihinowii ti pakan paka púloon keeyem ka ti púlunta pa. Timpi niŋooyal, inniluum tan óo tan kati nitaak sempe siti hifaku ti waah wa weekaakaay wa écolii, niŋ sempe siti pisiŋo hátikin inci, Añii An.”

2nd Sunday of Advent

First reading:

Baruch 5:3-9

Hilim hiti an eecoonoole -

Jerusalem, waat hísool ha hitii hiti kúnuul ka niŋ palek pa, uwwaso tan óo tan nimmaan na neewalla na niti hamake ha hiti Pútuun pa. Ufáloolo niŋ hísool ha henfakat ha hiti pucoonool pa, niŋ eeha níhifulii ha ti Pútuun pa, úwwuulo éwuulu ya eti hamake ha hiti Pútuun pa, kaatuko Pútuun pa éfipiyisan ecaaŋ etii etaam ya púloon, éfipuwufani caacaw encuu fo tan óo tan: “Kásuumaay kiti pucoonool niŋ hamake hiti káyinan.” Lito, Jerusalem, silo ti tíntiŋ ya insincan pa caanak ca íncifulii pa, sincan epuuki nkaconcoole fa kápiliŋ pa caanak ca incinow pa fo pa íncifulii pa kamma hilim ha hiti eesampanee ya, ínsuumii, kaatuko Pútuun pa púnawunii-nawuno. Káfulaaful la taawe ñoota kamma pukamoolii nkacokii nkacoopii, pale Pútuun pa mpúñahaniyii pe taawe, samat nii keeyeniye ti elemeyu. Kaatuko Pútuun pa

The Season of Advent

pusokaasok: “Nítamiyan pítintin pa peehaane, focaa mítintin ma meemaamane ma. Nimeenjan kiyano ka esiya, ancuk etaam ya etempanooliyaa. Pakati Israyel kati káyini ésapalii kápinapoolii nin hamake ha hiti Pútuun pa.” Pútuun pa mpusok: “Usooy wa lombo nin enuun óo enuun eetaake haaw héesuume puwun káciya etempo Israyel.” Mpíhin fo. Kaatuko éfipitintinjan Israyel ti pásuuma, ti ecaan ya eti hamake etempo, éfipitintinjanii nin paket hikaw nin pucoonool pa peeyem pa piteetepo.

Second reading: Philippians 1:4-11

Hilim ha hiti Pool eenape ya -

Aluu pakanam ti káyinan, tan óo tan inci illuume Pútuun pa kitaaluu fiye púloon, ínhinhin ho nin pásuuma, kamma inniyankankanam kaahancalool ekoonjan ya éesuume ya, kápilin ti hinoom ha hícook ha fo fiye. Inci yínanaayinan nii: Pútuun pa péecooke pa ti aluu páhin peenape empe fiye, efipihankan po, fo ti hinoom ha eeha Yéesu Krista áfaañhoonii.

Pútuun pa pímeyimeyi nii inci láfilafi aluu púloon samat nii Yéesu Krista fa náalafiye fa aluu. Ti kaluum ka kutoom, inci illuumluum pálafo pa pitaaluu pípihin aluu nipihan innitaake tan óo tan kameye ka kiti pánipani ya, mante fa ínnimeyi waah ewwa weehane wa hitaaku pílat. Fiye, ti pucoonool pa, efinikaay peekalooliit pati hinoom ha hiti Krista, efinitaak lombo pimeen ti pucoonool pa peewufanee pa kamma Yéesu Krista ti hamake ha nin hímulu ha hiti Pútuun pa .

ALELUYA Aleluya, nimemanool pítin pa piti Pútuun pa,
nicoonanool nítin etempo. An óo an afaacuk kafakan ka kiti
Pútuun pa.

Gospel: Luke 3:1-6

Hilim ha hiti Luk eenape ya -

Ti sitiil kaat ya siti Tipel Sesaal, amansa ya enfakat a ati mah ma miti Room, Pons Pilaat naayeno ati hikaw ha hiti Yutaay, Helot naayeno ati hikaw ha hiti Kalilee, atuwoo Filip naayeno ati hikaw ha hiti mah ma miti Itulaay nin Tilakonit, nin Lisañas ati hikaw ha hiti Apilen. Annas nin Kayif nkayeno

The Season of Advent

puwaaseena pa kenfakat ka pakati Pútuun pa. Ti oom caanak hilim ha hiti Pútuun pa níhicolii ti Saṇ, Sakaliya añiino, pati káahaan tes. Saṇ naayeno kaafiitanool mah ma púloon meekole ma musuu ma miti Jordan, apiyenyii káatuunan: “Níhin pátise nípiyisan nii niyesanaayesan eloṇ ya eti aluu, Pútuun pa kati puponket aluu umuyen wa uti aluu.”

Samat nii hilim ha heekiice ha ti kaahit ka kiti ayaamakoola ya Esaya:

“An náaceekii ti káahaan tes apusok: 'Niwañal pítin pa piti Ateeteyo, nicoonanol pítin pa piteyoo. Eliṇoon óo eliṇoon efeehokanee, tíntin óo tíntin niṇ cítintin óo cítintin éfipitamiyanee. Ñítin ña ñeeṇoncalooliye ña efiñiconanoolee, ñítin ña ñiti pínankiin pa efiñiteecanoolee. Pakan paka púloon efikacuk kafakan ka kiti Pútuun pa.'”

3rd Sunday of Advent

First reading: Zephaniah 3:14-18

Hilim ha hiti ayaamakoola ya Sofoniya -

“Saatee ya eti Siyon, ceek hiceeku hiti kásuumaay! Israyel, hap! Jerusalem, ṇaaña innuut kamma kásuumaay! Ateeteyo álaañanaalaan payenka keenookuu ka, naayaan akamooli. Amansa ya ati Israyel, Ateeteyo, oopa naawe. Awe ñaṇut hifeyu hileeṇ ha. Ti hinoom eehuu efikasok Jerusalem: “Timpife Siyon, timpi katan sipeesi sípilaan! Pútuun pa Ateeteyo umpa ti awe, pikina piyem Ati Sempe, aṇa nácoopii ya kafakan ka. Ti awe efipitaak pásuuma pa piteetepo, kamma pálaḥi etempo, éfinepiyisani pálaḥi etempo, efipikii kamma awe niṇ kícimu kiti pásuuma, samat nii ti kunoom kiti pahaaño pa.”

The Season of Advent

Second reading: **Philippians 4:4-7**

Hilim ha hiti Pool eenape ya -

Aluu pakanam ti káyinan, nimaayoolo tan óo tan kamma Ateeteyo. Nikatam pinene sok ho aluu: Nimaayoolo! Níyisan pakan paka púlooj nii aluu ninapaanap. Etikamp Ateeteyo áfaakey. Timpi nife likee pale fan óo fan incuke niluum Pútuun pa waah ewwa innisoolahé wa, níhin ho lombo niñ hisoku apalaka. Fiye, kásuumaay ka kiti Pútuun pa, keehañe ka waah ewwa núumiiloolaa wa, efikifaas saan aluu niñ pámiiloolal aluu ti Yéesu Krista.

ALELUYA Aleluya Ayaamakoola ati patiila, Sañ ákeyyookey
kawañal pítin pa piti Ateeteyo niñ écoopii píyisan pa piti ecaañ
ya. Aleluya.

Gospel: **Luke 3:10-18**

Hilim ha hiti Luk eenape ya -

Kayoj ka nkicakan Sañ-Patis: “Puume unii úfuuhin?” Sañ naañahanii: “Niñ an ataakaa kúsool kúsupak añañaa káapaacinool niñ aña ataakut ya, aña ataake paliyal añañaa lombo íhinu fo.” Pisayoola kúncoo ya lombo nkákey kati káhinee pátise nkacakanoo: “Ahámpaatiin, puume nuuñañe íhinu?” Naasokii: “Timpi nisa pihañ la pakati Room nkasoke la aluu.” Pusooçaali lombo nkacakanoo: “Unii puume nuuñañe íhinu?” Naañahanii: “Timpi nicoop mañ miti an ti sempe aluu, timpi ninook an kamma mañ, nileh ti cooy ya eti aluu.”

Pakan paka púlooj nkayeno hítuulu man hikee efihitaako, nkayeno eakanoolo ti kunuuwii man Sañ ayem Eenucee ya ati Pútuun pa. Sañ naañahanii poko púlooj: “Inci niñ man íhin aluu pátise. Pale aña eeyem ya ti ékey ahañaam sempe, yinaat fala kákopin ñikopu ña ñiti pisamata pa piteyoo. Akina áfaahin aluu pátise niñ Kunuu ka keenape ka niñ seemak. Kaahelu ka kiteyoo unka ti epeesoo kati ákatinool pakak pa niñ éheeni ya. Naamank pakak pa la ti pileefaan pa piteyoo, pale afaasowan éheeni ya ti seemak seehokiyantoo.” Niñ kikee kilim keemeenje Sañ naalum pakan paka kapiyesan eloj ya eteyii náatuunanii ekooñan ya éesuume ya.

The Season of Advent

4th Sunday of Advent

First reading: Micah 5:1-4

Hilim ha hiti ayaamakoola ya Mika -

Kilim ka kiti Pútuun pa, ehee ko: “Awe, Betelehem, pikin pa peekelane ti pafom ti pikin pa púloon piti Yuta, ti awe inci nkaakaay íhinu akina aña afaayeno áhampaatiin a ati Israyel apupukee. Púcookoo, pikina piyem ti kunoom ka keefiyye ka, ti púcook puu piti sitiil sa. Ta kunoom ka kiti piyeno akina lammayoo efikipa, efeetaako hinoom eeha aal a aña eekaakaay ya hipuku, afaapuk; niñ pakatuwoo keetowiye ka efikanapan pamake pa lombo piti caacaw ca citi Pútuun pa piteyoo. Efikakin ti kásuumaay kamma fiye sempeyoo efisikaay focaa la púlunta pa mpilehe la; niñ akina humuumoo afaayeno kásuumaay ka kiti pakan paka.”

Second reading: Hebrews 10:5-10

Hilim hiti anapana ati Yéesu -

Aluu pakanam ti káyinan, Yéesu, ta náakeyii ta t’etaam, samat nii fa nkakiice fa ti hilim ha hiti Pútuun pa, naasok Pútuun pa:

“Aálafiit uwaaseen niñ usaaween, amemanoolaam-memanool enii. Súumuti niñ púlukuleen pusowee ti caacawi, niñ kaawaaseen kiti káfulan kamuyen kíhinee. Fiye, inci insok: 'Eheeyam, inci kéyyookey Pútuun íhinu eeha állafiye ha, samat nii fa kutoom inkusokee fa ti hilim ha heesiinane ha.”

Yéesu Krista náacook hisoku: “Aálafiit uwaaseen, usaaween, púlukuleen peesowee niñ kaawaaseen kiti káfulan kamuyen. Uwaaseen ewwuú úsumuti” (apan úhineehin samat nii heekiicee ha ti hilim ha heesiinane ha). Púful toko naapenan hisoku: “Eheeyam, inci kéyyookey íhinu eeha állafiye ha.” Ancuk náafulan kaawaaseen ka keemaamane ka kati asiinán kéeyeeni ka. Yéesu Krista áhine pála fi pa piti Pútuun pa púloon: naawufan eniinoo poonool kón, tempo nuufakanee ti umuyen wa utuunaa.

ALELUYA Mari naasok: “Inci yem amiikan a ati Pútuun pa.

Uluumaa eeha ansoke ha hitaako ti inci.”

The Season of Advent

Gospel:

Luke 1:39-45

Hilim ha hiti Luk eenape ya -

Ti kunoom enkuu Mari naakaay mpacas ti saatee ya eti pítintin pa ti mah ma miti Yutaay, apinako la ti ekumpan ya eti Sakaliya naakican Elisabet. Ta Elisabet náasiye ta Mari pakicanaloo añii ya naawen ti munowoo, Elisabet naameen nin Kunuu ka keenape ka. Naaceek apusok: “Awe Pútuun pa mpíhine heehaje ha panap ti pakaal paka púloon, efi lombo píhin heehaje ha panap ti añii ya aja ankaakaay ya hipuku! Puume inci innapiyenee fiye, íñña ya ati Ateeteyo atoom kati mpákiiyam hiyoo? Sincan, emma inci ínsiye ma pakicanali añii aje ti munowam naawen ti pásuuma. Aánapiyaneewe awe aja yínane ya ti eeha Ateeteyo mpusoke ha nii efihitaako.”

THE SEASON OF CHRISTMAS

Christmas: During the Night

First reading: **Isaiah 9:2-7**

Hilim ha hiti ayaamakoola ya Esaya -

Kayon̄ ka keeyeniye ka t'énimaan ya nkucuk ecaan̄ enfakat néelitoonii;
keekine ti mah méenime, ecaan̄ néefulii teyii. Awe, Pútuun pa, aameeganii-
meejan pásuuma, aapenaniipenan kásuumaay. Nkataak pásuuma penfakat
hátikini, samat nii fa nuutaakaa fa pásuuma ti kaamaañ ka, samat nii fa
nuutaakaa fa pásuuma ti púpaacinoole hisaanumate ha hiti pikamool unaa.
Kamma awwanane pitiyo pa peenapa pa siit, niñ kamma anfiitaloole hisawuc
ha hiti áhampaatiin a ati páhin pa. Aafiitaafiit waah ewwuú púloon̄, samat nii
ti hinoom ha eeha anheeke ha pakati Matiyán.

Kaatuko añii eepukee kamma unaa, naawufanee unaa. Káyisan ka kiti
himpac elemeyu ya unka ti káapantiyoo, efikayonkaloo caacaw ence:
“Awufana hilim heenape, Pútuun pa piti sempe, Faaf a ati tan óo tan, Añii ati
cáwii ca citi kásuumaay.” Fiye himpac elemeyu ya eteyoo etihihancaloolo;
kásuumaay keepayantoo efikiyeno ti miin ma miti Dawid niñ cáwii ca
citeyoo. Fiye fo tan óo tan, afaayeno ti meenape ma niñ pucoonool pa písik
fíyooy fo ti pikelan. Fiye pálafo pa piti Ateeteyo ati púlunta pa mpíhine.

Second reading: **Titus 2:11-14**

Hilim ha hiti Pool eenape ya -

Kaatuko Pútuun pa píyisanaayisan pakan paka panap etempo péeyini pa
kafakan púloon̄. Pikina píyisane unaa uputahaa kamuyen ka niñ hame ya eti
hitaaku ha hiti t'etaam; mante fa nuuyeniyaa t'etaam samat nii pakan
keeholatiye, pakan keenape, pakan kéelafiye Pútuun pa. Fiye nuuñañaa
hítuulu hinoom ha heenape ha eeha núuyinanaa ha hitaaku. Hinoom eehuu,
Pútuun pa penfakat pa, peeyem pa Yéesu Krista afakana ya atuunaa, éfipikey
ti hamake. Kamma akina naawufane himuumoo, mante fa naacooy umuyen

The Season of Christmas

wa utuunaa púlooj, mante fa naakuulan unaa lombo, upuyeniyaa kayoj
etempo, kayoj ka kéelafiye ka íhinu meenape ma.

ALELUYA Inc'opa ti hisoku aluu pásuuma penfakat: Fíyooy
Afakana ya naapukee kamma unaa, akina ayem Yéesu Krista,
amansa ya.

Gospel: **Luke 2:1-17**

Hilim ha hiti Luk eenape ya -

Ta Saŋ-Patis naapukee ta, amansa ya enfakat a aŋa nkasok ya Ookust
náafulanii hilim nii an óo an ti mah ma miti Room púlooj añagee hikiicu
caacawoo. Oom hikiicu hiyeniye híyaañ ta Kileños naayeniye ta ati hikaw ha
hiti Siriya. An óo an naañoŋo ti saatee ya eti cosaan ya eteyoo apikaakiicee
po.

Josef lombo náafulii ti saatee ya eti Naasalet ti mah ma miti Kalilee apiwant
mah ma miti Yutaay ti saatee ya eti amansa ya Dawid eyya nkasok ya
Betelehem, kamma akina lombo naayem ati miin ma miti maama teyoo
Dawid. Apikaay hikiicu ha naacooŋo Mari aŋa naaŋaame ya ekop, aŋa
eeyeniye ya immunow.

Ta nkayeniye ta po, íyyiŋooliyoo, náapukii ciñiinoŋo cíyaañ, cikampaani.
Naakuupatanool co niŋ ñiseehu naahintanoŋo ti púus kamma nkataakut ékaap
la efikawanan.

Ti oom mah intaak ti ukit wa pufaasa keeyeniye efaas niŋ hánant písaacii pa
pityii. Maleekoo ya eti Ateeteyo néefulii teyii, ecaŋ ya enfakat ya eti
Ateeteyo néekinkoolii, ewatate enfakat neeyeno neyii. Maleekoo ya neesokii:
“Timpinife, cóopiyooŋo aluu ekooŋan éesume eti pásuuma penfakat piti
pakan paka púlooj. Fíyooy pati saatee ya eti Dawid ciñii cipukee po Afakana
ya, akina ayem Eenucee ya, akina lombo ayem Ateeteyo. Ehe píyisan empa
efinikiwoo pa tempo, eficanitook nkakuupatanooŋo ciñii niŋ ñiseehu
nkahintan co ti púus.”

The Season of Christmas

Tokotoko kayon kenfakat kiti pumaleekoo nkúfulii alacana nkinanf maleekoo ya nkiyeno kaanimpan Pútuun pa, nkiyeno hisoku: “Umúlaa Pútuun pa piti patiila, kásuumaay nkiyeno t’etaam ti payenka mpitaake ka pásuuma etempo.” Ta pumaleekoo pa mpuñohiye ta patiila pufaasa pa nkasokool: “Ukaayaa Betelehem hicuku heetaakiye ha, eehe Ateeteyo naasoke ha unaa.”

Nkahiliikan, kapicol nkatook Mari, Josef nin ciñii ca ceehintanee ca ti púus pa.

Christmas: During the Day

First reading: Isaiah 52:7-10

Hilim ha hiti ayaamakoola ya Esaya -

Wálliwalli meemak hicuku eepoñee ti kaafiitanool pítintin pa, ápicoo pii ekoonan éesuume eti kásuumaay nin kafakan, apisok Jerusalem “Pútuun pa amansa.” Nísiitan kilim ka kiti páwasuma saatee ya, unka ti hieeku nin pásuuma, kaatuko kacukacuk nin ñíkinii Pútuun pa peeyem pa ti éñohoonii ti pikin pa piti Jerusalem. Niceek kamma pásuuma, aluu kilic ka kiti Jerusalem, kamma Pútuun pa mpupuñanoole kayon etempo, mpufakan Jerusalem. Pútuun pa mpíyisan sempe etempo hátikin pikin pa púloon. Lan óo lan ti mah ma efipicuk kafakan ka enka Pútuun pa putuunaa mpíhine ka.

Second reading: Hebrews 1:1-6

Hilim hiti anapana ati Yéesu -

Ti púcook puu Pútuun pa mpúkupkup nin ñífaaf unaa, ti ñutum piyaamakoola pa, kilim keemeene nin kilim keekufut. Ti kunoom kikelan kenke nuuyemaa ka tenko, mpúkup ti putum pa piti Añiino Yéesu. Akina mpínapii teyoo pipimemanoole waah óo waah, akina lombo mpimamale apiyeno ati waah óo waah. Ecaon ya eti hamake ha hiti Pútuun pa ecukeecuk teyoo. Akina faño ayem kaahoonu ka kiti Pútuun pa, akina ayekane waah óo waah ti hilimoo heetaake ha sempe. Ta naapaye ta kaakuulan pakan paka ti umuyen wa uteyii, naayeno ti epees yáali eti kalica ka Pútuun pa alacana.

The Season of Christmas

Naayeno áhampaatiin a ati pumaleekoo pa, kamma caacawoo enca Pútuun pa mpuwufanoo ca incihaje ucaw wa uti pumaleekoo pa.

Pánipani Pútuun pa pusokantoo maleekoo: “Awe yem Añiinam, fíyooy inci mpukuu.” Pusokantoo lombo: “Inci fayeno Faafoo, akina lombo afaayeno Añiinam.” Ta Pútuun pa mpúpoñii ta éecooke ya apukee ti mah ma, mpusok: “Aluu, pumaleekoo pa púlooj pakati Pútuun pa, níkilipo hátikino.”

ALELUYA Fíyooy ecaaj enfakat néewanoonii ti mah ma. Pakan paka pakati etaam ya, ninako t’ecaaj ya eti Pútuun pa. Níkey aluu púlooj ninimpan Ateeteyo.

Gospel: John 1:1-14

Hilim ha hiti Saaj eenape ya -

Ti púcook pa, waah peelokot umemanoolee, Hilim ha hitaakiye. Hilim ha hiyenaayeno niij Pútuun pa, apan hilim eehe hiyeniye Pútuun pa. Ti púcook pa Hilim ha niij Pútuun pa nihiyeniye. Ti hikina Pútuun pa mpínapii pipimemanoole waah óo waah. Waah umemanooletee hikina peesokut wo. Eloj ya teehe neeyeniye, ekina éhine lombo pakan paka kapiyeno ti ecaaj. Ecaaj ya neecaajan énim ya; pale énim ya eyinaat kameye yo.

Intaako akee áyiin aja Pútuun pa mpúpoñe, caacawoo Saaj. Náakey kati ayeno seetoo ati ecaaj ya, kati asok kiteeteyo fo pakan paka púlooj kati káyinan kamma kilim ka kiteyoo. Akina aneetaat ecaaj ya, pale káyisan ecaaj ya náakeyii.

Ecaaj eyyuu, ekina eyem ecaaj ya eti páni ya, eyya eekaakaay ya kaacaajan pakan paka púlooj, niij ekina écoliyoo ti púlunta pa. Ekina eyeniye ti púlunta pa empa neememanoole pa; pale pakati púlunta pa kámiit yo. Ekina ékeyyookey pati pakan eteyyo, pale kasayanut yo. Pale pakan paka keesayoo ka, poko púloojii kéeyinane ti caacawoo, náahinii kápiyini éyenoonii epuuk Pútuun. Neetaat hisoku kapukeepuk samat nii fa an napukee ekina efeewun nkáyemi epuuk Pútuun. Pale kasokeesok epuuk Pútuun kaatuko Pútuun pa pupukii.

The Season of Christmas

Fiye Hilim ha níhiyenoonii an, níhikin niŋ unaa. Hilim ha hinapaanap púloŋ ti pakan paka, nihimeerj niŋ pánipani ya. Ucukaacuk hamake ha eeha Pútuun pa Faaf a naawufane ha añiinoo oonool a.

Holy Family: Sunday within the Octave of Christmas

First reading: 1 Samuel 1:20-28

Hilim ha hiti ayaamakoola ya Samiyel -

Hanna naayeno niŋ munow, naapuk cíyiin, naawufan co caacaw ca “Samiyel”, kaatuko asok: “Inci luumoo Pútuun pa.” Púful toko, Elkana nene akaay niŋ miin ma miteyoo saatee ya eti Silo kaawaaseen Pútuun pa samat nii fa náhin fa etiil óo etiil, niŋ kikee kaawaaseen enka náayinanane Pútuun pa. Pale Hanna anapoolut niŋ áyiinoo. Naasokoo: “Inci hítuulu nii añii ya áfulaa ti káacuu. Niŋ fúlaa toko, inci incoopoo Silo. Iyyísanoo Ateeteyo, naayeno po fo tan óo tan.”

Ta Samiyel naacole ta ti káfulan ti káacuu, Hanna naacoopoo pati Ekumpan ya eti Putuun pa ti saatee ya eti Silo. Añii ya naaloŋloŋ. Hanna naacoopool híciin hiti sitiil síhaaciil, epootak eti efol niŋ kalink kiti elaan. Elkana poko niŋ Hanna nkawaaseen híciin ha. Púful toko, nkacoo añii ya pati Elí, awaaseena ya ati Pútuun pa. Hanna naasok Elí: “Inci luumuu, síitanam! Nii pánipani aapa taakiye, inci yem aal a aŋa ayeniye ya le pukoli puluum Pútuun pa. Fiye, sincan añii aŋe! Kati taakoo inci iyyeniye kaluum. Pútuun pa mpuwunam eeha inci illuume ha po. Inci piñahanoo lombo Pútuun pa. Ti eloŋ ya eteyoo púloŋ, afaayeno ati Pútuun pa.” Púful toko, Elkana niŋ miin ma miteyoo púloŋ nkáñeem Pútuun pa.

Second reading: 1 John 3:1-2, 21-24

Hilim ha hiti Saŋ eenape ya -

Epuukam, nímiilool puume pálafi pa piti Faaf unaa mpufome fa; Pútuun pa mpuyonkalyonkal unaa epuuk etempo, pánipani unaa epuuk etempo. Pale mah ma mímiit unaa, kamma ímmimiit Pútuun pa. Pakanam ti káyinan, fiye

The Season of Christmas

unaa epuuk Pútuun nuuyemaa, eeha nuukaakaayaa ha éyenoonii hiloot hicaañ. Uméyyaameyi nii, ta Yéesu Krista áfaañhoonii ta, efuunakoolaa neyoo, kamma efuucukoo samat nii fa naayem fa.

Pakanam ti káyinan, niñ kunuu unaa kunookut unaa, úfuuyiniyaa pisiño hátikin Pútuun pa niñ káyinan. Waah óo waah ewwa ufuuluumaa po, efipiwufan wo unaa, kamma nuucokaa hilim ha heesiñanee ha hitempo, núuhinaa wéesuume po. Hilim ha heesiñanee ha, ehee ho: káyinan ti Añii etempo Yéesu Krista niñ pálafooli an óo an, samat nii fa mpusoke fa unaa úhinaa. Aña nacok ya hilim ha heesiñanee ha afaakin ti Pútuun pa niñ Pútuun pa mpikin teyoo. Uméyyaameyi nii Pútuun pa umpa ti unaa, kamma mpuwufane unaa Kunuu etempo.

ALELUYA Yéesu naasok: “Niyeno ti inci, samat nii fa inci iyyem fa ti aluu. Aña ayem ti inci, áfaahin hícamp waah weenape samat nii fa enuun nepuk papukal peemeenje.”

Gospel: Luke 2:41-52

Hilim ha hiti Luk eenape ya -

Esúk óo ésuk Yéesu pupukayoo nkakaakaay Jerusalem pahaaño pa piti Himuusu ha. Ta naataake ta sitiil ñaasuwan niñ súsupak, nkasilo Jerusalem pahaaño pa, samat nii fa cosaan ya eteyii neesoke fa. Pahaaño pa pupupa nkayeno puñoño, akampaani ya Yéesu náatowoonii puson Jerusalem, pale pupukayoo kápanumut. Incukii nii oopa ti pinamii, kapisapal fo hinoom púmpuluj, nkáyaaño hñes ti pakanii niñ ti pinapoolii.

Ta nkacukutoo ta nkañoño Jerusalem hñesoo. Ti hinoom ha íhaaciyenu ha nkalañanoo la ti ekumpan ya enfakat ya eti Pútuun pa naayeniye niñ pikalañana pa, apiyeno káasiitan teyii niñ kaacakanoolii. An óo an éesiyoo ínnimoo ti kameye ka kiteyoo niñ ti pañahanaloo. Pupukayoo kapicukoo, nkañaño. Iññáa ateyoo naasokoo: “Añiinam, weyme ánhine unii fiye? Paapaa atii niñ inci uliimaaliim meemak ti hñesi.” Yéesu naañahanii: “Weyme innñesam? Fo nímiit nii inci ñañaa piyeno ti ekumpan ya eti Paapaa atoom?” Pale kásiit eeha náalafiyii ha hisoku.

The Season of Christmas

Náawanoonii niŋ pupukayoo Naasalet, náatuulii. Iññáa ateyoo naamank enke púloŋ cew ti kunuuwoo.

Yéesu náayankii niŋ ecohatoyoo niŋ kaacecoo, Pútuun pa niŋ pakan paka nkálafiyoo pihanhan toko.

Mary, Mother of God: Octave of Christmas (1 Jan)

First reading: Numbers 6:22-27

Hilim ha heesiŋanee ha hiti Móyiis -

Pútuun pa mpusok Móyiis: “Caasok Aaron niŋ papukaloo puume efikasampan pakati Israyel, ti hisoku: 'Alúmaati Pútuun pa pusampan aluu, mpufaas aluu lombo. Alúmaati Pútuun pa pucaan ecaan puhooŋu etempo t'aluu, mpíñehoonii t'aluu. Alúmaati Pútuun pa píyisan aluu puhooŋu etempo, mpuwufan aluu kásuumaay.' Fiye caacawam éfíckupee ti pakati Israyel; inci fasampanii.”

Second reading: Galatians 4:4-7

Hilim ha hiti Pool eenape ya -

Ta kunoom ka nkipaye ta, Pútuun pa mpupoñ Añii etempo. Akina naapukee t'aal, naaloŋ ti hilim ha heesiŋanee ha hiti Pusuwif pa, kati afakan keeyeniye ka ti kayine ka kiti hilim ha heesiŋanee ha, náahin unaa upuyeniyaa epuuk Pútuun. Héeyisane ha pánipani ya nii aluu epuuk Pútuun, hikina hiyem nii ápoñiyoopoñ ti saan aluu Kunuu ka keenape ka kiti añii etempo. Oom Kunuu nkíhin unaa upuceekaa ti hisoku: “Abba, Paapaa!” Fiye aluu nene pimiikan tom, epuuk Pútuun inniyem, kamma ekina, efínitaak putum pa pitaaluu ti hisaanumate ha eeha Pútuun pa mpikaakaay pa kawufan epuuk etempo.

ALELUYA Ti púcook puu, Pútuun pa mpúkupkup niŋ ñífaaf unaa, ti ñutum ña ñiti piyaamakoola pa. Fiye, ti putum pa piti añii etempo Yéesu, hilim etempo níhikey pe tuunaa.

The Season of Christmas

Gospel: Luke 2:16-21

Hilim ha hiti Luk eenape ya -

Pufaasa pa nkahiliikan, kapicol, nkatook Mari, Josef niŋ ciñii ca ceehintanee ca ti púus pa. Ta nkacukoo ta nkayeno kakaman eeha maleekoo ya neesokii ha ti añii ya. Kéesiye ho ka púloonŋ ínnimii ti eeha pufaasa pa nkasokii ha. Pale Mari naamank eehe púloonŋ ti kunuuwoo náamiilool ho meemak. Pufaasa pa ta nkayeniye ta puñoho, nkayeno hímulu niŋ kaanimpan Pútuun pa kamma eeha nkásiye ha nkacuk samat nii fa maleekoo ya neesokii fa.

Ta naataake ta kunoom isak niŋ káhaaciil, nkanakanoo, nkawasoo caacaw ca Yéesu, samat nii fa maleekoo ya neesoke fa íñña teyoo peelokot asa munow.

Epiphany

First reading: Isaiah 60:1-6

Hilim ha hiti ayaamakoola ya Esaya -

Jerusalem, lito! Caanŋ! Ecaanŋ ya etii ékeyyookey! Hamake ha hiti Pútuun pa nihilito t'awe. Sincan: énim ya emeenjanaameenjan etaam ya, néewufalool uyonŋ wa. Ti awe Pútuun pa mpilitiye, hamake etempo hícaanjiyoocaanŋ t'awe.

Uyonŋ wa efuukaay pati ecaanŋ ya etii, Pumansa ti ulap wa weecaanŋ wa. Háafin, welepool, poko púloonŋii nkapaakool, unka t'ékey; epuuki pákayiin nkáñoohonii pállaanŋ, púmaaculi nkafenfiyee.

Tempo aafacuk, aafameenŋ niŋ pásuuma, yaani efeeñak niŋ sempe. Hisaanumate ha hiti pisaatee pa éfihicolii t'awe Jerusalem, niŋ kusaanum ka pakati mah ma. Pakati Sapa púloonŋ éfikakey, nkácoopii sanoo niŋ caminkolonŋ, nkámul Pútuun pa.

The Season of Christmas

Second reading: Ephesians 3:2-3a, 5-6

Hilim ha hiti Pool eenape ya -

Pakanam ti káyinan, aluu nísiyaasi nii Pútuun pa ti panap etempo puwufanaamwufan páhin empa iññaŋe aluu íhinu. Pútuun pa pípankinaam-pánkin payanf etempo mpíhinam pímeysi po.

Payanf empe, Pútuun pa píyisanut pa símaama unaa, samat nii fa mpíyisane fa pupoñapoñ pa niŋ piyaamakoola pa pakateyoo keesampanee ka, ti páhinal pa piti Kunuu ka keenape ka. Payanf empuu, eehe mpílaŋiye kakaman: paawoo keeneetaat ka Pusuwif káyinanaayinan ti ekooŋan ya éesuume ya, poko lombo efikataak ti hisaanumate ha eeha Pútuun pa mpimanke ha Pusuwif pa. Nkayeno pakoonool niŋ Pusuwif pa, efi lombo kayeno toko ti eeha Pútuun pa mpusoke ha éfipihin pakan etempo ti caacaw Yéesu Krista.

ALELUYA Unii ucukaacuk ecaŋan ya eteyoo, la caanak ca incífulii la. Núukey hítuulu Ateeteyo niŋ uwun wa útoonii.

Gospel: Matthew 2:1-12

Hilim ha hiti Máciya eenape ya -

Yéesu apukeepuk ti pikin pa Betelehem ti kunoom ka kiti amansa ya Helot. Ehe pisincana kenfakat kéefulii pa caanak ca incífulii pa, nkácolii Jerusalem, nkacakan: “Peyme, amansa ya ati Pusuwif pa aŋa apukee ya fiyefiye naayem? Ucukaacuk ecaŋan ya eteyoo néefulii, ekina núukeyii ékilipo hátikino.” Amansa ya Helot, ta náasiye ho ta naafe niŋ pakati Jerusalem púlooni. Naapaakoolan ñihampaatiin puwaaseena pa pakati Pútuun pa niŋ pikalaŋana hilim ha heesiŋanee ha púlooni, naacakanii: “Ti empeyme pikin Eenucee ya ati Pútuun pa naaŋaŋe hipukuyee.” Nkañahanoo: “Ti saatee ya eti Betelehem, kaatuko ehe eeha ayaamakoola ya naakiice ha:

“Awe, Betelehem, ati Yutaay, Aaneetaat akelan a ti pisaatee pa piti Yutaay, kaatuko ati hikaw áfaafulanii t'awe, aŋa afaayeno afaasa ya ati kayoni ka kutoom Israyel.”

The Season of Christmas

Fiye, Helot naayonkal pisincana pa ti piyolo, naacakanii picaañ teyme ecaañan ya néefulii; naapoñii Betelehem, naasokii: “Nikaay nicakan pinap kiti añii ya. Innilañanoo, innisokam, inci lombo pikaay kílopo hátikinoo.”

Ta amansa ya naapayii ta hisoku, nkakaay. Ehe ecaañan ya eyya nkacuke ya t'éfulii ya, neekaay hátikinii, neesiño patiila la añii ya naayeniye la. Ta nkacuke ta ecaañan ya ínsuumii meemak. Nkanako t'ekumpaana ya, nkacuk toko añii ya niñ Mari íññaayoo, nkákilipo hátikinoo. Nkácenkin hikuup ha hiteyii, nkawufanoo usaaween wa uteyii: sanoo, caminkoloñ niñ kálapancii. Púful toko, t'éyawutii, Pútuun pa mpusokii timpi kañoho pati Helot; ekina ewune nkañoho pateyii niñ pikee pítin.

Baptism of the Lord: Sunday after Epiphany

First reading: Isaiah 40:1-5, 9-11

Hilim ha hiti ayaamakoola ya Esaya -

Pútuun pa pituunaa mpusok: “Nipuuñanool nipuuñanool pakanam. Níkup ti pututa Jerusalem, nítuunanii nii: 'himiikanate ha hitii hipayaapa; umuyeni uponketeepoket; Ateeteyo áhinuuhin aapucooy soñ ya eti umuyen wa utii púlooj.’

“An náaceekii ti káahaañ tes apusok: 'Niwañal pítin pa piti Ateeteyo, nicoonanol pítin pa piti Pútuun pa. Elijoon óo elijoone efiehookanee, Tíntiñ óo tíntiñ niñ cítintiñ óo cítintiñ efipitamiyenee. Ñítin ña ñeeñoncalooliye ña efiñicoonanoolee, ñítin ña ñiti pínankiin pa efiñiteecanoolee. Fiye hamake ha hiti Ateeteyo éfihiyisenoolo: pakan paka púlooj ti coonool éfikacuk nii putum pa piti Ateeteyo púkupaakup.’

“Silo ti tíntiñ eehaane, awe aña eeñañe ya káatuunan ekooñan ya éesuume ya pakati Siyon. Ceek niñ sempe, awe aña ayem ya ti káatuunan ekooñan ya éesuume ya pakati Jerusalem. Ceek, tumpufe! Sok pisaatee pa piti Yutaay: 'Pútuun pa piti aluu, ehee Po!' Ehe Ateeteyo Pútuun pa oopa ti ékey niñ

The Season of Christmas

sempe. Kayine ka kiteyoo nkítinjanoo niñ cooy ya eteyoo neenowo hátikin. Samat nii afaasa fa nátintinjan koolee eteyoo: epeesoo neeconcoolan músaacii ma, náaseepin mo ti púsusoo, naacokool pásaacii pa peeyem pa ti káacuuwan mufuun etempo.”

Second reading: Acts 10:34-38

Hilim ha hiti la nkakiicee la páhin pa piti pupoñapoñ pa -

Ta Piyeer náacolii ta ti pikin pa piti Sesali, pati áhampaatiin ati pusoocaalii pakati Room, naacoop hilim ha, naasokii: “Pánipani fiye inci méyimeyi nii, hátikin Pútuun pa, akee ahanjut áwiyoo; pale, ti síi óo síi, mpisayansayan pakan paka púlooj kéetuule po ka, kéehine ka lombo waah weecoonoole. Púpoñiyoo poñ pakati Israyel hilim ha heenape ha hiti kásuumaay ka. Ti Yéesu Krista, aña ayem ya Ateeteyo ati pakan paka púlooj, mpúnapanii kásuumaay ka. Aluu nímeyimeyi waah wa weetaakiye wa píyaañ pa Kalilee, niñ heetaakiye ha lombo ti mah ma miti Yutaay púlooj, ta Sañ-Patis naayeniye ta káatuunan pakan paka, ti hisokuyii káhin pátise. Nímeyimeyi lombo puume Pútuun pa mpimeenjane Yéesu ati Naasalet niñ Kunuu ka keenape ka, impuwufanoo lombo sempe. Lan óo lan la naamuuse, náahin heenape, náakuuñan poko púloojii keeyeniye ka ti kayine ka kiti Seetaani ya, kamma Pútuun pa mpiyeniye neyoo.

ALELUYA Inci oopa ti hisoku aluu pásuuma penfakat: Fíyooy Afakana ya naapukee kamma unaa, akina ayem Yéesu Krista, amansa ya.

Gospel: Luke 3:15-16, 21-22

Hilim ha hiti Luk eenape ya -

Pakan paka púlooj nkayeno hítuulu man hikee efihitaako, nkayeno eakanoolo ti kunuuii man Sañ ayem Eenucee ya ati Pútuun pa. Sañ naañahanii poko púlooj: “Inci niñ man ínhin aluu pátise. Pale aña eeyem ya ti ékey ahañaam sempe, yinaat fala kákopin ñikopu ña ñiti pisamata pa piteyoo. Akina áfaahin aluu pátise niñ Kunuu ka keenape ka niñ seemak.

The Season of Christmas

Ta hícump pakan nkáhinee ta pátise, Yéesu lombo náahinee pátise, naalum.
Ta naayeniye ta kaluum, alacana néepankino, Kunuu ka keenape ka
nkíwanoonii teyoo, niŋ enii samat nii hícuucuuku. Hilim níhifullii alacana:
“Awe yem añiinam, aŋa inci íllafiye ya; ti awe inci intaake pásuumayam.”

THE SEASON OF LENT

Ash Wednesday

First reading: **Joel 2:12-18**

Hilim ha hiti ayaamakoola ya Sowel -

Hilim ha hiti Pútuun pa: “Níñofoonii pe t'inci ti saan aluu púlooj: ti suŋ ya niŋ mukun ma niŋ keenoot ka. Timpi nihaac kúsool aluu, pale nihaac saan aluu; níñofoonii pati Pútuun pa pitaaluu, kamma Pútuun pa mpílaŋiye pakan paka, mpitaak paket hikaw teyii, picasut ti káñiken mpimeeŋ niŋ pálafi, apan pílafiit katiyan an pisiya. Ayme ameya, pikee puu mpiyesan kunuu etempo mpuponket aluu, mpúfulan peep pa peeyem pa aluu ti kayokan. Aacukaa éfiniyini kaawaaseen Pútuun pa pitaaluu. Nisokan kámpiis ka ti pikin pa piti Jerusalem, nisokii kati kasuŋ. Niconcanool kayoŋ ka kiti Pútuun pa: epuuk ya, míñii ma, ñíhampaatiin ña, háati kéenimooliye ka káfulii ti ékaap eteyii. Puwaaseena pa keeyem ka píhina pa pakati Pútuun pa kañañaa pukooŋ ti pututa putum pa niŋ kaaciin ka pati ekumpaŋ ya enfakat ya eti Pútuun pa, kapisok: “Ateeteyo, keti ti hikaw ti kayoŋ ka kitii, tumpu katan puwaaseena pa pínaati pa kapiteñalii nkalaahatoolii, ti hisoku nii: 'Pútuun pa piteyii, umpey?’”

Pútuun pa mpitaak paket hikaw ti kayoŋ etempo.

Second reading: **2 Corinthians 5:20 – 6:2**

Hilim ha hiti Pool eenape ya -

Unii uyem payenka Yéesu Krista naapoñe ka. Toonii Pútuun pa humuum etempo mpuyonkal aluu. Ti caacaw ca citi Yéesu nuulum aluu: níñofoonii nípusuumool niŋ Pútuun pa. Yéesu ataakut umuyen, Pútuun pa pitiyanoo umuyen wa púlooj uti pakan paka. Aacukaa kati úyenoonyaa ti caacawoo pakan keecoonyole pakati Pútuun pa.

The Season of Lent

Kamma unaa púlooj núuhina páhin ti coonool niŋ Yéesu Krista, unii unka ti hitiipu aluu, kawun ka kiti Pútuun pa timpi kícim taaluu. Pútuun pa mpusok ti pakiical pa peenape pa:

“Ta waati ya néecolii ta, inci yiiŋaayiiŋo kaluum ka kitaaluu.

Hinoom ha hiti kafakan ka, inci kéyyookey kafakan aluu.”

Ukaayaa! Fiye hinoom ha hícoliyool; fíyooy yem hinoom ha hiti kafakan ka.

GRADUEL Pútuun pa, hilim ha hitii, hiti páni; kilim ka keesiiŋanee ka kitii, kiti hifaku. Pútuun pa mpusok: “Niyesan kunuu aluu, himansate ha hiti alacana hílohiyooloh.

Gospel: Matthew 6:1-6, 16-18

Hilim ha hiti Máciya eenape ya -

Ta pinapana pa pakateyoo nkapaakoole ta niŋ Yéesu ti tíntiŋ, Yéesu naasokii: “Niŋ nílafiyaa eloŋ samat nii pakan keecoonoole, timpi níhin pakan paka kapucuk aluu. Niŋ ekina tom etinitaak cooy aluu pati Pútuun pa Paapaa ti aluu aŋa ayem ya alacana. Ekina ewune, náafulanaa salaka, tumpu sokaŋ yo kámpiiis, samat nii nícuŋ ña eñña íññiyisanoolo ña ti éluumuŋa ya eti Pusuŋiŋ pa niŋ ti nítiŋ ña, fo pakan paka kámulii. Inci pusok aluu pániŋaŋi ya: payenkuu kapayeepa cooy. Pale awe, náafulanaa salaka, epeesii yaamay timpi émeŋi ŋaah ewwa epeesii yáali neewufane ŋa; aañaaŋa íhinu salaka ya etii ti piyolo, ancuk Paapaa atii aŋa nacuk ya wéehinee ŋa ti piyolo naacooyi.

Niŋ awe oopa ti kaluum Pútuun, timpi híŋ nii nícuŋ ña eñña íññiyisanoolo ña. Niŋ kayemaŋa ti kaluum, nkasiŋo ti éluumuŋa ya eti Pusuŋiŋ pa niŋ ti nítiŋ ña éyisanoolo pakan paka. Inci pusok aluu pániŋaŋi ya: payenkuu kapayeepa cooy. Pale niŋ awe oopa ti kaluum Pútuun pa, nako ti ékaap ya etii, pank hunkut ha, luum Paapaa atii aŋa eecukantee ya. Ancuk Paapaa atii aŋa nacuk ya wéehinee ŋa ti piyolo, naacooyi.

The Season of Lent

Náahinaa suŋ timpi níman puhooŋuyi samat nii ñícuf ña eñña íññiyisan ña ñihooŋu eteñño, pákawiyii kati kámeysi nii kasuŋaasuŋ. Inci pusok aluu pánipani ya: payenkuu kapayeepa cooy.

Pale, awe, náahinaa suŋ, ñow puhooŋuyi, was ti hikawi man méesuume haw; aacukaa pakan paka timpi kámeysi nii aasuŋaasuŋ. Pale Paapaa atii aŋa eecukantee ya, akina lammayoo áfaameysi yo. Ancuk Paapaa atii aŋa nacuk ya wéehinee wa ti piyolo, naacooyi.

1st Sunday of Lent

First reading: Deuteronomy 26:4-10

Hilim ha heesiŋanee ha hiti Móyiis -

Móyiis naasok kayoŋ ka kiti Israyel: “Awaaseena ya ati Pútuun pa afaasa íyya ya ti epees naayenan yo hátikin kaaciin ka kiti Ateeteyo Pútuun pa pitii. Aafacoop hilim ha nene insok hátikin Ateeteyo Pútuun pa pitii: ‘Maamaa atoom ati Aram aŋa nakaawool; naakaay Esipt, naayeno po. Náataakii kayoŋ kenfakat keetaake sempe. Pakati Esipt nkakallan unii, nkáwasunii himiikanate héeseene. Nuuceek Pútuun pa piti símaama unii, mpísiitan kilim unii, mpucuk nii unii uyem pisikateen pa, keetaakut ka kásuumaay niŋ keeyoke ka. Pútuun pa mpúfulan unii Esipt ti sempe sa siti epees etempo, ti páhinal peefeyanana niŋ waah wenfakat weecukantee. Mpítintin unii le, mpuwufan unii mah emme, mah emma ammeya nii miin ma niŋ mukum ma kapayantoo. Ekina ewune fíyooy inci oopa ti écoopii pamaañal pa púcook pa empa awe, Pútuun pa, aawufanaam pa.’

“Aafayenan íyya ya hátikin Pútuun pa pitii, nkilipo hátikin etempo.”

Second reading: Romans 10:8-13

Hilim ha hiti Pool eenape ya -

Pakanam ti káyinan, nuukalaŋaa ti pakiical pa eenape pa hilim eehe: “Hilim ha hikoliyuu, uuha ti putumi niŋ ti kunuuwi.” Oom hilim hiyem ekooŋan ya eti káyinan ka enka nuuyem ka ti káatuunan. Niŋ aasokaa nii Yéesu ayem Ateeteyo, niŋ áayinanaa ti yaani nii Pútuun pa pilitanoo ti keekete ka,

The Season of Lent

aafakane. Kaatuko niŋ an áyinanaa ti paleh yaanoo, Pútuun pa efipucokoo nii an eecoonoole; niŋ an asokaa niŋ putumoo hátikin pakan paka nii áyinanaayinan ti Yéesu, afaafakane. Pakiical pa peenape pa mpisok: “Ti hinoom ha hiti hifiitu hilim ha, nii an óo an áyinanaa teyoo, atawatanoolo.” Fiye, taakut píkatinool ti Pusuwif pa niŋ keeneetaat ka Púsuwif. Poko púloonjii Pútuunii poonool, mpuwufan waah weenape pakan paka kéeyinane ka púloonj tempo. Kiiceekiic nii: “An óo an aŋa eetaake káyinan ti caacaw Ateeteyo afaafakane.”

GRADUEL Pútuun pa, hilim ha hitii hiti páni, kilim ka keesiŋanee ka kitii kiti kafakan ka. An aloŋantoo niŋ hímpuul lamma, pale niŋ hilim óo hilim héefulii ti putum pa piti Pútuun pa.

Gospel: Luke 4:1-13

Hilim ha hiti Luk eenape ya -

Yéesu naameeŋ niŋ Kunuu ka keenape ka, náafulii ti musuu ma miti Jordan. Kunuu ka nkiyeniyoo kátintiŋan pati káahaŋ tes. Naayeno po fo kunoom áwii ésupak, Seetaani ya ti hiŋes híluuŋuyoo. Aliit waah ti oom kunoom púloonj, ti pikelan, peep mpucokoo.

Seetaani ya neesokoo: “Niŋ awe yem Añii Pútuun, sok énanikiin eyye eyeso hímpuul.” Yéesu naañahan yo: “Kiiceekiic ti hilim ha hiti Pútuun pa: 'An ataloŋ niŋ hímpuul lamma.'”

Seetaani ya neecoopoo patiila la haane, néeyisanoo mpacas cáwii ca citi mah ma púloonj. Neesokoo: “Inci fawufani kayine enke púloonj niŋ hamake ha hiti cáwii ca, kaatuko inci nkuwufanee, yíniyini kawufan etenko an óo an aŋa ínsuumaam. Fiye, náakilipiyaa hátikinam ti hímulu, efikiyeno púloonj kitii.” Yéesu naañahan yo: “Kiiceekiic ti hilim ha hiti Pútuun pa: 'Hátikin Ateeteyo Pútuun pa pitii áafakilipo ti hímulu, niŋ pikina lamma aññaŋe hítuulu.'”

The Season of Lent

Seetaani ya néetintinanoo Jerusalem episilanoo la haje la pahaan ti ekumpaan ya enfakat ya eti Pútuun pa. Nene esokoo: “Niŋ awe yem Añii Pútuun, fúl le cipo t’etaam. Kamma inkiicee ti hilim ha hiti Pútuun pa:

“Efipusok pumaleekoo etempo pupimankooli; niŋ sipees etempo éfipiseepini, eeha efihiwun ha kooti étikiloonoolo ti énanikiin.”

Yéesu naañahan yo: “Kiiceekiic ti hilim ha hiti Pútuun pa: 'Aañanjut puwinko Ateeteyo Pútuun pa pitii.” Ta Seetaani ya neepaye ta hiŋes híluunuyoo ha púloon, neekatanoo fo ti cikee caanak.

2nd Sunday of Lent

First reading: Genesis 15:5-12, 17-18

Hilim ha hiti la nkakiicee la púcook pa piti púlunta pa -

Pútuun pa mpúkup niŋ Abraham ti éyawut. Mpúfulanoo tíkitaan, mpusokoo: “Sincan patiila, fin picaañan pa: nampuke na nitii efinimeen fo.” Abraham náayinan ti Pútuun pa, Pútuun pa mpucokoo nii an eecoonoole. Mpusok lombo: “Inci yem Pútuun pa péefulaniyuu pa ti pikin pa piti Ur, mante fa inci uwwufani mah emme.” Abraham naañahan Pútuun pa: “Pútuun pa putoom, puume inci fámeysi nii mah emme mutoom?” Pútuun pa mpusokoo: “Cóopiyam cimpeeh ceetaake sitiil síhaaciil, efil eetaake sitiil síhaaciil, kiceken keetaake sitiil síhaaciil, hisikati niŋ cicuucuuku.” Abraham náacoopii sílukuleen ense púloon, naafiit so ti pututa, naayenan pifiitiin óo pifiitiin pipicoonool, pale afiitut musuwa ma. Piketul mpíwanoonii ti pifiitiin pa, Abraham naayaan po. Ta caanak ca incinowe ta, Abraham naaket niŋ hiŋutu; ti oom waati ewatate enfakat neecokoo.

Ta caanak ca incicoke ta, intaako énim enfakat. Fiye, kiceek kéeluntlunt niŋ kaaleew nkinap ti pututa pifiitiin pa piti sílukuleen sa. Ti hinoom eehuu, Pútuun pa mpiliil písiyool niŋ Abraham, ti hisoku kilim enke: “Nampuke na nitii, inci fawufan no mah emme.”

The Season of Lent

Second reading: **Philippians 3:17 – 4 :1**

Hilim ha hiti Pool eenape ya -

Pakanam ti káyinan, aluu fiye púloon niniikanool niŋ inci, nisincan pinap keeloŋe ka samat nii fa inci íyyisane fa aluu. Hícump pakan nkawenwen nii pikamool Yéesu Krista, aŋa akete ya ti kuluwaa ya. Insoksok ho aluu tokotoko, fiye pinene penan ho aluu niŋ mukun. Efikakelan ti hícimu, kaatuko pútuun pa piteyii pikina piyem ñunowii, nkawas hímuluyii ti waah weesuwanana; poko, waah wa uti etaam ya lamma nkámiilool. Antúŋ unaa pakan pakati patiila, hítuulu nuuyaakeyaa Ateeteyo Yéesu Krista kati áfulii po naafakan unaa. Niŋ akina ákeyyoo, afaayesan sinii unaa seetaakut sa sempe, kati áhin so sipinakool nii eteyoo ya éehine ya tálaca. Afáahin eehuu niŋ sempe sa ensa efisiwun sa waah óo waah núutuuloo.

Ekina ewuna, pakanam ti káyinan, láfilafi aluu meemak, inhaŋ pálaŋi kati cuk aluu ti pikee. Kaatuko aluu inniwufanam pásuuma, niŋ aluu inci ínseepin úpantiyam. Tempo uwune, inci íyyemi ti kaluum aluu, nipucok piliit tíw ti eloŋ ya etaaluu niŋ Pútuun pa.

Gospel: **Luke 9:28-36**

Hilim ha hiti Luk eenape ya -

Hikee hinoom, Yéesu naacopool Piyeer, Saŋ niŋ Saak nkasilo patiila tíntiŋ ya kaluum. Akina ti kaluum ka pacuk puhoonuyoo mpiyesan, wañ wa uteyoo núuhiiniyii fo nuucaŋ cataŋ. Fiyiit, pákayiin pákasupak ti piyaamakoola pa keefiyye ka nkayeno neyoo kákupat, poko kayem Móyiis niŋ Elí ayaamakoola ya. Poko káfulii ti ecaŋ enfakat. Nkayeno káakup niŋ Yéesu kiti eket ya eteyoo eyya naakaakaay ya kaahankan Jerusalem. Piyeer niŋ pákawiyoo nkaket niŋ hiŋotu, ta nkáyiioonii ta nkacuk hamake ha hiti Yéesu niŋ pákayiin paka pákasupak paka keesiinŋiye ka neyoo. Pákayiin paka payenkuu ta nkayeniye ta píkatinoool niŋ Yéesu, Piyeer naasokoo: “Ahámpaatiin, napaanap unii upiyeno le. Upisiinŋan múkuut máhaaciil, coonool citii, coonool citi Móyiis, coonool citi Elí.” Amíit eeha naayeniye káakup.

The Season of Lent

Ta naayeniye ta káakup káatiŋu nkúfulii nkíkimpitoolii, ewatate neeyeno niŋ pinapana pa pakateyoo ta nkanakiye ta ti káatiŋu ka. Hilim níhifulii ti káatiŋu ka nihiŋok: “Aŋe ayem Añiinam, inci mamaloo. Nísiitanoo!” Ta hilim ha nihipaye ta káakup nkacuk Yéesu lammayoo. Piyeer niŋ pákawiyoo nkafatanool neeho, kakamanut an ti oom caanak eeha nkacuke ha.

3rd Sunday of Lent

First reading: **Exodus 3:1...15**

Hilim ha hiti la nkakiicee la éfulii ya eti Pusuwif pa ti mah ma miti Esipt -
Hikee hinoom, Móyiis naayeno efaas písaacii pa piti aasonoo Jetro, awaaseena ati Matiyán. Náatintiŋan koolee ya epifiitan káahaan tes, epicol ti tíntiŋ ya eti Pútuun pa, eyya nkasok ya Holep. Maleekoo ya eti Pútuun pa néefulii hátikinoo ti seemak seecokcok ti pututa káafita. Móyiis naasincan, naacuk nii káafita ka hicoku nkiyaake pale kileemut. Fiye, Móyiis naasok: “Túul, inci faposool ko niit pucuk weyme uwune káafita ka kiyeniit hileemu.” Pútuun pa mpucuk nii Móyiis kaaposool naayeniye kati acuk, mpuyonkaloo ti pututa káafita ka mpusokoo: “Móyiis! Móyiis!” Móyiis naañahan po: “Ehe inci.” Pútuun pa mpusokoo fiye: “Timpi lóhii le.” Fúlan pusamata pa pitii, kamma la ayyem la iyyem etaam eesampanee. Inci yem Pútuun pa piti símaamayí, Pútuun pa piti Abraham, Isaak niŋ Jakop.” Móyiis naayol puhoonuyoo, kamma naafeye káahaafin apisincan Pútuun pa. Pútuun pa mpusokoo: “Pánipani, inci cukaacuk ñíyoka ña eñña pakanam nkayem ña teñño Esipt. Inci síyaasi pakooŋalii kati kafakanee ti sipees ñíhampaatiin ña pakateyii. Inci wánooniyoo-wánoon kati fakanii ti sipees sa siti pakati Esipt; fáfulanii ti mah emme púcoopii ti mikee mah, meefome ímmiwalli, la miin ma niŋ mukum ma immipayantoo la, mah emma nkasok ma Kanaan.

Móyiis naañahan Pútuun pa: “Inci fakaay yoop pakan paka pakati Israyel, pusokii: 'Pútuun pa piti símaama aluu púpoñiyaam t'aluu.' Pale efikacakanam: 'Caacaw etempo, puume?' Puume inci fañahanii?” Pútuun pa mpusok Móyiis: “INCI YEM AŊA AYEM YA'. Fiye áafakup niŋ pakan paka pakati Israel: 'Aŋa

The Season of Lent

éepoñiyaam ya pe t'aluu, caacawoo 'INCI YEM', akina ayem Pútuun pa, Pútuun pa piti símaama aluu, piti Abraham, Isaak niñ Jakop. Caacaw ence ciyem citoom fo tan óo tan. Fiyuu ekaay óo ekaay efeeyonkalam.”

Second reading: 1 Corinthians 10:1-12

Hilim ha hiti Pool eenape ya -

Pakanam inci láfilafi nípinawunoolo heetaakiye ha símaama unaa keenapane ka Móyiis. Ta nkáfulii ta Esipt, káatiñu kúnowii hátikin poko púlooj, poko púloojii kafiitane Kaatii ka enka nkusokee ka “Kéecunke”. Incuk fiye nii poko púloojii káhineehin pátise ti káatiñu ka niñ ti kaatii ka kati kayeno oonool niñ Móyiis. Poko púloojii kaliye paliyal pa poonool empa Pútuun pa mpuwufanii pa. Poko púloojii lombo kalaane palaanal pa poonool empa mpuwufanii pa. Pánipani, kalaanalaan ti man ma emma Pútuun pa mpúfulanii ma ti énanikiin ya eeñootii ya, oom énanikiin eyem Krista. Toko fiyaw, Pútuun pa súmut po ti hícuppii, puhunujii impihancaloolo ti káahaan ka. Añe púlooj píyisan putuunaa piti hisoku timpi uwasaa ti kikaw unaa pámiiloolal peenaput samat nii ñífaaf unaa eeha nkataake ha.

Fiye nikat káakumutool ti Pútuun pa, samat nii fa pakakee teyii nkáhine ho fa, maleeko ya eti eket ya neemukalii. Heetaakiye ha ñífaaf unaa híyisanaayisan unaa nii uñañutaa íhinu nii poko. Eehuu hikiiceekiic ti Pakiical pa peenape pa kati púkupanen unaa, unaa keetantankaa ka ti kunoom ka kikelan ka kiti púlunta pa. Fiye aña amíiloole hitaaku sempe, añañaa hitahu kunuu timpi anow.

Gospel: Luke 13:1-9

Hilim ha hiti Luke eenape ya -

Cikee caanak, pakan nkákey kakaman Yéesu fa Pilaat náahine kapumuk pakakee pakan pakati Kalilee, ta nkayeniye ta kaawaaseen kiti Pútuun. Yéesu naañahanii: “Pakati Kalilee payenkuu, fo cukaacuk aluu nii poko kahaña kaamuyen pakakee pakati Kalilee kamma nkamukee fiyuu? Haani, inci pusok aluu, pale niñ niyesanut elon ya etaaluu, aluu lombo púlooj efiniket. Niñ fotom pakan paka kaat ya niñ pákahaaciil paka payenka ekumpan ya

The Season of Lent

eehaane ya eti Silowam neenowe ya teyii neemukalii, cukaacuk aluu nii kahaŋa kaamuyen pakati Jerusalem? Haani, inci pusok aluu, pale niŋ niyesanut eloŋ ya etaaluu, aluu lombo púlooŋ efiniket.”

Fiye, Yéesu naasokii hícantiiu eehe: “Akee áyiin ataake kaakit naasuk tenko sootoo. Naakaay hiŋes papukal eteyyo ataakut. Naasok áhina ya ateyoo: 'Sincan, sitiil síhaaciil unse nii inci kéyyoo hiŋes papukal ti enuun eyye taakantoo. Fiit yo! Etaakut pílat weyme efeesiinŋo ti etaam eyye kenseŋ?' Pale áhina ya naañahanoo: 'Ahámpaatiin, túul yo etiil eyye, inci pícikisool ti sipat eteyyo uwwas yo campanti, manti epuk niŋ ekina tom pulay impoñ kapifiit yo.'”

4th Sunday of Lent

First reading: Joshua 5:9-12

Hilim ha hiti Josuwa eenape ya -

Ta pakati Israyel nkafiitane ta musuu ma miti Jordan, Pútuun pa mpusok Josuwa: “Fíyooy, inci fúlanaafulen ti aluu ñisuu ña eñña innitaake ña ti mah ma miti Esipt.”

Pakati Israyel kaŋotaanŋot ti saatee ya eti Gilgal, nkahín po pahaaño pa piti Himuusu ha, ti hinoom ha heewase ha ŋaasuwan nkupaakiil hiti hiim ha, nkániim, po ti ukit wa uti Yeliko. Eti kacom eteyyo nkaliye waah ewwa etaam ya neepuke wa: kúmpuul keetaakut leweño niŋ ulat weesowee. Písik oom hinoom, paliyal pa empa mpúnówii pa patiila empa nkasok pa 'Manna' mpiyekuno énowii. Oom etiil nkali waah wa ewwa núuŋantii wa ti mah ma miti Kanaan.

Second reading: 2 Corinthians 5:17-21

Hilim ha hiti Pool eenape ya -

Fiye an óo an eehintiye ti Yéesu Krista akina an éeyeeni. Eloŋ ya eteyoo eemaamane ya neemus, eloŋ éeyeeni néekey.

The Season of Lent

Waah ewwe púlooj, ti Pútuun pa núufulii. Ti caacaw ca citi Krista, mpíhin unaa úpusuumoolaa nempo. Fiye Pútuun mpuwufan unaa páhin empe piti káyisan pakan paka nii pílafilafi púpusuumool neyii. Pánipani Pútuun pa ti Krista mpúnapii púpusuumool niñ pakan paka púlooj peesincanut umuyen wa uteyii. Mpupoñ unii káatuunan pakan paka hilim eehe hiti púsumool pa. Unii uyem payenka Yéesu Krista naapoñe ka. Toonii Pútuun pa humuum etempo mpuyonkal aluu. Ti caacaw ca citi Yéesu nuulum aluu: níñofoonii nípusuumool niñ Pútuun pa. Yéesu ataakut umuyen, Pútuun pa pitiyanoo umuyen wa púlooj uti pakan paka. Aacukaa kati úyenoonyaa ti caacawoo pakan keecoonoole pakati Pútuun pa.

GRADUEL Umúlaa Yéesu Krista, aña ayem ya pucoonool pa peepayantoo pa piti Pútuun pa piti eloñ. Añii ya náakup fiye:
“Inci fañoho pati paapaa atoom, pisokoo: Paapaa, inci muyenaamuyen ti Pútuun pa niñ t’awe.”

Gospel: Luke 15:1-2, 11-32

Hilim ha hiti Luk eenape ya -

Hikee hinoom, hícamp pisayoola kúncoo niñ pumuyena nkálohii Yéesu káasiitanoo. Pufalisaay pa niñ pikalañana hilim ha heesiñanee ha nkayeno káakumutool kapisok: “Áyíin aje nawananwanan pumuyena pa naali neyii.”

Fiye, Yéesu naasokii hícantiiu eehe: “Taakaataak áyiin eetaake epuuk pákasupak. Kahiineen ka nkusok faafoo: 'Paapaa, ufanam putumam ti hisaanumate ha eehe inci iññañe ha hitaaku nampi ketaa.' Fiye, paapaa ya náapaacinool hitaaku ha hiteyoo epuukoo. Fiyiit kahiineen ka nkinooman putum pa piteyoo púlooj nkikaay ti mah méelañe. Nkúpucalool po mañ ma miteyoo ti eloñ eenaput. Apipa káapucalool aña naataake ya púlooj, épankul enfakat néenakoonii ti mah ma púlooj, náayaañ palek. Naakaay hiñes páhin, akee áyiin ati oom mah naacoo, naapoñoo káakuuman pícalukun ti etaam ya eteyoo. Náalafi kaasiitan fañoo niñ paliyal empa pícalukun pa mpiyeniye pa hili pale an awunutoo waah.

The Season of Lent

“Fiye, ápuñoohonii ti kunuuwoo, naasokoolo: 'Píhina kayema puume pakati paapaa atoom payenka nkali fo nkatowan, inci íyyemi le ti eket niñ peep. Ooto, inci fañofo pati paapaa atoom nkaasokoo: 'Paapaa, inci muyenaamuyen ti Ateeteyo ati alacana niñ ti awe. Fiye, inci túuniit piyonkalee añiini, cokam samat nii oonool ti píhina pa pakatii.'"

“Púful toko, añii ya naalito, naañofo pati faafoo. Mpálempaliyoo, faafoo naañantanoo inketoo teyoo ti hikaw meemak. Naatey apipaakoolanoo naañoonoo, naasumpooloo. Añii ya naasokoo: 'Paapaa, inci muyenaamuyen ti Ateeteyo ati alacana niñ ti awe. Fiye, inci túuniit piyonkalee añiini.' Pale faafoo naasok pimiikan pa pakateyoo: 'Nihiliikan! Nícoopii hísool ha heehaje ha pawalle ínnisooloo ho, inniñaamoo ekop ti hisiik, inniwasoo pisamata. Innícoopii cíciin ca ceehaje ca pafom nipumuk upiliyaa nuuhaañiyaa. Kamma añiinam aje naakete, náañoohonii ti eloñ; náacim, naalañanee.' Nkáyaañ pahaaño.

“Ta eehe nihitaakiye ta añiinoo áhampaatiin a náaloñii ti kaakit. Ti éñoohoniyoo ápulohanii ekumpan ya náasi páyifal niñ pakiiyal. Naayonkal akee ti pimiikan pa, naacakanoo: 'Weyme utaakiye le?' Amiikan a naañahanoo: 'Atuwi áñoohonii, paapaa atii naamuk cíciin ca ceehaje ca pafom kamma náañoohonii kásuumaayoo.'"

“Fiye, añii ya áhampaatiin a hiiño nihili, naapook pinako ti ekumpan ya. Paapaa ateyoo náafulii, naamaaneenakoo apinako ti ekumpan ya. Pale naasok paapaa ateyoo: 'Síitan! Sitiil ense púlooj inci yemuu ti páhin péelaacinut hilimi. Pale háati cibil aataapala wunam pahaaño niñ pákawiyam. Pale añiini aje, ápuñoohonii, akina aña éepucaloole ya hitaku ha hitii ti púmaacul keenaput, ammukoo cíciin ca ceehaje ca pafom!'"

“Paapaa ateyoo naasokoo: 'Añiinam, hinak óo hinak awe oopa le niñ inci, waah óo waah utoom, utii. Pale atuwi aje aketaaket, náañoohonii ti eloñ; náacim, naalañanee. Ekina ewune uñañaa pahaaño niñ hitaku pásuuma.'"

The Season of Lent

5th Sunday of Lent

First reading: Isaiah 43:16-21

Hilim ha hiti ayaamakoola ya Esaya -

Ehe hilim ha hiti Pútuun pa, péefulane pa pítin ti kaatii ka, pítin ti pututa man meetaake sempe. Mpúfulanii pufalinc niŋ pusalet etempo, mpúfulanii pusoocaali pa niŋ sempe sa siteyii púloon. Nkanow, timpi nékayini pilito. Nkasowo samat nii salapoo eti lampi, pale nkahoko. Mpusok: “Timpi ninawunoolo heemuuse ha, timpi nímiilool heeyem ha puson aluu. Ehe, inci fáhin waah wéeyeeni uwwa ti éyankii, fo nicukut wo? Páni, inci fáfulan pítin ti káahaan ka, fáfulan lompo han ti mah meetaakut enuun. Púlukuleen pa piti elampa ya, piyen pa piti elampa ya niŋ púsuwa pa penfakat pa éfipumulam; kamma inci ínhine man mipitey ti káahaan tes, musuu lompo ti mah eetaakut enuun. Mante fa kayon ka nkilaan, kikina enka inci immamale ka; kayon kenke, enka inci immemanoole ka pur inci, éfinimulam.

Second reading: Philippians 3:8-14

Hilim ha hiti Pool eenape ya -

Pakanam ti káyinan, kameye Yéesu Krista Ateeteyo atoom, eehe hiyem heehaŋe ha pílat púloon. Ti putoom, waah óo waah ewwa an naataake uneetaat likee ti kameya enke. Katanaakatan waah óo waah kamma akina. Kati taak Krista innanf pateyoo, cokaacok waah ewwu púloon nii súntukun. Inci neetaat an eecoonoole kamma inci íntuule hilim ha heesiiganee ha, pale kamma inci íyyinane ti Krista. Pútuun pa mpíhin an apiyeno an eecoonoole, kéeyinane ka mpíhin kapicoonool. Waah ewwa inci ihaje wa pálaŋi ukina uyem kameye Krista, akina niŋ sempe sa seelitanoo sa ti keekete ka. Láfilafi lompo hicuku ñíyoka samat nii akina, kati ket lompo nii akina. Nii hipitaako, inci yínanaayinan lompo nii inci fálitoonii ti keekete ka píñoohonii ti eloŋ ya. Pánipani inci loot pa, inci loot taak eeha inci íllafiye ha, pale inci oopa ti pikaayu hátikin mante fa inci incok waah ewwu púloon, samat nii fa Yéesu Krista naacokaam fa inci humuumam. Aluu, pakanam ti káyinan, inci yínanut nii payaapa wo hicoku. Waah woonool lamma ucokaam: hifiilu weeyem wa

The Season of Lent

pusonam, pisincan hátikinam pitey focaa la inci iññaŋe la hilehu, mante fa insa cooy ya eyya Pútuun pa mpuyonkale ya unaa teyyo patiila, ti Yéesu Krista.

GRADUEL Pútuun pa, hilim ha hitii, hiti páni; kilim ka keesiŋanee ka kitii, kiti hifaku. Pútuun pa mpusok: “Niyesan kunuu aluu, himansate ha hiti alacana hílohiyooloh. ”

Gospel: John 8:1-11

Hilim ha hiti Saŋ eenape ya -

Yéesu naakaay pati cítintŋ ca citi Olif. Nuulap, naañoŋo pati ekumpan ya enfakat ya eti Pútuun pa kayoŋ ka púlooŋ nkílohiyoo, naayeno, náacook kakalaŋanii. Pikalaŋana hilim ha heesiŋanee ha niŋ Pufalisaay pa nkácoopiyoo aal aŋa nkaminte niŋ áyiin nkayenanoo ti pututa kayoŋ ka, nkasok Yéesu: “Ahámpaatiin, aal a aŋe nuuminte niŋ áyiin. Ti hilim ha heesiŋanee ha, Móyiis akiicaakiic nii: aal óo aal eemintee niŋ áyiin afaawantalee pukumpa fo aket. Awe puume ansoke?” Kasokaasok eehuu kati kakuucoo. Pale Yéesu naañeeho, naakiic t’etaam niŋ hisiikoo. Kaacakanool ka keemeenŋe ka nkuwun Yéesu naalito, naasokii: “Aŋa eetaakut kamuyen ti aluu, ácook awantoo énanikiin.” Toko fúle Yéesu nene añeeho naakiic t’etaam. Ta ínkasiye ta kilim enkuu, nkahancooloo oonool oonool púcook ti ñíhampaatiin ña, fo caatowo Yéesu lammayoo niŋ aal a. Yéesu náalitoonii, naacoonool neyoo naasokoo. “Aaluu, po poko unkey? Fo an áhinuti kíiti?” Naañahanoo: “Háati an oonool, Ahámpaatiin.” Yéesu naasokoo: “Inci lompo étihini kíiti. Kaay, fiye timpi nene muyen.”

Palm (Passion) Sunday

First reading: Isaiah 50:4-7

Hilim ha hiti ayaamakoola ya Esaya -

Ateeteyo Pútuun pa mpikalalanam eeŋa inci iññaŋe hisoku kati nimpan aŋa nanaataakut ya sempe. Pucom óo pucom mpúfulanii hilim, mpíhinam pihintan kaanuuwam písiitan po, samat nii anapana eenape.

The Season of Lent

Ateeteyo Pútuun pa púcotinaa kaanuuwam, inci pookut, inci wunkut po. Inci ufanaawufan pusonam payenka keeyeniyam ka hisapu, niŋ pufokolootiyam payenka keeñakale ka pasenfam.

Inci yolut puhoonuyam, ta nkayeniyaam ta kaanjiicalool nkafaacal ti inci. Ateeteyo Pútuun pa mpíkeyam kayankankan, ekina ewune hisapu ha niŋ kateñal ka kílikutam, neewun ínhin puhoonuyam pipiyank nii érankiin; inci ímmeyi nii etisuu.

Second reading: **Philippians 2:6-11**

Hilim ha hiti Pool eenape ya -

Yéesu Krista, háati fa naayeniye fa kaahoonu ka kiti Pútuun pa, álafiit éyisanoolo samat nii Pútuun pa. Pale naakatanooolo ápicopii kaahoonu amiikan, kati anakool niŋ pakan paka. Kacokoocok an nii pakan paka púloon. Naawananooolo, náatuul Pútuun pa fo ti eket ya, ee, eket ti kuluwaa ya. Ekina ewune Pútuun pa mpisilanoo, apihaŋ waah óo waah púloon; mpuwufanoo caacaw ca ceehaŋe ca ucaw wa púloon. Ti caacaw ca citi Yéesu, waah óo waah weeyem kaloŋa patiila niŋ t'etaam, éfuukilipo, apan pakan paka púloon efikasok: "Yéesu Krista ayem Ateeteyo." Aacukaa Pútuun pa Paapaa éfipumulee.

GRADUEL Unii unka ti hímuluyi, Yéesu Krista amansa ya.
Yéesu Krista naacoon eket ya, eket ya ti kuluwaa ya. Ekina
Pútuun pa mpisilanoo, apihaŋ waah óo waah púloon,
mpuwufanoo caacaw ca ceehaŋe ca ucaw wa púloon.

Gospel: **Luke 19:28-40**

Hilim ha hiti Luk eenape ya -

Yéesu naayeno pisilo Jerusalem. Ta nkalohane ta Petifake niŋ Petani, la nkasok la "cítintin ca citi Olif", naapoñ pákasupak ti pinapana pa pakateyoo, naasokii: "Nikaay ti cisaatee ca ceeyem ca hátikin aluu, niŋ ninakiyaa tenco efinitook nkacenske toko cífaliŋ enca an ataapala alapo tenco, níkopinii co, ínnicopiyam co. Niŋ an acakanaa aluu: 'Weyme uwune ínniyemi co ti kákopin?' Inniñahanoo: 'Ateeteyo asoolahe co.'"

The Season of Lent

Keepoñee ka nkakaay incakatoook samat nii fa Yéesu naasokii fa. Kapiyeno kákopin cífaliŋ ca, pakateete co nkacakanii: “Weyme uwune ínnyemi co ti kákopin?” Nkañahanii: “Ateeteyo asoolahe co.” Nkácoopii co Yéesu, nkalemp kúsool ka kiteyii kenfakat ka ti cífaliŋ ca, nkalapanoo tenco. Akina ti pikaayu pa, pakan paka nkatanaloo kúsool ka kiteyii kenfakat ka ti pítin pa.

Apilohan Jerusalem, ti pítin pa piti eliiŋoon ya eti cítintiŋ ca citi Olif, kayoŋ ka púlooŋ kiti pinapana pa pakateyoo nkimeenŋ niŋ pásuuma, nkíyaañ kaanimpan Pútuun pa niŋ kilim keeceeke kamma nkacuke waah weecukantee. Nkasok:

“Pútuun pa pínapiyan amansa ya éekeyii ya ti caacaw etempo!

Kásuumaay kiyeno alacana, núumulaa Pútuun pa piti patiila.”

Pakakee Pufalisaay pa keeyeniye ka ti kayoŋ ka nkasok Yéesu: “Ahámpaatiin, fet ti pinapana pa pakatii kapifatan!” Yéesu naañahanii: “Inci pusok aluu, niŋ kafatanaa, pínankiin pa éfipiceekii!”

Reading of the Passion

L: Leader + : Jesus D: Others

- Ñiyoka ña niŋ eket ya eti Yéesu eñña Mark eenape ya naakiice ña –

L: Hinak Caañaap mpucom puu, ñíhampaatiin puwaaseena pa nkayonkal ñahaan ña niŋ pikalaŋana hilim ha heesiinane ha. Nkacenk Yéesu, nkacoopoo kapuwufanoo Pilaat. Fiye Pilaat naacakanoo:

D: Awe, aayem amansa ya ati Pusuwif pa?

L: Yéesu naañahanoo:

+ : Awe soke.

L: Ñíhampaatiin puwaaseena pa nkanookoo hícamp kilim? Pilaat naañoho apicakanoo:

D: Aátinahanii? Aásiyaasi fa nkasoke fa púlooŋ?

The Season of Lent

- L: Yéesu naafatan. Pilaat ínnimoo. Ti pahaaño pa piti Himuusu ha, amansa ya nakatankatan oonool ti payenka nkakule ka, aña kayonj ka nkulum yuu. Ti núkuluma na taakaataako akee, caacawoo Palapas, aña amuke an. Kayonj ka nkíkey kipulum áhin fa náhin fa. Pilaat naañahanii:
- D: Fo nílafilafi pikatan amansa ya ati Pusuwif pa?
- L: Pilaat ámeyimeyi nii ti pakanc nkawufanoo Yéesu. Níhampaatiin puwaaseena pa nkátunk kayonj ka kipulum Pilaat apiwufanii Palapas. Pilaat naañahanii.
- D: Hín puume ninj amansa ya ati Pusuwif pa?
- L: Kayonj ka nkiceek:
- D: Pempeño ti kuluwaa ya!
- L: Pilaat naacakanii:
- D: Eeheyime heenaput náahine?
- L: Kayonj ka nkihanj n'kiceeke:
- D: Pempeño ti kuluwaa ya!
- L: Pilaat náalafi káasuumanoolii. Naañahanii Palapas. Naawufanii Yéesu kapisapoo; íful toko naawufanii kati kapempeño ti kuluwaa ya. Pusoocaali pa nkacoo Yéesu pateyii, nkáyonkalii pákawuyii. Nkáwufalool Yéesu ninj hísool héecunke, nkáwuuloo éwuulu eti pícan kun. Nkayeniyoo kaaseñanool, kapusokoo:
- D: Unii unka ti kakican, amansa ya ati Pusuwif pa.
- L: Nkasapoo ti hikaw ninj hikasap, nkafaacal teyoo, nkákilipo hátikinoo focaa kaaseñanooloo. Ta nkapaye tuu kaaseñanooloo, nkáfulen hísool ha héecunke ha. Nkañahanoo wañ wa uteyoo, nkacooopoo kapipempeño. Ti pítin pa nkacuk akee an, nkasokoo Simon, ápifulii ti elampa. Nkáyonkaliyoo ti sempeyii apiyankanan Yéesu pukanto kuluwaa ya. Nkacoo Yéesu la nkasok la Kolkota, ekina eyem “lati esent ya”. Toko nkawufanoo elaan eeyayoolle ninj eket, pale Yéesu naapook.

The Season of Lent

Nkapempenjoo ti kuluwaa ya nkápaacinool wañ wa uteyoo ti piñakalool. Ta nkapempenjoo ta loho caanak ca císeepiniyoo. Nkakiic ti cipapaloo émukuma ya: “Amansa ya ati Pusuwif pa.” Niñ akina nkapempenj pikancak pákasupak, akee ya ti epees yaamay, akee yuu ti epees yáali. Keeyeniye ka himuusu nkalenkenoo ti hisoku:

D: Awe aña ayina ya káapucalool ekumpan ya enfakat ya eti Pútuun pa inneelut yo ti kunoom káhaaciil, fakanoolo, wánoonii ti kuluwaa ya.

L: Ti moonool muu, ñhampaatiin puwaaseena pa nkayeniyoo caalenken, ti hisoku:

D: Oopa afakane pakakee, pale ayinaat efakanoolo. Fiye Eenucee ya, amansa ya ati Pusuwif pa, áwanoonii ti kuluwaa ya toko efuucukaa núuyinanaa.

L: Keepempenjee ka ti kuluwaa ya poko lombo nkayeniyoo kateñal. Ta caanak ca ncisiinjane ta ti hikaw, etaam ya púlooj néenim... fo cisap eyam; toko Yéesu náaceekii

+ : *Eli, Eli, lama sapaktani!*

L: Ekina eyem

+ : Pútuun pa putoom, Pútuun pa putoom, weyme uwune ankatanam?

L: Pakakee ti keeyeniye ka toko nkasok:

D: Ahaayoo ti kaayonkal Elijah ayaamakoola ya!

L: Akee naatey náakaamaañiyani pilaañ ti elaan eesampa, naacenk po ti hikasap, naañaakan apuwufanoo apilaan. Kayoj ka nkusok:

D: Túul, efuucukaa man Elijah áfaakey apifakanoo.

L: Yéesu naaceek meemak, naawananoolo, naaket.

– SILENCE –

L: Ta Yéesu naakete ta, kahuuy ka kenfakat ka kiti ekumpan ya enfakat ya eti Pútuun pa nkáhaacoonii kápiliñ patiila fo t’etaam. Ahámpaatiin a

The Season of Lent

ati pusoocaali pa aña ayeniye ya hátikin kuluwaa ya eti Yéesu naacuk fa Yéesu naakete fa, naasok:

- D: Pánipani aje akina ayem Añii ya ati Pútuun pa.
- L: Taakaataako pakakee pakaal, keeyeniye ésincanii pálaaje, ti poko Mari ati Makatala, Mari, íññaati Saak niñ Salome. Kanapanaanapan Yéesu ti mah ma miti Kalilee. Taakaataako lompo hícamp pakan kéekeyii neyoo Jerusalem. Kániim ka, Josef ati saatee ya eti Alimati náacolii. Naayeno an eemaka, oonool ti ñhampaatiin pifiita kilim ka. Naayeno hítuulu lompo cáwii ca citi Pútuun pa. Hinoom eehuu, pusuwif pa nkayeno ememanoolo pahaaño pa peeñaje pa íhinu eti kacom eteyyo. Josef náahaañi pikaayu pati Pilaat apulumoo ehunuñ ya eti Yéesu. Pilaat ínnimoo kaatuko Yéesu apayaa eket, náayonkalii áhampaatiin a ati pusoocaali pa, mante fa náameyi nii fiye Yéesu aketaaket. Ta náasiye ta kilimoo, Pilaat naawufan Josef ehunuñ ya eti Yéesu. Cahom Josef ánoomiyoonoom kahuuy kiti kahok, náawananii ehunuñ ya eti Yéesu, naakuupatanool yo niñ kahuuy ka kiti kahok ka, naahintan yo ti hiyaak hiti pínankiin. Náapalinkan énankiin enfakat ti putum pa piti hiyaak ha. Pakaal paka nkasincan la nkawase la Yéesu.

The Lord's Supper (Holy Thursday)

First reading: Exodus 12:1-14

Hilim ha hiti la nkakiicee la éfulii ya eti Pusuwif pa ti mah ma miti Esipt -
Ti mah ma miti Esipt Pútuun pa mpusok Móyiis niñ púnuwoo Aaron: “Hiim eehe efihiyeno t’aluu hiim ha híyaañ ha hiti etiiil ya. Nisok fiye ti kayon ka kiti Israyel: 'Hinoom ha heewase ha ñaasuwan ti hiim heehe, efinicoop císaacii coonool ti miin óo miin, t'enuuf óo enuuf. Niñ miin ma mufomut inninanfool mo niñ mikee miin ti císaacii coonool. Efinimamal císaacii ca hak fa an óo an afaali naasiit. Kati yeno císaacii ceetuuniye himuku, cáyiine ceetaake etiiil yoonool. Efinicoop císaacii niñ fotom cibil. Kati nimank co fo

The Season of Lent

hinoom ha heewase ha ɲaasuwan niŋ kupaakil. Ti pupaakool pa piti kayoŋ ka kiti Israyel efikataaŋ co, panowal caanak ca. Efinicoop hísim ha inniwiisan ho ti unam wa niŋ ti ñitum ña ñiti enuuf óo enuuf la innikaakaay la hili. Efinili efoofa etenco t'oom hánant, efinili yo pasowale ti seemak, niŋ kúmpuul keetaakut leweño niŋ píheeni peesampa.

“Fiye efinili: peleto ya ti hiñow aluu, pusamata pa ti woot aluu, kikasap ka ti sipees aluu; efinili mpacas: ekina eyem pahaaño pa piti Pútuun pa piti Himuusu ha. Ti oom hánant inci famuus mah ma miti Esipt, famukal kéetikine ka kapukee púlooŋ ti mah ma miti Esipt písik ti pakan paka fo ti púlukuleen pa. Inci fafiit hilim anakool ñútuun ña púlooŋ ñiti Esipt. Inci yem Pútuun pa. Hísim ha efihiyeno t’aluu káyisan ka kiti pukumpaan pa empa inniyem pa t’empo. Inci facuk hísim ha, ummuus oom pukumpaan, pale aluu étinilikee ti pupuco pa piti pakan paka pakati Esipt. Oom hinoom efihiyeno t’aluu hinoom hiti énowunoolo. Efinihin ho hinoom hiti pahaaño. Hikina efihiyeno hilim heesiiganee heepayantoo: kati nihaaño ho fo eket maama.”

Second reading: 1 Corinthians 11:23-26

Hilim ha hiti Pool eenape ya -

Inci Pool kalaɲanaa-kalaɲan aluu eeha inci insaye ha ti Ateeteyo. Ateeteyo Yéesu, ti hánant eeha nkáfule ha teyoo, naacoop hímpuul, naasok Pútuun pa apalaka, naafiit ho, naasok: “Ehe eniinam eyya efeewufanee ya kamma aluu. Níhin fo, kati nínawuniyam.” Ta káciim ka nkipaye ta, náahin moonool muu niŋ elontoŋ ya, naasok: “Aɲe eyem elontoŋ ya eti písiyool péeyeeni piti hísimam. Níhin fo kati nínawuniyam tan óo tan innilaane teyyo.” Ekina ewune, tan óo tan inniliye hímpuul eehe, innilaane ti elontoŋ eyye, éfinituunan eket ya eti Ateeteyo, fo ta áfaañoohonii ta.

ALELUYA Yéesu naasok: “Inci yem hímpuul ha hiti eloŋ ya éefulii ya patiila, Ateeteyo Yéesu. An óo an eeliye oom hímpuul afaaloŋ fo eket maama.”

The Season of Lent

Gospel: John 13:1-15

Hilim ha hiti Saŋ eenape ya -

Kaañeehan ka kiti Himuusu ha peelokot kútuuno, Yéesu náameyi nii hinoom ha hiteyoo hiti hífulu ha le t'etaam apukaay pati Paapaa ateyoo hícoliyool, náalafi pakanoo pakati t'etaam fo ti pikelan. Ti hili káciim ka, Seetaani neewas ti kunuu ka kiti Yutas pálaŋi pa piti kaanooman Yéesu pikamooloo. Yéesu náameyi nii ti Pútuun pa náafulii, afaañoho lombo pati Pútuun pa. Naalito la nkayeniye la hili, naawaatoolo, naacoop cifaal apicenk co ti hiñowuyoo. Naaniis man ti ciheem, naayeno puñow woot pinapana pa pakateyoo, naatoot wo niŋ oom cifaal. Naacol ti Simon Piyeer. Piyeer naasokoo: “Awe, Ahámpaatiin, áalafilafi puñow wootam?”

Yéesu naañahanoo: “Náafuliyoo puñowo, aatisoolah puñowo, aakuulaakuul púlooj. Nikuulaakuul pale aluu tom púlooj.” (Yéesu náameyi aŋa afaanoomanoo ya pikamooloo, ekina ewune naasok: “Nikuulut púlooj.”) Papayaloo puñowu wootii, Yéesu naawaso hísooloo, naayeno la nkayeniye la hili, naasokii: “Aluu, nímeyimeyi eeha inci ínhine ha aluu? Aluu niyonkalam “Ahámpaatiin a,” ekina páni. Niŋ inci, Ahámpaatiin a ataalu, ñowaa woot aluu, aluu lombo niñaŋaa puñowool woot aluu. Ekina eyem eeha inci íyyisane ha aluu, mante fa ínnihin aluu lombo samat nii fa inci ínhine fa t'aluu”.

The Lord's Passion (Good Friday)

First reading: Isaiah 52:13 – 53:12

Hilim ha hiti ayaamakoola ya Esaya -

Fiye Pútuun pa mpusok: “Amiikan a atoom afaataak. Afaasilo, naayenane patiila la haŋe la pacump, nkámuloo fo muus. Kayoj ka nkucukoo nkiŋaŋo, kamma puhoonuyoo mpinakoolut fiye niŋ puhoon. Pakan paka niŋ pumansa pa efikaŋaŋo hátikino kaatuko eeha nkacuk ha híkatinoolaakatinoon niŋ eeha nkakamanii ha.

The Season of Lent

Ayme áyinane eeha núusiye ha? Ayme Pútuun pa mpíyisane sempe etempo? Hátikin Pútuun pa, amiikan a áyankiyoooyank samat nii cinuun cenkilis ceenante t'etaam eesuce. Ataakut pawalle niŋ káasiinjuma enka efikuwun pakan paka nkasincanoo. Kaahoonjuyoo kitaakut waah ewwa efuuwun ínsuum unaa teyoo. Pakan paka púloon nkátin teyoo nkateyoo. Naayeno an ati ñíyoka, eepukee niŋ kúnuul. Naacuk fiye nii an aŋa an náalafiit kaasincan. Núutinaa teyoo, ucokutoo likee. Ñíyoka ña ñituunaa naayekane, pale núumiiloolaa nii: Pútuun pa piyeniye hisapuyoo kaakallanoo niŋ kaasuuwanoo. Caham umuyen unaa uwune nkayayoo niŋ epaay ya. Pukallo pa peewune pa unaa kásuumaay, akina acoope po. Maasontuwaayoo múkuuñane unaa. Uyenaayeno pumuusoola samat nii pásaacii péecime, an óo an naacok pítinoo. Pútuun pa mpitah teyoo umuyen unaa púloon. Nkakallanoo pale naacoon naafatan ápankinut putumoo, samat nii cásaacii ceeyaakeyee hicoopu himuku, samat nii cásaacii ceeceekantoo nkayeniyaa hifiitu pahan etenco. Apicokee, nkafiit hilim ha hiteyoo nkamukoo. Ayme cokoo teyoo? Náafulanee ti mah ma miti keeloŋe ka, naasapee kamma umuyen wa uti pakanoo. Nkahokoo ti coonool niŋ kéeyinanut ka Pútuun pa, hiyaakoo nihiyeno nantoonool niŋ kiti pílipa pa. Apan taapala áhin heenaput, ataapala acaam lompo. Pale ínsuum Ateeteyo kati atuncalooloo ti kúnuul, kati awufan eloŋoo kaawaaseen kamma káfulan umuyen wa. Pale niŋ fúlaa toko, afaacuk nampuke na niteyoo, kunoomoo efikipenanee, eeha Ateeteyo náalafiye ha efihitaako. Kamma ñíyoka ña ñiteyoo, afaacuk ecaŋ ya, naameeŋ niŋ pásuuma. Kamma naameya kúnuul, amiikan a atoom eenape ya afaafakan pakan keemeenŋe ti umuyenii. Ekina ewune inci iyyenanoo pati kaapii ka kiti keehaŋe ka hamake. Afáapaacinool hisaanumate ha hiti pikamoola pa niŋ pakati sempe sa. Kaatuko acoonaacoon ti faŋoo kati aket nkayenanoo nantoonool niŋ pikancak pa. Ee, atiyaatiyo umuyen uti pakan keemeenŋe, naasiinŋo keelaathe ka.

The Season of Lent

Second reading: Hebrews 4:14...5:9

Hilim hiti anapana ati Yéesu -

Pakanam ti káyinan, ti Yéesu Añii Pútuun nuutaakaa áhampaatiin awaaseena enfakat, aña anakiye alacana. Wooto ucokaa piliit ti eeha núuyinanaa ha. Pánipani awaaseena ya atuunaa Yéesu Krista, fan óo fan incuke, ámeyimeyi kúnuul nii unaa fiye púlooj peemuyenut. Ukaayaa niñ pihinto penfakat pati Pútuun pa, peeyina pa waah óo waah mante fa nket po ti hikaw ti unaa. Ancuk, nuutaakaa lombo kaayankankan etempo nii unaa uyemaa ti kúnuul.

Ta Yéesu naayeniye ta ti púlunta pa, naayeno kaluum Pútuun pa peeyinoo pa kafakan ti eket ya, naañiino po niñ pukooj, niñ hiceeku henfakat. Pútuun pa mpucoon kaluum ka kiteyoo kamma Yéesu náatuule po. Háati fa naayeniye fa Añii Pútuun, náayipen hítuulu Pútuun pa ti ñíyokayoo niñ ti eketoo. Ta naapaye ta kaakuulanee, náayenoonii ti kéetuuloo ka púlooj aña afaafakanii ya fo tan óo tan.

GRADUEL Pútuun, hilimi hiti páni. Hilim ha heesiinane ha, hiti kafakan. Yéesu naasok: “An éelafiyaam hítuulu, añañaam kanapan. La inci fayeno luu, anapanayam afaayeno toko lombo.”

Gospel: John 18:33...19:37

Hilim ha hiti Sañ eenape ya -

Ta Yéesu naasiñiye ta hátikin Pilaat, (kati afiit hilim ha hiteyoo), Pilaat naacakanoo: “Fo awe yem amansa ya ati Pusuwif pa?” Yéesu naacakanoo lombo: “Fo awe fañi míiloole ho, fo kamma pakakee pakan nkasokuu ho?” Pilaat naañahanoo: “Fo inci Asuwif? Pakani niñ ñíhampaatiin puwaaseena kácoopiyuu pe ti inci. Weyme ánhine?” Yéesu naasokoo: “Cáwii ca citoom cífuliyoot ti púlunta empe. Niñ cáwii ca citoom cífuliyoooful ti púlunta empe, inci anti taak pufaasa pakatoom payenka anti kátaakool kutoom, etiwufanee Pusuwif pa. Pale fotom. Cáwii ca citoom cífuliyoot le.” Pilaat naasokoo: “Awe amansa?” Yéesu naañahanoo: “Awe soke ho, inci amansa. Ekina ewune inci

The Season of Lent

impukee, ekina ewune inci ínkey ti púlunta pa, mante fa inci íyyisan pakan paka pánipani ya. An óo an aña álafiye pánipani ya, áfaasiitan hilimam.”

Po hátikin, ta Yéesu naapaye ta eket, paawoo hinoom eehuu hiyeniye hinoom eeha níhiful ha nihiwufan hinoom ha hiti Himuusu ha, hinoom heetaake pílat penfakat, ñíhampaatiin ña pakati Pusuwif pa kálafiit puhunuñ pa pipiyeno patiila pukuluwaa pa hinoom eehuu. Nkakaay kapuluum Pilaat kati kahumal woot wa uti keepempenjee ka ti pukuluwaa pa, aacukaa kaketaa picas.

Pusoocaali pa nkakaay kapuhumal woot áyiin a éeyaañ ya, púful toko nkáhin fo ásupiyenu ya ti payenka keepempenjee ka ti kuluwaa ya niñ Yéesu.

Kápicolii pati Yéesu, nkacuk nii aketaaket, kahumut wootoo. Pale akee ti pusoocaali pa niñ epaay ya eteyoo naayayoo ti káakut. Tokotoko hísim niñ man nkáfulii. Aña eecuke ya eehuu, oopa ti kakaman aluu, eeha efihiwun ha aluu lombo ínnyinan. Kakaman ka kiteyoo, kiti pánipani. Eehuu púloon nihitaako eeha efihiwun ha hilim ha heekiice ha níhino: “Háani kaacecoo koonool etikuhumee.” Hikee hilim lombo nene hisok: “Efkahaafin ti aña nkayaye ya.”

Reading of the Good Friday Passion

L: Leader + : Jesus D: Others

- *Ñíyoka ña niñ eket ya eti Yéesu eñña Sañ eenape ya naakiice ña –*

L: Ta nkapaye ta káciim ka, Yéesu náafulii poko niñ pinapanayoo, naafiitan han ha hiti Sedron; intaako kankañ ekee, eyya naanakiye teyyo niñ pinapanayoo. Yutas aña ufanoo ya keepookoo ka, akina lombo náameyi toko, kamma Yéesu naloome pukaayu po niñ pinapana ya pakateyoo. Yutas náacoopii pakakee pusoocaali niñ pakakee píhina pakati ñíhampaatiin puwaaseena pa niñ pakati Pufalisaay pa. Nkataak putocileet niñ pilampi. Fiye Yéesu, pámeyali heekaakaay ha ékey, náateenooni, naasokii:

+: Ayme inniyaake hiñes?

The Season of Lent

- L: Nkañahanoo:
- D: Yéesu ati Naasalet
- L: Naasokii:
- + : Inci uwwe.
- L: Yutas aña awufanoo ya keepookoo ka naayeno ti pututayii. Ta Yéesu naañahanii ta: “Inci uwwe” nkateengo pan nkanow ti etaam. Naacakanii
- + : Ayme inniyaake hiñes?
- L: Nkasokoo:
- D: Yéesu ati Nasalet
- L: Yéesu naañahanii:
- + : Inci sok aluu: Inci uwwe. Niñ inci inniñes, nikatan payenka kapikaay.
- L: Fiye hilim ha hiteyoo nihitaakiye, nihsok: “Inci címanut an óo an ti payenka awwufanaam ka.” Fiye Simon-Piyeer eetaake ya káakuntu, náafulen ko ti kaahoonu etenko, naasip áhina ya ati awaaseena áhampaatiin a, naafiit kaanuwoo káali. Oom an, caacawoo Malkus. Yéesu naasok Piyeer:
- + : Ñahan káakuntu ka kitii ti kaahoonu etenko. Fo inci fapook elontoñ ya eyya Faaf a naawufanaam ya pilaan yo?
- L: Fiye pusoocaali pa niñ áhampaatiin a ateyii niñ píhina pa nkacok Yéesu, nkacenkoo, nkácoopiyoo ti púcook pa pati Annas, aason Kayif, eeyeniye ya awaaseena ya enfakat a oom etii. (Akina naasok Pusuwif pa: an oonool aket, fisaka kayoñ ka púloño kipiket)
- L: Simon-Piyeer poko niñ anapana akee nkanapan Yéesu. Oom anapana, awaaseena ya enfakat a náameyiyoo, ekina ewune naanako ti coonool niñ Yéesu ti hank ha hiti awaaseena ya. Pale Piyeer naayeno tíkitaan pukol hunkut ha. Fiye anapana ya, aña awaaseena ya naameya ya, náafulii, náakup niñ aal a eefaase ya hunkut ha, naanakan Piyeer. Aal a naasok fiye Piyeer:

The Season of Lent

- D: Awe tom yem anapana ya ati an aje?
- L: Naañahanoo:
- D: Haani, inci tom.
- L: Píhina pa niŋ pusoocaali pa keeyeniye ka toko; kamma immune, nkacokan seemak kápisimo. Piyeer naalompo ayeno toko neyii, písimo. Tempo awaaseena ya enfakat a naayeniye kakan Yéesu kiti pinapana pa pakateyoo niŋ kakalaŋanoo. Yéesu naañahanoo:
- + : Inci kúpaakup hátikin pakan paka, peeyoliit. Inci nkalaŋankalaŋan ti ekumpan ya enfakat ya eti Pútuun pa, la Pusuwif pa púloŋ nkapaakool la, apan yoliyantoo ti káakup. Weyme uwune ancakanam? Eeha inci insoke ha, cakan ho kéesiitanaam ka. Poko nkámeyi eeha inci insoke ha.
- L: Ti kilim enkuu, akee ti pusoocaali pa, eeyeniye ya pukol Yéesu, naafantoo ti hisoku:
- D: Awe, fiyuu aññahan awaaseena ya enfakat a ati Pútuun pa?
- L: Yéesu naasokoo:
- + : Niŋ inci kúput punap, ísanam heenaput ha eeha inci ínkupe ha. Pale niŋ inci kúpaa punap, woome ansapaam?
- L: Annas naapoñ Yéesu mpacenkalee pati Kayif, awaaseena ya enfakat a. Piyeer man ayeniye fa písimo. Nkasokoo:
- D: Awe tom yem anapana ya ati an ajuu?
- L: Naañahanii:
- D: Haani, inci tom.
- L: Akee ti píhina pa pakati awaaseena ya enfakat a, atu ati aña Piyeer naafiite ya kaanuuwoo, naasok:
- D: Fo inci humuumam cukuti ti Kankaŋ ya neyoo?
- L: Piyeer naapook nene. Tempo, káayiin ekutoon nkílookii.

The Season of Lent

- L: Nkácoopii Yéesu púfulii Kayif fo ti enuuf ya eti Pilaat, ati hikaw ha hiti Yutaay. Mpucom mic. Pusuwif pa kanakiit poko humuumii t'enuuf ya eti ati hikaw ha, kamma nkálafiit hitaaku meenaaput, mante fa nkáyini hili císaacii ca citi Himuusu ha. Pilaat náafulii hátikinii tíkitaan náakup neyii. Naasokii:
- D: Eeheyime innisoke ti an aje?
- L: Nkañahanoo:
- D: Niñ akina áhinut heenaput, unii anti úcoopiyaatiyoo pe ti awe.
- L: Pilaat naasokii:
- D: Nicoopoo, nifiit káakup ka aluu humuum aluu ti heecenkee ha hitaalu.
- L: Pusuwif pa nkasokoo:
- D: Kiteekit unii upumuk an.
- L: Fiye ntaakiye hilim ha eeha Yéesu naasoke ha hiti káyisan puume afaaket. Tempo Pilaat naanako páhantuwa, naayonkal Yéesu, naasokoo:
- D: Awe yem amansa ya ati Pusuwif pa?
- L: Yéesu naacakanoo:
- +: Fo awe fañi aasoke ekina? Man me pakakee kasokuu?
- L: Pilaat naañahanoo:
- D: Fo inci Asuwif? Kayon ka kitii niñ ñlhampaatiin puwaaseena pa kawufanuu ti sipeesam, weyme ánhine?
- L: Yéesu naasokoo:
- +: Himansate ha hitoom hífuliyoot ti mah emme; niñ himansate ha hitoom ti mah emme níhifulii, inci antitaak pusoocaali payenka antikakam, tuku inci ufanee Pusuwif pa.
- L: Pilaat naasokoo:
- D: Pánipani awe amansa?

The Season of Lent

- L: Yéesu naañahanoo:
- + : Awe soke ekina. Inci amansa. Ekina inci mpukee, ekina inci nkéyii ti mah emme: káyisan heeyem ha. An óo an ati hilim hiti páni áfaasiitan hilimam.
- L: Pilaat naasokoo:
- D: Weyme uyem hilim hiti páni?
- L: Apipa, Pilaat naañoho náafulii aputoop Pusuwif pa, naasokii:
- D: Inci cukut teyoo likee niti himukuyoo. Pale inci loomaaloom kakatan aluu an akee ti kaañeehan ka kiti pahaaño pa piti Himuusu ha; fo nílafilafi inci pikatan aluu amansa ya ati Pusuwif pa?
- L: Pale nkayeno hiceeku:
- D: Akina tom, pale Barabas.
- L: Oom Barabas amuka pakan naayem. Fiye Pilaat naapoñii kapucoop Yéesu kati kasapoo niñ kalawas. Pusoocaali pa nkáhinoo éwuulu eti pícan kun, nkawas yo ti hikawoo; nkásooloo hísool héecunke. Nkasokoo:
- D: Unii unka nuukicani, awe amansa ya ati Pusuwif pa.
- L: Fiye nkafantoo. Pilaat náanaafulii mante fa naasok Pusuwif pa:
- D: Nisincan, inci picoop aluu yoo tíkitaan, mante fa innimeyi nii cukut likee teyoo niti himukuyoo.
- L: Fiye Yéesu náafulii niñ éwuulu ya eti pícan kun pa, náasoolo hísool héecunke. Pilaat naasok:
- D: An a, akina uwwe.
- L: Ta nkacukoo ta, ñíhampaatiin puwaaseena pa niñ pusoocaali pa nkayeno hiceeku:
- D: Nicoopoo, nipempenjo aluu humuum aluu, inci cukut teyoo likee niti himukuyoo.
- L: Pusuwif pa nkañahanoo:

The Season of Lent

- D: Unii utaakaataak heecenkee ha, kamma hikina añañaa eket, kamma naasoke akina Añii Pútuun.
- L: Ta Pilaat náasiye ta kilim enke, naahanj naafeye. Naanako páhantuwa, naasok Yéesu:
- D: Awe peyme áñfulii?
- L: Yéesu añahanutoo hilim. Fiye Pilaat naasokoo:
- D: Aatiñahanam? Aámiit nii inci fáyini kafakani man me kaapempenji?
- L: Yéesu nañahanoo:
- + : Aátiyini likee ti inci, niñ aataakut oom sempe ti aña ayem ya patiila. Ekina ewune aña naawufanaam ya awe ahaña naamuyene.
- L: Tempo Pilaat náalafiye kakatanoo; pale Pusuwif pa nkayeno hiceeku.
- D: Naakatanoo, aaneetaat amansa ya enfakat a ati Room áwiyo. An óo an eesokooliye amansa apookaapook amansa ya ati Room!
- L: Pásiyaloo kilim nkuu, Pilaat naacoop Yéesu tíkitaan, náahinoo apiyeno ti cilemp. Fiye álacuma ya, hinoom hoonool le niñ sípiti ya, caanak ca ti hikaw. Pilaat naasok Pusuwif pa:
- D: Ehe amansa ya ataalu.
- L: Toko-fiye nkaceek:
- D: Mukoo, mukoo, pempenjoo ti kuluwaa ya!
- L: Pilaat naasokii:
- D: Pipempenj amansa ya ataalu?
- L: Ñíhampaatiin puwaaseena pa nkañahanoo:
- D: Unii utaakut akee amansa, fo amansa ya ati Room
- L: Tempo Pilaat naawufanii Yéesu, mante fa naapempenjee; poko nkacokoo
- L: Yéesu naakanto kuluwaa ya eteyoo, naacol lakeenaay, la nkasok la “Esent” hikina hiyem ti káakup ka kiteyii “Kalver”. Toko nkapempenjoo

The Season of Lent

niŋ pákayiin pákasupak ti coonool neyoo, akee ti epeesoo yáali, akee ya ti epeesoo yaamay, Yéesu naayeno ti pututayii. Pilaat akiicaakiic ti cipapaloo patiila kuluwaa ya kilim kenke: “Aŋe Yéesu ati Naasalet amansa ya ati Pusuwif pa.” Kamma nkapempeŋe Yéesu pukol pikin pa, Pusuwif keemeenŋe nkakalaŋ cipapaloo ca ceekiicee ca ti pákupal páhaacil. Ekina ewune ñíhampaatiin puwaaseena pa nkasok Pilaat.

D: Añaŋut hikiicu: “Amansa ya ati Pusuwif pa”, pale: “An aŋe asok akina ayem amansa ya ati Pusuwif pa.”

L: Pilaat naañahanii:

D: Ewwa inci nkiice wa, kiicaakiic wo, payaa.

L: Ta pusoocaali pa nkapaye ta kaapempenŋ Yéesu, nkacoop wañ wa uteyoo; nkáhin upii upaakiil, an óo an kiteyoo. Pale hísool ha hiteyoo heetaakut ha pacifal písikii patiila fo ti etaam kálafiit ho hihaacu, nkasokool:

D: Tumpuuhaacaa ho, pale utahoolaa ho, ayme afaataak ho.

L: Fiye intaakiye hilim ha hiti Pakiical pa peenape pa, nihisoke: Kápaacinoolaa-páacinool wañ wa utoom, kataatuloolaa-taatulool hísool ha hitoom. Ekina pusoocaali pa nkáhine. T’etaam kuluwaa ya eti Yéesu íññaayoo naasiinŋo poko niŋ atuwoo, Mari aal a ati Kilopas niŋ Mari ati Makatala. Yéesu, pasincanaloo íññaayoo niŋ pukoloo anapana ya ati kunuuwoo, naasok íññaayoo:

+ : Aal a, aha añiini

L: Naasok anapanayoo:

+ : Ehe íññaatii.

L: Tempo anapana ya naacoop Mari pateyoo. Papayaloo ho Yéesu, kamma naameya nii fiye payaapa, mante fa hilim ha hiti Pakiical pa peenape pa hitaako, naasok:

+ : Inci pálaani

The Season of Lent

L: Taakaataako toko elontoŋ nkameeŋan yo palaanal peesampa. Nkacenk cifaal ti hikasap, ceemeenŋe oom palaanal, nkakolan co ti putumoo. Ta Yéesu nalaane ta oom palaanal peesampa, naasok: Paapaa inci ñomanuu yaanam.

+ : Tempo náasitane hikawoo, naaket.

– SILENCE –

L: Hinoom ha hiti álacuma ya. Kamma nkañanŋut hikatu puhunuŋ pa ti kuluwaa ya ti hinoom ha hiti Pútuun pa niŋ ti hinoom ha hiti kayeno ka, heehaŋe kunoom ka púloŋ, Pusuwif pa nkaluun Pilaat kapuhum wootoo, kapite káfulan puhunuŋ pa. Ekina ewune, pakakee pusoocaali nkakaay kapuhum woot wa uti keepempenŋee ka ti coonool niŋ Yéesu. Ta nkácolii ta pati Yéesu, nkacuk nii apayaapa eket, ekina ewune kahumut wootoo, pale akee asoocaali naaya elumuyoo niŋ epaay; mpacas hísim niŋ man nkáfulii teyoo. Aŋa acuke ya ho ayem ti kakaman aluu, mante fa aluu lombo ínnyinan. Kilimoo, kiti pánipani, Pútuun pa mpímeyi nii akina asokaasok heetaakiye ha. Waah ewwe utaakaataako mante fa hilim eehe hiti Pakiical pa peenape pa nihitaako, nihisok: “Etikahum picecoo.” Hilim hikee lombo nihisokii: “Efikasincan aŋa nkayaye ya.” Papayalii Josef ati Alimataat aŋa ayem ya anapana Yéesu ti piyolo, kamma ñifeya Pusuwif pa, naaluun Pilaat apuponketoo ápufulan ehunuŋ ya eti Yéesu. Pilaat naaponketoo. Josef naakaay ápufulan ehunuŋ ya eti Yéesu. Nikotem aŋa ácooke ya hitoopu Yéesu náhanant, naakaay lombo, nácoopii caminkoloŋ. Nkacooop enii ya eti Yéesu, káwufalool yo niŋ kahuuy kiti kahok, nkawas teyyo caminkoloŋ, fa Pusuwif pa nkáhine fa. Pukol la nkapempenŋe la Yéesu, taakaataako kankaŋ ekee; toom kankaŋ, hiyaak héeyeeni la an taapala ahokee. Paawoo oom hiyaak hílaanŋut apan kañeehan ka kiti pahaaño pa piti Himuusu ha nkúlohanii, nkahok Yéesu toom hiyaak.

THE SEASON OF EASTER

Resurrection of the Lord (Easter Vigil)

First reading: Genesis 1:1...31

Hilim ha hiti la nkakiicee la púcook pa piti púlunta pa -

Ti púcook pa Pútuun pa mpumemanoole patiila niŋ t'etaam. Ta mpipaye ta kaamemanoole waah wa púloon, mpusok: Uhínaa an apinakool nuunaa, kati apampaŋan ti soon sa siti kaatii ka, pusuwa pa piti patiila, púlukuleen pa piti enuuf niŋ púlukuleen pa piti elampa púloon niŋ múlukuleen ma púloon memma ummukaay ma ti mah ma. Fiye Pútuun pa mpimemanoole an apinakool nempo; ti pinakool etempo mpimemanoole áyiin niŋ aal. Fiye, Pútuun pa mpisampanii, mpusokii: “Nitaak epuuk keemeenje, nimeenjan etaam ya, mah ma púloon ímmutuul aluu. Nipampaŋan ti soon sa siti kaatii ka, pusuwa pa piti patiila niŋ waah wa púloon ewwa nuulon ti etaam ya.” Fiye, Pútuun pa mpusok: “Silan inci ufan aluu píheeni óo píheeni peetaake etukal; enuun óo enuun lombo eetaake etukal eteyyo; anjuu púloon: paliyal pitaaluu. Púlukuleen pa púloon piti elampa lombo, pusuwa pa púloon piti patiila, waah óo waah ewwa nuukaay t'etaam, waah óo waah ewwa nuusuunjut, inci ufanaa wo píheeni pa pipiyeno paliyal etempo. Fiye, Pútuun pa mpucuk eeha mpíhine ha: hikina púloon, heenape meemak. Intaak kániim, intaak pucom: ekina eyem hinoom ha heewase ha isak niŋ hoonool.

Or: Exodus 14:15 – 15:1

Hilim ha hiti la nkakiicee la éfulii ya eti Pusuwif pa ti mah ma miti Esipt -

Pakati Israyel nkacuk nii pakati Esipt unka ti kanapanii, nkafe. Pútuun pa mpusok Móyiis: “Oome uwune ánceekiyam? Sok pakati Israyel kacok pítin pa. Awe, séepin hikasap ha hitii, pántin epees ti kaatii ka, nfiitool ko ti pututa. Fiye, pakati Israyel efikafiitan kaatii ka, étikamaañii. Inci fáhin pakati Esipt kápinapanii aluu ti kaatii ka; pale inci fáyisan sempe sa sitoom amansa ya ati Esipt niŋ pukama pa pakateyo púloon. Tempo éfikameyi nii inci yem Pútuun pa, ta inci fáyisanii ta sempe sa sitoom.”

The Season of Easter

Maleekoo ya eti Pútuun pa eeyeniye ya hátikin pakati Israyel néeyenoonii puson. Káatiŋu ka kiti háaputa ha keeyeniye ka hátikinii inkikaay lombo pusionii nkíkey kipiyeŋo ti pututa pakati Israyel niŋ pakati Esipt. Níhanant ha nkicaaŋan pakati Israyel lammayii; ekina ewune pakati Esipt étikayini hilohuyii. Móyiis náapantin epeesoo ti kaatii ka. Hánant ha púloŋ, Pútuun pa mpíhin eyam enfakat épufulii pa caanak ca íncifulii pa, neeteenjan kaatii ka. Kaatii ka nkípankino, pítin peesuce mpitaako. Pakati Israyel nkanako ti kaatii ka peemaañaat, man ma ímmihin hiniŋ t'epeesii yáli niŋ t'epeesii yaamay. Pusooaali pa niŋ pukama pa pakati Esipt niŋ pusalet pa piteyii niŋ pufalinc pa piteyii mpunako neyii fo ti pututa kaatii ka. Caanak ca cífulumii, Pútuun pa ti pututa káatiŋu ka mpisincan pakati Esipt mpiliimanoolii.

Kikanku ka kiti pusalet pa piteyii nkinako t'elooc ya, kayinaat pikaayu. Pakati Esipt nkaceek: "Uteyaa hikam ha niŋ Israel kamma Pútuun pa mpiyem ti hikamu unaa." Pútuun pa mpusok Móyiis: "Pántin epeesii ti kaatii ka, man ma éfimuñoohonii pati pakati Egypt niŋ pusalet pa piteyii." Pucom pa Móyiis náapantin epeesoo ti kaatii ka, man ma úmmuñoohonii la immiyeniye la. Pakati Esipt nkatey hátikin man ma. Pale poko ti katey ka man ma ummuhooolii niŋ pusalet pa piteyii. Keenakiye ka púloŋ kaatii ka puson Israyel nkáseem. Pale pakati Israyel, poko, nkanap ti pututa kaatii ka, man ma ímmihin hiniŋ henfakat t'epees yáli niŋ t'epees yaamay. Ti oom hinoom Pútuun pa mpufakan pakati Israyel ti sipees pakati Esipt; nkámeyi nii Pútuun pa mpuwufanii sempe. Kayon ka nkife, nkíyinan ti Pútuun pa niŋ ti amiikan etempo Móyiis.

Fiye Móyiis niŋ pakati Israyel nkayeno caacook citi hímulu Pútuun pa.

Second reading: Romans 6:3-11

Hilim ha hiti Pool eenape ya -

Pakanam ti káyinan, unaa púloŋ cew kéehinee ka pátise ti Yéesu, ti eket ya eteyoo núuhinee pátise. Ti pátise eyyuu nuuhokee ti coonool niŋ Yéesu ti hiyaak ha, mante fa nuulonjaa elon éeyeeni, samat nii fa Yéesu naalitanee fa ti keekete ka, ti sempe sa siti Pútuun pa. Pánipani, paawoo unaa oonool neyoo ti eket eenapoole nii eteyoo ya, efuuyeniya lombo oonool neyoo ti pilito pa

The Season of Easter

ti eket ya samat nii pilito pa piteyoo. Uméyyaameyi nii pawenal unaa púcook pipempenjeepempenj ti kuluwaa ya niŋ Yéesu Krista, mante fa kamuyen ka keeyem ka ti sinii unaa nkutootee, timpi nene uyeniyaa pimiikan etenko. Kaatuko an óo an eekete, nene ataakut haaci niŋ kamuyen. Paawoo uketaaket niŋ Yéesu Krista, úyinanaayinan lombo nii efuulooŋa neyoo. Páni, úmeyyaameyi nii Yéesu Krista alitaneelitan ti eket ya, atinene aket. Eket ya etaakut nene sempe teyoo. Aketaaket poonool kati apucalool sempe sa siti kamuyen ka, oom eket eyem ekelan; pale fiye, oopa kaloŋa ti Pútuun pa. Wooto aluu lombo níhin fo: ti kamuyen ka, nicokoolo nii pakan keekete, innicokoolo nii pakan keeyem kaloŋa ti Pútuun pa kamma inniyem oonool niŋ Yéesu Krista.

ALELUYA Uluumaa aŋa ayem ya t'ékey, áwii ya ati unaa, ámulee ti caacaw ca citi Pútuun pa. Uluumaa kásuumaay kiyeno epees yáali eti Pútuun. Uluumaa, Pútuun pa piti patiila púmulee.

Gospel: Luke 24:1-12

Hilim ha hiti Luk eenape ya -

Hinoom ha hiti kayeno ka kiti Pusuwif pa nihimuus, eti kacom eteyyo, mpucom mic, pakaal paka nkakaay pati hiyaak ha. Nkacoolool munucu ma niŋ man ma méesuume ma haaw emma nkamemanoole ma. Incakatook énanikiin ya eepantane ya putum hiyaak ha néepalinkanee. Nkanako, pale kacukut ehunuŋ ya eti Ateeteyo Yéesu. Kámiit fa éfikamiilool. Tokotoko, pákayiin pákasupak nkáfulii teyii niŋ wañ weemiñale tas. Ewatate enfakat neeyeno neyii, nkásitan. Pákayiin paka payenkuu nkasokii: “Weyme uwune ínnyemi ti hiŋes ti keekete ka aŋa eeyem ya kaloŋa? Aneetaat le, alitaalito ti keekete ka! Nínawuno eeha naasoke ha aluu ta naayeniye ta Kalilee: 'Inci, Añii An, fo inci ufanee ti sipees pumuyena pa. Fapempenjee ti kuluwaa, ti hinoom ha híhaacyenu ha fálitoonii ti eket ya.’” Fiye, nkánawuno kilim ka kiteyoo.

Pakaal paka páfulaliyii pati hiyaak ha, nkañoho, nkakaman eehe pupoñapoñ pa ŋaasuwan niŋ oonool a niŋ pakakee pinapana pa púlooŋ. Keekamane ka

The Season of Easter

eehe pupoñapoñ pa kayem Mari ati Makatala, Yowanna, Mari íñña ya ati Saak niñ pakakee pakaal keeyeniye neyii. Pale pupoñapoñ pa kacokut ho nii hilim heetaake hikaw, káyinanutii. Toko fiyaaw, Piyeer naalito niñ katey fo pati hiyaak ha, náacuuhan acukut ehunuñ fo kahuuy ka kiti ehok ya lamma. Naañohe pateyoo, ínnimoo ti heetaakiye ha.

Resurrection of the Lord (Easter Sunday)

First reading: Acts 10:34...43

Hilim ha hiti la nkakiicee la páhin pa piti pupoñapoñ pa -

Ta Piyeer náacolii ta ti pikin pa piti Sesali, pati áhampaatiin ati pusoocaalii pakati Room, naacoop hilim ha, naasokii: “Pánipani fiye inci méyimeyi nii, hátikin Pútuun pa, akee ahañut áwiyoo;

Púpoñiyooapoñ pakati Israyel hilim ha heenape ha hiti kásuumaay ka. Ti Yéesu Krista, aña ayem ya Ateeteyo ati pakan paka púloón, mpúnapanii kásuumaay ka. Aluu nímeyimeyi waah wa weetaakiye wa píyaañ pa Kalilee, niñ heetaakiye ha lombo ti mah ma miti Yutaay púloón, ta Sañ-Patis naayeniye ta káatuunan pakan paka, ti hisokuyii káhin pátise. Nímeyimeyi lombo puume Pútuun pa mpimeenjane Yéesu ati Naasalet niñ Kunuu ka keenape ka, impuwufanoo lombo sempe. Lan óo lan la naamuuse, náahin heenape, náakuuñan poko púloónii keeyeniye ka ti kayine ka kiti Seetaani ya, kamma Pútuun pa mpiyeniye neyoo.

Unii, pinapana pa pakateyoo utantakaatantak waah ewwa náahine wa púloón, ti mah ma miti Pusuwif pa, niñ ti pikin pa piti Jerusalem. Keekontoo ka nkamukoo nkapempeño ti kuluwaa ya. Pútuun pa mpilitanoo ti keekete ka hinoom ha híhaacyenu ha, mpíhinoo ápufulii hátikin pakan paka. Pale neetaat pakan paka púloón, fo payenka Pútuun pa mpumamale ka, poko kayem unii. Unii uliye nuulaan neyoo, ta naayitiye ta ti keekete ka. Naapoñ unii upusok pakan paka nii Pútuun pa pimamale Yéesu apiyeno afiita kilim ka ati keelone ka niñ keekete ka. Akina ayem aña piyaamakoola pa nkasoke ya: “An óo an aña áyinane teyoo afaasa teyoo kaaponket ka kiti umuyen wa uteyoo.”

The Season of Easter

Second reading: Colossians 3:1-4

Hilim ha hiti Pool eenape ya -

Aluu pakanam ti káyinan, nilitaneelitan ti eket ya niŋ Krista. Niŋes heeyem ha patiila pa Krista naayem pa, eeyem ya ti epees yáali eti Pútuun pa. Niwas kunuu aluu ti waah wa weeyem wa patiila, innikatan úmiilool wa uti waah wa weeyem wa t'etaam. Fiye, niketaaket niŋ Krista, eloŋ ya eti aluu neeyolee neyoo ti Pútuun pa. Krista ayem eloŋ ya eti aluu, ta áfaafulii ta, aluu lombo éfinifulii neyoo ti hamake ha hiteyoo.

Gospel: John 20:1-9

Hilim ha hiti Saŋ eenape ya -

Ta Yéesu naakete ta, hinoom ha hícook ha hiti lóokuŋ ya, Mari ati Makatala naakaay pati hiyaak ha, nuulap, caanak ca peelokot cíkatinoool. Naacuk nii énanikiin ya éfuliyooŋful ti hiyaak ha, naatey apuyonkal Piyeer niŋ anapana ya aŋa Yéesu náalafiye ya meemak, naasokii: “Káfulanaafulan Yéesu ti hiyaakoo, unii úmiit la nkayenanoo.”

Piyeer naakaay niŋ anapana ya aŋa Yéesu náalafiye ya meemak, pati hiyaak ha. Nkatey poko t'ésupakii, fo anapana ya aŋa ahaŋe ya Piyeer katey, átikinoool hicolu. Náacuuhan, naacuk nii kahuuy ka lamma kiyeniye toko, anakiit ti hiyaak ha. Simon Piyeer aŋa ayeniye ya pusonoo náacolii lombo. Naanako ti hiyaak ha, naasincan kahuuy ka keeyeniye ka toko, niŋ cifaal ca ceeliile ca ceekuupe ca hikaw Yéesu. Cifaal ca ceeliile encaw ciyeniit niŋ ukee wa, pale cipooneepoon inciyenanee citeete etenco. Fiye, akee anapana ya, aŋa átikine ya acol toko, naanako ti hiyaak ha, naacuk, náayinan. Fo oom caanak, pinapana pa kámiit nii Pakiical pa peenape pa pusokaasok nii Yéesu aŋaŋaa pilito ti keekete ka.

Or: Luke 24:13-35

Hilim ha hiti Luk eenape ya -

Ti hinoom ha hoonool huu, pinapana pákasupak pakati Yéesu nkayeno pikaayu ti cisaatee enca nkasok Emmawus, ti pututa etenco niŋ Jerusalem sikilomeetal ŋaasuwan niŋ yoonool. Nkayeno káakupat heetaakiye ha púlooŋ.

The Season of Easter

Ta nkayeniye ta kákupat niŋ pílacinool, Yéesu himuumoo náakoliyii, naanapool neyii. Nkacukoo pale waah nuukitii hikiiwuyoo.

Yéesu naacakanii: “Weyme ínnikupat ti pítin aluu?” Nkasiŋo niŋ páciiteyii. Oonool teyii, caacawoo Kileyopas naasokoo: “Fo awe lammayi yem Jerusalem akaawoola éemiit heetaakiye ha ti kunoom enke?” Yéesu naacakanii: “Hikina hiyem eeheyme?” Nkañahanoo: “Heetaakiye ha Yéesu ati Naasalet. Ayenaayeno ayaamakoola enfakat hátikin Pútuun pa niŋ pakan paka púloon, náhin páhinal penfakat, náakup niŋ sempe. Ñíhampaatiin puwaaseena pa pakati Pútuun pa niŋ ñíhampaatiin ña pakatuunaa nkawufanoo pakati Room kati kafiitoo hilim nkamukoo, nkapempenjoo ti kuluwaa ya. Pale unii, núuyinan hínum nii akina akaakaay kafakan Israyel. Apan ti eehe fiye púloon, fíyooy yem hinoom ha híhaacyenu ha ta eehe nihitaakiye ta. Pakakee pakaal ti kayon ka kutoonii nkaliimanool unii. Káfiisaafiis nuulap kapikaay pati hiyaak ha, kacukut ehunun ya eteyoo. Nkañohoonii, nkasok unii nii pumaleekoo nkacuke mpusokii nii oopa kaloŋa. Pakakee ti kayon ka kutoonii nkakaay pati hiyaak ha, nkatook samat nii pakaal paka fa nkasoke fa pale kacukut Yéesu.”

Fiye, Yéesu naasokii: “Aluu niyem puson, nicasut ti káyinan eeha púloon piyaamakoola pa nkasoke ha! Fo Eenucee ya ati Pútuun pa añanjut hicuku kúnuul enke apite anako ti hamake ha hiteyoo?” Púful toko, naayenyii kakaman heesokee ha teyoo ti pakiical pa púloon piti Pútuun pa, ápucook ti pakiical pa piti Móyiis fo ti pakiical pa piti piyaamakoola pa púloon.

Ta nkalohane ta cisaatee ca enca nkayeniye ca tenco pikaayu, Yéesu náahin fiye nii himuusu. Pale nkañiiniyoo ti hisoku: “Yeno le niŋ unii, kamma ínciniimiye, apan caanak ca unca ti ékey hicoku.” Naanako, naayeno neyii. Ta nkayeniye ta kati kali, naacoop hímpuul ha naasok Pútuun pa apalaka, naafiit ho naawufanii. Ñíkinii íññipankino nkakiiwoo pale naayemaŋ teyii feles. Nkasokoolo: “Fo saan anii sisaput ti pítin pa, ta náahine ta kunuu anii kípipankino ti heesokee ha ti pakiical pa piti Pútuun pa?”

The Season of Easter

Tokotoko, nkalito mpacas, nkañoho Jerusalem. Incakatook pupoñapoñ pa ñaasuwan niñ oonool a la nkaconcoole la niñ pakakee paka, ti hisoku: “Pánipani, Ateeteyo ayitaayito ti eket ya! Afúliyooful ti Simon!” Pinapana pa pákasupak paka payenkuu, nkakamanii heetaakiyii ha ti pítin pa niñ puume nkakiiwe Yéesu ta naafiite ta hímpuul ha.

2nd Sunday of Easter

First reading: Acts 5:12-16

Hilim ha hiti la nkakiicee la páhin pa piti pupoñapoñ pa -

Ti saatee ya eti Jerusalem, hátikin pakan paka, pupoñapoñ pa nkayeno íhinu hícump heecukantee nihicukee. Kéeyinane ka púlooj nkaconcoolo ti ekumpan ya enfakat ya eti Pútuun pa ti hank ha hiti Solomon. An óo an éeyinanut áhaañiyantoo punanfool neyii, pale kayoj ka nkúkup heenape teyii. Hinak óo hinak kayoj pakan, pákayiin niñ pakaal nkáyinan Ateeteyo, nkánanfiyii. Pakan paka nkáfulanii púkuuña pa ti ñítin ña, nkahintanii ti pucunkun niñ ekina tom ti uhun, mante fa niñ Piyeer ayeniyaa himuusu hísaalumantoo níhilik pakakee teyii. Kayoj pakan nkífulii lombo ti misaatee ma meekole ma saatee ya eti Jerusalem. Nkácoopii lombo púkuuña niñ payenka kísaalumant nkinakiye, Poko púloojii nkákuuñanee.

Second reading: Revelation 1:9...19

Hilim ha hiti la Sañ eenape ya naakiice la waah weeyolee, ewwa Pútuun pa mpíyisanooloo wa –

Inci Sañ, inci an aluu ti káyinan kamma nuuyemaa oonool ti Yéesu Krista. Unaa pakoonool pakuu ti Cáwii ca citi Pútuun pa, hicuku kúnuul inci iyyaake samat nii aluu niñ kamukut lombo inci iyyaake samat nii aluu. Kacokaamcok nkacoopam kapica káwuntiyam ti econ eyya nkasok ya Patmos, kamma inci íntuunane hilim ha hiti Pútuun pa niñ tooña ya eyya Yéesu náayisanaam ya. Ti hinoom ha hiti Pútuun pa, kunuu ka kiti Pútuun pa nkiyeno kaacañanam; síyaasi pusonam hilim henfakat samat nii hiti kámpiis, níhisokii: “Kiic eeha ancuke ha mpoñ ho ti picanku pa ti pikin isak niñ púsapak empe: Efes, Similina, Pelukam, Catil, Saatis, Filatelifi niñ Lawotise.”

The Season of Easter

Iyyésoonii, mante fa incuk ayme ayem ti káakup. Ta inci íyyesoonii ta, incuk silampi isak niŋ súsupak siti sanoo, niŋ ti pututa etenso an éesooliye hísool henfakat, naacenk ti púsusoo peleto eti sanoo.

Ta inci incukoo ta, innow ti wootoo, ansok nii an eekete. Akina naalemp epeesoo yáali ti inci, ti hisoku: “Timpi fe. Inci yem Acóok a niŋ Akelan a. Inci yem Aŋa ayem ya kaloŋa. Ketaaket, ehe, inci oopa kaloŋa fo tan óo tan. Inci yekane síkululuma sa siti eket ya niŋ pa keekete nkanako pa. Awe, kiic waah ewwa aafacuk wa: weetaakiye wa fiye, weekaakaay wa ékey lombo.”

ALELUYA Ehe, Yéesu naasiŋo ti pututa pinapana pa pakateyoo, naasokii: “Uluumaa kásuumaay kiyeno ti aluu. Kayihaayih payenka nkáyinan ka poko peecukut.”

Gospel: John 20:19-31

Hilim ha hiti Saŋ eenape ya -

Kániim ka kiti hinoom ha hícook ha hiti lóokuŋ ya, paketal Yéesu, pinapana pa pakateyoo nkaconcooloo ti ekumpaan nkakul kunkut ka, kamma nkafeye Pusuwif pa. Yéesu náafulii, apisiŋo ti pututayii, naasokii: “Kásuumaay kiyeno naaluu.” Papayaloo hisoku eehuu, náayisanii sipeesoo niŋ kaaheehoo.

Pinapana pa nkameeŋ niŋ pásuuma kamma nkacuke Ateeteyo. Yéesu nene asokii: “Kásuumaay kiyeno naaluu! Samat nii fa Paapaa atoom náapoñiyaam fa, inci lombo pupoñ aluu.” Ta naapaye ta hisoku eehuu, náafuuteen teyii, naasokii: “Nisa Kunuu ka keenape ka, an óo an aŋa inniponkete umuyenoo, ufuuponketee, aŋa me inniponketut umuyenoo, utuuponketee.”

Fiye, akee ti ŋaasuwan niŋ pákasupak paka, caacawoo Tomas, ayeniit niŋ poko ta Yéesu náakeyii ta. Pakakee pinapana pa nkasokoo: “Unii ucukaacuk Ateeteyo.” Pale Tomas naañahanii: “Ni inci cukut paniikal pa piti pifincu pa ti sipeesoo, ni inci naŋut hisiikam ti úfuun wa uti pifincu pa, ni inci naŋut epeesam ti kaaheehoo, étiyinan.”

Kunoom isak niŋ kíhaaciil nkimuus, pinapana pa nkalon ti ekumpaan ya, Tomas naayeno neyii. kunkut ka nkukulalee. Pale, Yéesu náafulii ti pututayii,

The Season of Easter

naasokii: “Kásuumaay kiyeno naaluu.” Fiye naasok Tomas: “Nañ hisiiki le, sincan sipeesam, nañ epees ti kaaheeham, timpi yeno apooka, yínan.”

Tomas naañahanoo: “Awe yem Ateeteyo atoom niñ Pútuun pa putoom.”

Yéesu naasokoo: “Kamma ancukaam, áyyinanaa, kayihaayih payenka nkáyinan ka peecukut.”

Taakaataak weecukantee nuucukee weemeenje ewwa Yéesu náahine hátikin pinapana pa pakateyoo weekiicutee ti pakiical empe. Pale heeyem ha ti pakiical empe, hikiiceekiic mante fa ínniyinan nii Yéesu ayem Eenucee ya, Añii ya ati Pútuun pa. Niñ níyinanaa teyoo efinitaak eloñ ya ti caacawoo.

3rd Sunday of Easter

First reading: **Acts 5:27...41**

Hilim ha hiti la nkakiicee la páhin pa piti pupoñapoñ pa -

Pupoñapoñ pa nkacoopee kíiti ti ñíhampaatiin ña pakati Pusuwif pa. Awaaseena ya enfakat a ati Pútuun pa naacakanii: “Unii ukitaakit aluu kakalañan ti caacaw ca citi Yéesu, pale aluu, innimeenjan saatee ya eti Jerusalem niñ kakalañan ka kitaaluu, ínnilafi katiyan unii eket ya eteyoo!” Piyeer niñ pakakee pupoñapoñ pa nkañahanii: “Pútuun pa nuuñañe hítuulu, útuulum pakan! Pútuun pa piti ñífaaf unaa pilitane ti eket ya Yéesu aña innimuke ya ta innipempenjoo ta ti kuluwaa ya. Pútuun pa mpiyenanoo ti epees yáali etempo, mpíhinoo ati hikaw niñ afakana, ancuk pakati Israyel kawatanooliyaa, nkañonketee umuyen wa uteyii. Unii utantake eehe púloñ, unii niñ Kunuu ka keenape ka enka Pútuun pa mpuwufane ka pakan paka kéetuule po ka.”

Fiye nkasap pupoñapoñ pa niñ kalawas, nkakitii káakup kiti Yéesu nkakatanii kapukaay. Pupoñapoñ pa, ta nkáfulii ta ti pupaakool pa piti ñíhampaatiin ña, nkakaay. Nkayet niñ pameen pásuuma kamma Pútuun pa mpucoke nii kátuunaatuuno kateñalee ti caacaw ca citi Yéesu.

The Season of Easter

Second reading: Revelation 5:11-14

Hilim ha hiti la Saŋ eenape ya naakiice la waah weeyolee, ewwa Pútuun pa mpíyisanooloo wa -

Inci, Saŋ, ti éyawut, síyaasi kilim ka kiti kayoŋ pumaleekoo. Mpíkinkool elemeyu ya eti Pútuun pa niŋ sílukuleen sa senfakat sa niŋ ñíhampaatiin ña. Aátiyini po kafinu. Nkaceek ti sempeyii púlooŋ: “Akina, Císaacii ca ceetaaŋee ca, átuunaatuuno kati asa kayine, hisaanumate niŋ ecohato, pucoonool niŋ sempe, hímulu niŋ kaasampan.” Fiye inci síyaasi hímulu ha hiti waah óo waah weememanoolee wa: patiila, niŋ ti etaam ya, niŋ t’etaam etaam ya niŋ ti kaatii ka, nuúmul Pútuun pa nuusok: “Alímaati kícimu ka, niŋ hímulu ha, niŋ hamake ha, niŋ sempe sa kiyeno tan óo tan ti Aŋa ayeniye ya ti elemeyu ya niŋ Císaacii ca.” Fiye sílukuleen sa sipaakiil sa senfakat sa insisok: “Amíini,” niŋ ñíhampaatiin ña nkákilipo focaa hímulu Pútuun pa.

ALELUYA Krista alitaalito ti keekete ka, aŋa eememanoole ya waah óo waah, nketoo ti hikaw lombo ti pakan paka púlooŋ.

Gospel: John 21:1-14

Hilim ha hiti Saŋ eenape ya -

Kunoom kipimuus, Yéesu nene áfulii ti pinapana pa pakateyoo ti kanaac musuu ma miti Tipeliyat. Ehe puume náayisanooliye teyii: Simon Piyeer, Tomas niŋ Natanayel (eekine ya saatee ya eti Kana ti mah ma miti Kalilee), Sepete epuukoo niŋ pakakee pinapana pákasupak nkayeniye nantoonool.

Simon Piyeer naasokii: “Inci pikaayu calafay.” Nkasokoo: “Unii efuunapool naawe.” Nkakaay, nkáyuuko ti piteen pa. Pale hánant eehuu kacokut waah. Ta incilape ta, Yéesu naayeno ti kanaac musuu ma, pale pinapana pa kámiit nii akina. Fiye Yéesu naasokii: “Pákawiyam, nicokaacok soon?” Nkañahanoo: “Haani.” Naasokii. “Niwant cala ya t’epes yáali eti piteen pa, éfinicokii.” Nkawant cala ya, kayinaat yo éñakii, kamma nkácokii hícump soon. Anapana ya aŋa Yéesu náalafiye ya púlooŋ, naasok Piyeer: “Aŋe Ateeteyo!” Ta Piyeer náasiye ta nii “Ateeteyo”, naawaso hísool ha hiteyoo, kaatuko awaataawaat ho hínum, naanuut ti man ma. Pakakee pinapana pa nkáñoohonii niŋ piteen

The Season of Easter

pa kápiñakiiñak cala ya eemeenii ya soon, kaatuko kálaañut kantant ka, máamun simeetal keme (100). Ta nkáyuukinoyii ta, nkacuk seemak niñ soon insinañee toko niñ hímpuul. Yéesu naasokii: “Nícoopii ti soon sa ensa ínnicokii sa.” Simon Piyeer náayuuko ti piteen pa, náañakii cala ya eemeenje ya soon senfakat ti kantant ka: soon sa siyema keme náawii ésupak niñ ñaasuwan ínsihaaciil (153). Háati fa soon sa insimeenje fa fiye, cala ya ehaaciit. Yéesu naasokii: “Níkey uliyaa.” Háati oonool teyii áhaañiitoo kacakan: “Awe yem ayme?” kamma nkameya nii Ateeteyo. Yéesu náateenoonii, naawufanii hímpuul, niñ soon sa. Ekina eyem púhaaciyenu éfulii Yéesu ti pinapana pa pakateyoo emma naalitiye ma ti eket ya.

4th Sunday of Easter

First reading: Acts 13:1, 43-52

Hilim ha hiti la nkakiicee la páhin pa piti pupoñapoñ pa -

Pool niñ Paanapas nkacol ti saatee ya eti Antiyok ti mah ma miti Pisiti. Ti hinoom ha hiti kayeno ka kiti Pusuwif pa nkanako éluumuma ya eti Pusuwif pa.

Ta kayon ka nkihancooliiye ta, Pusuwif keemeenje niñ pakakee keeyiniye nkánakoonii pítin pa piti Pusuwif pa nkanapanii. Pool niñ Paanapas nkanimpanii ti hisoku kamukut ti káyinan ka kiti panap pa piti Pútuun pa. Kayeno ka kipinene kútuuno, máamun saatee ya púloon neeconcool káasiitan hilim ha hiti Pútuun pa. Ta Pusuwif pa nkacuke ta kayon ka, nkásowi meemak, nkálaacin kilim ka kiti Pool, nkateñaloo. Pool niñ Paanapas nkañahanii niñ káyinan kenfakat, nkasokii: “Ti aluu hilim ha hiti Pútuun pa nihiñañee hícooku káatunanee. Pale, páawoo innipookaa ho, nímiiloolut nii napaanap nipitaak elon ya eepayantoo ya, fiye unii efuukaay ti keeneetaat ka Pusuwif. Ehe eeha Ateeteyo naapoñe unii: “Inci hínuuhin áapiyenoonii ecaañ ya eti kéemiitaam ka, mante fa ancoop kafakan ka fo ti pikelan púlunta pa.” Ta keeneetaat ka Pusuwif nkásiye ta kilim enkuu, nkayeno niñ pásuuma, nkámul hilim ha hiti Pútuun pa. Payenka púloon Pútuun pa mpumamale ka kati kataak elon ya eepayantoo ya nkáyinan. Fiye, Hilim ha hiti Pútuun pa

The Season of Easter

nihihancaloolo ti mah ma púlooj. Pale Pusuwif pa nkáluuj pakakee pakaal keetaake pílat keeyiniye nkánakoonii pítin pa piteyii nin ñlhampaatiin saatee ya, kapiyaan Pool nin Paanapas ti saatee ya. Payenkuu nkahank haafol ha heeyeniye ha ti wootii, nkakaay ti saatee ya eti Ikoniyum. Tempo, pinapana pa pakati Yéesu, keeyem ka Antiyok nkayeno nin pásuuma, nkameej nin Kunuu ka keenape ka.

Second reading: Revelation 7:9, 13-17

Hilim ha hiti la Saŋ eenape ya naakiice la waah weeyolee, ewwa Pútuun pa mpíyisanooloo wa -

Inci Saŋ, cukaacuk kayoj kenfakat, enka an átayini kafinu, kayoj kiti pikin pa púlooj, miin ma púlooj, písii pa púlooj nin pákupal pa púlooj. Nkasiijo hátikin elemeyu ya eti Pútuun pa nin hátikin Císaacii ca citi Pútuun pa; nkásoolo kúsool keehiina, nkaŋunt kulof ti sipeesii.

Púful toko, oonool ti ñlhampaatiin ña naacakanam, naasok: “Payenka pakati kúsool ka keehiina ka, poko kayem pakay? Peyme nkáfulii?” Inci iññahanoo: “Ahámpaatiin, awe meya ho.” Naañahanam: “Poko, ti ñíyoka ña ñenfakat ña nkáfulii; kañowaañow kúsool ka kiteyii, nkakuulan ko ti hísim ha hiti Císaacii ca citi Pútuun pa. Ekina ewune nkasiijo hátikin elemeyu ya eti Pútuun pa, pucom kániim, ti ekumpan ya enfakat ya eti Pútuun pa. Aŋa nayeno ya ti elemeyu ya áfaawasumii akina himuumoo. Fiye peep pa etipicokii, pálaani pa etipicokii, caanak ca eticisowii; kamma Císaacii ca citi Pútuun pa, ceeyeniye ca ti elemeyu ya eti Pútuun pa, eficiyeno afaasayii; íncitintinani focaa ti káapun enka etikisooj. Pútuun pa efiputoot mukun ma púlooj ti ñíkinii.”

ALELUYA Yéesu naasok: “inci yem Afaasa ya eenape ya, inci méyimeyi písaacii pa putoom, písaacii pa putoom pímeyyam-méyi.”

Gospel: John 10:11, 27-28

Hilim ha hiti Saŋ eenape ya -

Yéesu naasok Pusuwif pa: “Inci yem afaasa ya eenape ya.” Nene asokii: “Písaacii pa putoom mpísisi hilimam, inci méyimeyi po, mpinapanam-napan.

The Season of Easter

Inci uwwufan po eloŋ ya eepayantoo ya, etinepiket, an átayini po hilaamu ti sipeesam. Paapaa atoom, aŋa wufanaam po pa ahaŋa waah óo waah. An átayini hilaamu likee ti sipees Paapaa atoom. Paapaa atoom niŋ inci, an oonool.”

5th Sunday of Easter

First reading: Acts 14:21-27

Hilim ha hiti la nkakiicee la páhin pa piti pupoñapoñ pa -

Pool poko niŋ Paanapas nkáñoohonii ti saatee ya eti Ikoniyum niŋ ti saatee ya eti Antiyok eeyem ya Pisiti, nkapenan sempe pinapana pa. Nkaluumii kapiok piliit ti káyinan ka, nkasokii: “Uñaŋaa hinapu ti hícamp ñíyoka, mante fa nuunakiyaa ti cáwii ca citi Pútuun pa.” Ti canku óo canku nkamamal pakan kapiyeno toko pakati kikaw ka. Nkakaalak fo, nkaluum Pútuun pa heenape pur poko, púful toko nkañomanii Pútuun pa empa nkáyinane pa. Nkafiitan mah ma miti Pisiti, nkakaay ti mah ma miti Panfili. Ta nkapaye ta káatuunan hilim ha hiti Pútuun pa pakati Peek, nkáwanoonii ti saatee ya eti Ataliya, Toko nkacooop piteen nkañooho ti saatee ya eti Antiyok eeyem ya Siriya, pa nkanakanii pa ti panap pa piti Pútuun pa, kati káyini íhinu páhin etempo. Fiye páhin empuu pipayaapa. Ta nkácolii ta, Pool niŋ Paanapas nkaconcoolan pakan paka kéeyinane ka. Nkakamanii eeha púloon Pútuun pa mpíhine ha teyii, puume mpúpankine keeneetaat ka Pusuwif hunkut ha hiti káyinan ka.

Second reading: Revelation 21:1-5

Hilim ha hiti la Saŋ eenape ya naakiice la waah weeyolee, ewwa Pútuun pa mpíyisanooloo wa -

Inci, Saŋ, cukaacuk utiŋu wéeyeeni niŋ mah méeyeeni. Utiŋu wa úcook wa niŋ mah ma múcook ma nkácim, kaatii ka nkuhumo. Incuk pikin pa beenape pa, pikina piyem Jerusalem ya éeyeeni ya: néefulii pati Pútuun pa, néewanoonii; néesankaloolo fa aal násankaloolo fa apuloop áyiinoo. Insí hilim henfakat héefulii ti elemeyu ya eti Pútuun pa, nihisok: “Fiye Pútuun pa efipikin niŋ pakan paka, mpiyeno neyii; poko efikayeno kayoŋ etempo, Pikina

The Season of Easter

himuum etempo efipiyeno neyii, mpiyeno Pútuun pa piteyii. Efipitoot mukun ma púloonj ti ñíkinii; eket, keenjoot, pukoonj niñ ñíyoka etinene kataako fiye; kamma púlunta pa púcook pa mpuhumiye.” Aña ayeniye ya ti elemeyu ya naasok: “Inci oopa ti íhinu waah wa púloonj úpiyenoonii wéeyeeni.”

ALELUYA Yéesu naasok: “Inci oopa ti kawufan aluu kúmpoña kéeyeeni: aluu, nílafooli an óo an, samat nii fa inci íllafiye fa aluu.”

Gospel: John 13:1...35

Hilim ha hiti Sañ eenape ya -

Kaaneehan ka kiti himuusu ha peelokot kútuuno, Yéesu náameyi nii hinoom ha hiteyoo hiti hífulu ha le t'etaam apukaay pati Paapaa ateyoo hícoliyool, náalafi pakanoo pakati t'etaam fo ti pikelan.

Ta Yutas náafulii ta, Yéesu naasokii: “Fiye, Añii An animpanee-nimpan, Pútuun pa mpunimpanee teyoo. Pútuun pa Humuum etempo efipinimpanoo, toko-fiye efipinimpanoo. Epuukam, inci oopa le niñ aluu fo le niñ cikee caanak ceetama, pale hak caanak ceetama lamma.

Inci puwufan aluu hilim heesiinane heéyeeni. Nílafooli samat nii fa inci íllafiye fa aluu. Ti eehuu pakan paka púloonj éfikameyi nii aluu pinapana pa pakatoom, ti pálafooli pa empa éfinilafooliyi pa”.

6th Sunday of Easter

First reading: Acts 15:1...29

Hilim ha hiti la nkakiicee la páhin pa piti pupoñapoñ pa -

Pakakee pakan, kéefulii ka ti mah ma miti Yutaay, nkákey ti saatee ya eti Antiyok, nkayeno kakalañan kéeyinane ka nkasokii: “Niñ ninakiit, samat nii fa hilim ha heesiinane ha hiti Móyiis nihisoke fa étiniyiniyee kafakan.” Pool niñ Paanapas nkasokii nii eehuu páni tom, nkálaacinoool meemak teehe. Nkásiyool nii Pool, Paanapas niñ pakakee pakati Antiyok efikakaay Jerusalem kapica kasok ho pupoñapoñ pa niñ ñíhampaatiin ña.

The Season of Easter

Ti pikelan, pupoñapoñ pa, ñíhampaatiin ña niñ pakati canku ya púlooj nkásiyool nkamamal pakakee ti pako payenka efikapoñ Antiyok, kapinapool niñ Pool niñ Paanapas. Payenkuu, pakan keetaake caacaw ti kéeyinane ka, poko kayem Silas niñ Yuut, aja nkayonkal ya lombo Palasapas. Ehe pakiical pa empa nkawufanii pa:

“Pupoñapoñ pa niñ ñíhampaatiin ña nkayeno kakican kéeyinane ka keeneetaat ka Pusuwif keekine ka Antiyok niñ ti mah ma miti Siriya niñ Silisi. Usíyaasi nii pakakee pakatoonii, kákeyii kapiliiman aluu niñ kilimii. Upóñiyootii. Unii púlooj cew nuumamal pakan payenka éfuupoñii taaluu ti coonool niñ Pool niñ Paanapas, keewufane ka eloñii kamma páhin pa piti Ateeteyo Yéesu Krista. Ekina ewune nuupoñii aluu Yuut niñ Silas kapisok aluu eeha unii nuukiice ha le: “Kunuu ka keenape ka noonii úsiyoolaasiyool timpi unaj taaluu pitiyo peenapa niñ fúlaa keeñañee ka íhinu: Timpi nili efoofa eewaaseenee ti pínaati, niñ hísim, niñ foton efoofa eti élukuleen eetaañutee, timpi nihinto niñ aal aja innisayut. Niñ nítuulaa eehe, éfinihin pinap.

“Fo ti pikee.”

Second reading: Revelation 21:10...23

Hilim ha hiti la Sañ eenape ya naakiice la waah weeyolee, ewwa Pútuun pa mpíyisanooloo wa -

Inci, Sañ, cukaacuk maleekoo eecoopam ti tintiñ; po néeyisanam pikin pa peenape pa, Jerusalem, éewanoonii ya patiila pati Pútuun pa. Ekina etaake hímulu ha hiti Pútuun pa, neecaaj samat nii sanoo eemiñale meemak. Etaakaataak hiniñ henfakat niñ kunkut ñaasuwan niñ kúsupak; simaleekoo ñaasuwan niñ súsupak unsa po ti efaas yo. Ucaw ukiiceekiic po ti kunkut ka: ucaw wa uti kank ka ñaasuwan ya niñ kúsupak ka kiti pakan paka pakati Israyel. Taakaataako kunkut kíhaaciil lipa caanak ca íncifulii lipa, kíhaaciil ti epees yáali, kíhaaciil ti epees yaamay, niñ kíhaaciil lipa caanak ca incinow lipa. Hiniñ ha hiti pikin pa hilempaalempo patiila ti sínankiin ñaasuwan niñ

The Season of Easter

súsupak; tenso nkakiice ucaw wa uti pupoñapoñ pa ñaasuwan ya nin pákasupak paka pakati Yéesu.

Ti pikin pa ekumpan ya enfakat ya eti Pútuun pa etaakiit. Ekumpan ya enfakat ya eteyyo, ekina eyem: Pútuun pa piti Sempe nin Císaacii ca, cikina ciyem Yéesu Krista. Saatee ya esoolahut ecaañ eti caanak nin foton eti hiim, kamma Pútuun pa himuum etempo mpicaañane yo; ecaañ eteyyo, ti Císaacii ca néefulii.

ALELUYA Yéesu naasok: “Aña álafiyaam ya, áfaatuul kilimam; Paapaa atoom áfaalafiyoo; unii efuukaay pateyoo.”

Gospel: John 14:23-29

Hilim ha hiti Sañ eenape ya -

Yéesu, áfulum ti púlunta pa apikaay pati Paapaa ateyoo, naasok pinapana pa pakateyoo: “Nin an álafiyaam, afaacok piliit ti kilimam. Paapaa atoom áfaalafiyoo, unii efuukaay pateyoo, nuukin ti akina. Aña éelafiitam átahin hilim eeha inci insoke ha. Kilim enka innisiye ka, ti inci tom nkúfulii, pale ti Paapaa éepoñiyaam ya, nkúfulii. Eehe inci sokaasok ho aluu ta inci iyyem ta ti pututa aluu. Ayankanana ya, akina ayem Kunuu ka keenape ka enka Paapaa atoom áfaapoñii ka aluu ti caacawam, kikina efikikalaañ aluu waah óo waah, éfikinawunan aluu waah óo waah ewwa inci insoke wa aluu. Kásuumaay ka inci inkate aluu, kásuumaay ka kutoom inci uwwufan aluu. Ufanut ko samat nii pakan paka fa nkawufan ko fa. Timpi niliim, timpi nife lombo. Nísiyaasi eeha inci insoke ha aluu: “Inci pikaayu pale fáñoohonii petaaluu.” Nin nílafiyaam, efiniyeno ti pásuuma, kamma inci iññohiye pati Paapaa atoom eeñaam ya. Sokaasok aluu fiye waah óo waah peelokot úcolii, mante fa ínnyinan, ta úfuucolii ta.”

The Season of Easter

Ascension of the Lord

First reading: Acts 1:1-11

Hilim ha hiti la nkakiicee la páhin pa piti pupoñapoñ pa -

Teyofil, áwiyam, ti liplu ya etoom écook ya inci kamanaakaman waah ewwa Yéesu náahine wa, naakalañan, emma náasike ti púcook puu fo ti hinoom ha eeha náafulenee ha pati alacana, niñ apayool hisoku pupoñapoñ pa pakateyoo payenka naamamale ka, eeha nkañaje íhinu. Papayaloo eket náayisanoolo pimeen, kunoom áwi ésupak náafulii hátikinii, náakup neyii kiti himansate ha hiti Pútuun pa. Poko ti hili ti coonool, naatiipii túkukaful Jerusalem, fo kátuul eeha Pútuun pa Faaf a naasoke ha. Naasokii: “Eehe inci intiipe ha aluu. Sañ-Patis ti man náahine pátise, aluu ti Kunuu ka keenape ka efinitaak pátise etifiyo.”

Pupoñapoñ pa pakateyoo keepaakoole ka neyoo nkacakanoo: “Fo fiye áafañahanii elemeyu cáwii ca Israyel?”

Yéesu naañahanii: “Ñitum aluu ñineetaat ti kameye kunoom enka Pútuun pa Faaf a naasiñane ka, aña náahine ya wéesuumoo wa. Aluu me efinitaak sempe sa siti Kunuu ka keenape ka, aña kakaay ya éwanoonii t’aluu. Atam, aluu efinisok eeha innicuke ha ínnisi ti pikin pa piti Jerusalem, Yutaay niñ Samali, fo ti pikelan pa piti púlunta.” Papayaloo hisoku kilim kenke, nkacukoo naalitiye pan naahumo ti káatiñu patiila. Ta nkayeniye ta kaasincan patiila la Yéesu naakaaye la, pákayiin pákasupak kéesooliye ka kúsool keehiina nkasiño hátikinii, nkasokii: “Aluu, weyme uwune ínniyemi le ti kaasincan patiila? Yéesu, aña áfule ya ti pututa aluu, áfaañohoonii ti moonool muu, samat nii fa innicukoo fa ti pikaayu alacana.”

Second reading: Hebrews 9:24-28

Hilim ha hiti Pútuun pa -

Yéesu Krista, awaaseena atuunaa, anakiit la hañee la kaasampan la ammeya la nii sipees pakan silute toko, hísaalumant lamma hiti waah wa uti pánipani ya. Patiila fañ eteyyo naanakiye, fiye ahaayoo po hátikin Pútuun pa naalum

The Season of Easter

po kituunaa. Awaaseena ya enfakat a ati Pusuwif pa nanako la hanee la kaasampan etiiil óo etiiil niñ hísim hiti élukuleen. Pale Yéesu Krista anakiit po ñiyema ñeemeenje, pale poonool lamma, ta naawufane ta fañoo kaawaaseen. Niñ ekina tom, Yéesu anti ámeysi ñikee ñiyoka ñeemeenje písik ta etaam ya neemenanoolee ta. Pale fiye ta hipayu etaam ya níhilohanii ta samat nii fiye, poonool lamma niñ fo tan óo tan Yéesu náafulii apuwaaseen eniinoo, ápufulan umuyen wa uti pakan paka. An óo an poonool lamma afaaket, niñ fúláa toko Pútuun pa mpifiit hilimoo. Fo lombo Yéesu Krista naawufanooliye poonool lamma, kati áfulan umuyen wa uti pakan keemeenje. Afáañohonii púsupiyenu, neetaat focaa káfulan umuyen wa, pale kafakan keeyemoo ka ti hítuulu.

ALELUYA Awe, Pútuun pa, paapaa atoonii niñ amemanoola ya
ati púlunta pa, áamulee. Ayísaneeyisan keetaakut sempe
payanf pa piti himansate ha hitii.

Gospel: Luke 24:46-53

Hilim ha hiti Luk eenape ya -

Ta Yéesu naalitanee ti eket ya, naasok pinapana pa pakateyoo: “Ehe heekiicee ha: Fo Eenucee ya ati Pútuun pa aket, ti hinoom ha híhaaciyenu ha náalitoonii ti eket ya. Ti caacawoo, ehe eeha nkakaakaay ha káatuunan pakan paka púlooj, nkácook Jerusalem: 'Niyesan eloñ ya etaaluu Pútuun pa kati puponket umuyen wa utaalu ti caacawoo.' Aluu niyem keetantake ka eehe púlooj. Inci fápoñii aluu eeha Paapaa atoom náayinanane ha. Pale fo niyeno ti saatee eyye fo ta sempe sa siti patiila éfisiwanoonii ti aluu.”

Púful toko, Yéesu naacoo pinapana pa pakateyoo fo kalohan cisaatee ca citi Petani. Náaseepin sipeesoo naasampanii. Ta naayeniyii ta kaasampan, naakatani, náaseepinee alacana. Pinapana pa pakateyoo nkákilipo, nkayeniyoo hímulu, nkañoho Jerusalem niñ pásuuma penfakat. Nkayeno tan óo tan hímulu Pútuun pa ti ekumpan ya enfakat ya.

The Season of Easter

7th Sunday of Easter

First reading: Acts 7:55-60

Hilim ha hiti la nkakiicee la páhin pa piti pupoñapoñ pa -

Ecen naayeno hátikin punookayoo. Naameenj niŋ Kunuu ka keenape ka, náahaafin naacuk hamake ha hiti Pútuun pa niŋ Yéesu eesiŋiye ya t'epees yáli eti Pútuun pa, naasok: "Eheeyam ti kaasincan alacana éepankinee ya: Añii An oopa asiŋiye t'epees yáli eti Pútuun pa." Keeyeniye ka toko, nkacot unuwii, nkayeno hiceeku niŋ uwiiluyii, ti coonool poku púloŋ nkátikinool teyoo, nkacoopoo tíkitaŋ saatee ya, nkanunkaloo pukumpa. Keetantake ka eehuu nkawaatal kúsool ka kiteyii nkayenan ko ti woot akee akampaani, caacawoo Sól. Ecen, ta nkayeniyo ta kaanunkal pukumpa pa, naalum fiye: "Ateeteyo Yéesu, sa yaanam." Púful toko, náakilipo, naaceek ti kaawiiluyoo: "Pútuun pa, timpi sincan kamuyen ka kiteyii." Ta naapaye ta hisoku hilim eehe, naaket.

Second reading: Revelation 22:12-17

Hilim ha hiti la Saŋ eenape ya naakiice la waah weeyolee, ewwa Pútuun pa mpýisanooloo wa -

Inci, Saŋ, síyaasi hilim hikee, níhisokiyam: "Ehe inci oopa ti ékey, etilapan; inci fácoopoolii cooy ya etoom uwwufan yo an óo an kamma páhinal pa piteyoo. Inci yem Púcook pa niŋ Pikelan pa, ácook a niŋ akelan a. Kayihaayih keeñowe ka wañii, mante fa nkáyini hili papukal pa piti enuun ya eti eloŋ ya, nkáyini lombo pinako ti pikin pa.

Inci, Yéesu, poñaapoñ maleekoo ya etoom hisoku hilim eehe aluu píyinana pa. Inci, ti miin ma miti amansa ya Dawid inci ínfulii, ecaŋan ya eemiñale ya eti ulap wa." Kunuu ka keenape ka niŋ aal a ati Císaacii ca kasokaam: "Kéy!" Aŋa nási ya lombo, asokoo: "Kéy!" Aŋa pálaani mpucoke, ákey. Aŋa éelafiye pálaani man ma miti eloŋ ya, alaan mo haahaw."

The Season of Easter

ALELUYA Yéesu naasok: “Inci tikat aluu nipiyeno epuuk keetaakut faaf. Inci pikaayu, fiñohoonii petaaluu; toom caanak, saan aluu efisitaak kásuumaay”.

Gospel: John 17:20-26

Hilim ha hiti San eenape ya -

Yéesu, áfulum ti púlunta pa apiñoho pati Paapaa ateyoo, náahaafin, naalum fiye: “Paapaa, inci lúumuti kiti pinanapa pa pakatoom lammayii, pale lúumuulum lombo kiti payenka éfikayinan ka ti inci nkásiyaa kilimii. Lúumuulum púloonjii kayeno oonool, samat nii awe Paapaa, aayem t’inci, inci íyyemi t’awe. Poko púloonjii kayeno oonool mante fa pakan paka nkáyínan nii áapoñiyaam. Inci ufaniiwufan hamake ha eeha awwufanaam ha kati kayeno oonool, samat nii fa unaa nuuyemaa fa oonool, inci teyii, awe t’inci, hín pucokool pa piteyii pipifom pakan paka kati kámeyi nii awe póñiyaam, apan áalafiyiilafi samat nii fa állafiyaam fa. Paapaa, inci láfilafi payenka awwufanaam ka, kati kayeno lombo la inci yem la, kati kacuk hamake ha hitoom, hamake ha eeha awufanaam ha kaatuko áalafiyaamlafi le niñ púlunta pa efipimemanoolee. Paapaa eecoonoole ya, pakan paka kámiiti, pale inci méyiyuumeyi, pinapana pa pakatoom lombo nkámeyi nii awe póñiyaam. Inci yísaniiyisan caacawi, efinene hín aakati méyiyee, mante fa páfafi pa empa antaake pa t’inci mpiyeno lombo teyii, inci lombo iyyeno teyii.”

Pentecost Sunday

First reading: Acts 2:1...11

Hilim ha hiti la nkakiicee la páhin pa piti pupoñapoñ pa -

Kunoom áwii ésupak niñ ɲaasuwan kuumuuse emma pahaaño pa piti Himuusu ha mpipaye ta, pupoñapoñ pa pakati Yéesu nkayeno nantoonool. Poko t’ékaap, waah nuusok patiila, samat nii eyam enfakat, neemeen ekumpaan ya. Nkacuk waah núufulii weenakoole niñ kíleeluuf kiti seemak. Oom kíleeluuf kípaaacinooolaa-páacinoolo kipiye ti an óo an teyii. Kunuu ka

The Season of Easter

keenape ka nkimeenjan saanii, fo káyaañ káakup ti pikee pikañ, an óo an naayeno káakup samat nii fa Kunuu ka keenape ka nkuwufanoo fa.

Ti kunoom enkuu, taakaataako Jerusalem Pusuwif keemeenje kéefulii pan óo pan. Ta nkásiye ta pawenal empuu, nkaconcenoolo kapimeenj tuk. Innímii meemak kamma an óo an teyii náasiye kéeyinane ka ti kañ ya eteyoo.

Nkañajo meemak, nkasok: “Keeyem ka fiye ti káakup, fo poko púlooj pakati Kalilee tom? Puume incuke an óo an t’unaa náasiyii ti káakup ti pikañ empa nkácuuwe pa? Unaa, pakati lan óo lan, úsiyaasi, an óo an ti kañ ya eteyoo, waah wa wenfakat wa ewwa Pútuun pa mpíhine wa.”

Second reading: Romans 8:8-17

Hilim ha hiti Pool eenape ya -

Aluu pakanam ti káyinan, keeyem ka ti kayine ka kiti enii ya kayinaat íhinu héesuume Pútuun pa. Pale, aluu nineetaat fiye ti kayine ka kiti enii ya, ti kayine ka kiti Kunuu ka keenape ka inniyem, kamma Kunuu ka nkikine t’aluu. Aña ataakut Kunuu ka kiti Yéesu Krista akina aneetaat ati Krista. Pale, niñ Yéesu Krista ayema t’aluu, háati nii sinii aluu efisiket kamma kamuyen ka, kunuu ka keenape ka efikuwufan aluu eloñ, kamma Pútuun pa mpucoke aluu nii pakan keecoonoole. Páni, kunuu ka kiti Pútuun pa keelitane ka Yéesu ti keekete ka kikinaakin t’aluu, Pútuun pa peelitanoo pa efipiwufan lombo eloñ ya siniin aluu seeñanje sa eket, ti páhinal pa piti kunuu etempo keekine ka t’aluu.

Atam, pakatuwam, utaakaataak nikopu pale neetaat ti enii ya, kamma nuuñañutaa eloñ ti kayine ka kiti enii ya. Kaatuko, niñ niloñaa ti kayine ka kiti enii ya, efiniket. Pale, niñ niloñaa ti Kunuu ka kiti Pútuun pa, efinimuk heenaput ha niñ kamuyen ka, inniloñ.

Pakanam ti káyinan, payenka púlooj kéetintiñanee ka ti kunuu ka kiti Pútuun pa, poko kayem epuuk Pútuun. Kunuu ka enka innitaake ka ti saan aluu, etikiyesan aluu pimiikan niñ pakan keewatata. Pale oom kunuu éfikihin aluu epuuk Pútuun. Kikina éfikihin unaa upuceekaa ti hisoku: “Abba, Paapaa!” Kunuu ka keenape ka, nkíyisanyisan kunuu unaa nii unaa epuuk Pútuun.

The Season of Easter

Paawoo unaa epuuk etempo, efuutaakaa ti hisaanumate eeha mpimanke ha pakan etempo. Fa nuuyokaa fa samat nii fa Yéesu Krista naayoke fa, fo lompo incuke, efuuyeniya ti hamake ha hiteyoo niŋ akina.

ALELUYA Umúlaa Pútuun pa Faaf a niŋ Añii ya, niŋ Kunuu ka keenape ka, úmulaa aŋa ayem ya, aŋa ayeniye ya, niŋ aŋa ayem ya t'ékey.

Gospel: John 14:15...26

Hilim ha hiti Saŋ eenape ya -

Yéesu, áfulum ti púlunta pa apikaay pati Paapaa ateyoo, naasok pinapana pa pakateyoo: “Aluu, niŋ nílafiyaam, éfinihin eeha inci insoke ha aluu. Inci faluum Paapaa atoom, ápuñoñii aluu akee ayankanana aŋa afaayeno naaluu fo tan óo tan.

“Niŋ an álaafiyaam, afaacok piliit ti kilimam. Paapaa atoom áfaalafiyoo, unii efuukaay pateyoo, nuukin ti akina. Aŋa éelafiitam átahin hilim eeha inci insoke ha. Kilim enka innisiye ka, ti inci tom nkúfulii, pale ti Paapaa éepoñiyaam ya, nkúfulii. Eehe inci sokaasok ho aluu ta inci iyyem ta ti pututa aluu. Ayankanana ya, akina ayem Kunuu ka keenape ka enka Paapaa atoom áfaapoñii ka aluu ti caacawam, kikina efikikalanan aluu waah óo waah, éfikinawunan aluu waah óo waah ewwa inci insoke wa aluu.

THE SEASON OF THE YEAR: ORDINARY TIME (YEAR C)

Trinity Sunday

First reading: **Proverbs 8:22-31**

Hilim ha hiti amansa ya Solomon -

Aluu, nísiitan eeha Ecohato ya neesoke ha: “Pútuun pa pimemanoolaam-memanoool, ta mpúcooke ta páhin etempo; ta mpíhine ta waah ewwa mpíhine wa ti púcook pa. Pimemanoolaam-memanoool písik tan óo tan, ti púcook waah wa púloon, le niñ púlunta pa efipitaako. Mah ma peelokot múfulii, ta kaatii ka nkitaakiit ta, ta úpun wa nuutaakiit ta, ta pítintin pa mpitaakit ta, inci mpukee. Ti oom waati, Pútuun pa peelokot pimemanoool etaam ya, elampa ya, ukit wa, faala haafol híyaañ ti púlunta pa. Inci tantakaatantak ta mpisiinjane ta utiñu wa patiila kaatii ka. Ta mpílaañanoole ta mah ma niñ kaatii ka, ta mpuwufane ta sempe utiñu wa patiila, ta mpisiinjane ta naanee kaatii ka, ta mpusoke ta man ma timpi mumuus yo, ta mpítahe ta etaam ya, inci toko, pukol etempo, samat nii áhampaatiin a ati páhin pa. Hinoom óo hinoom inci ínsumiyanool po inhaaño tokotoko hátikin etempo. Ti etaam ya eyya mpimemanoole ya inci ninhaaño. Intaak pásuumayam ti pakan paka.

Second reading: **Romans 5:1-5**

Hilim ha hiti Pool eenape ya -

Aluu pakanam ti káyinan, Pútuun pa pucokaacok unaa pakan keecoonoole kamma núuyinanaa, ti páhinal pa piti Ateeteyo Yéesu Krista. Akina ápankine unaa pítin pa, kati úmeyya panap pa empa Pútuun pa mpíyisane pa unaa kamma núuyinanaa. Fiye, unka usiinjyaa upucoonooolaa ciit ti panap empuu. Eeha efihiwun ha nuuyeniyaa niñ pásuuma, hikina hiyem ciki ya nii efuuyeniyaa ti hamake ha hiti Pútuun pa. Eehuu tom lamma: Insúumsuum unii lombo niñ unii uyemaa ti kúnuul, kamma nuumeya nii kúnuul nácoopii kaatempan; kaatempan nácoopii kamukut, kamukut nácoopii ciki. Ciki eyyuu

The Season of the Year: Ordinary Time (Year C)

ecaakoolantoo unaa, kamma pálaŋi pa piti Pútuun pa mpiniisee ti saan unaa, ti páhinal pa piti Kunuu ka keenape ka enka mpuwufane ka unaa.

ALELUYA Umúlaa Paapaa niŋ añii ya niŋ Kunuu ka keenape
ka. Pútuun pa peeyem pa, peeyeniye pa, peekaakaay pa ékey!
ALELUYA

Gospel: John 16:12-15

Hilim ha hiti Saŋ eenape ya -

Yéesu, áfulum ti púlunta pa apiñoŋo pati Paapaa ateyoo, naasok pinapana pa pakateyoo: “Inci oopa taake waah weemeenŋe uti hisoku aluu, pale niloot nitaak sempe siti hísiyu wo. Ta kunuu ka kiti pánipani ya nkikaakaay ta ékey, éfikintintinŋan aluu ti pánipani ya púloonŋ. Kamma kilim etenŋo nkúfuliyoot ti kikina, pale efikusok waah ewwa nkísiye wa púloonŋ, nkíyisan lombo waah wa weekaakaay wa pitaako. Efíkumulam kamma nkikaakaay hisayu waah wa utoom nkútuunan wo aluu. Waah wa uti Paapaa toom, utoom lombo. Ekina ewune inci pusok aluu, Kunuu ka keenape ka éfikutuunan aluu aŋa nkísiye ya ti inci.

The Body & Blood of Christ

First reading: Genesis 14:18-20

Hilim ha hiti la nkakiicee la púcook pa piti púlunta pa -

Ta Abraham náañoonii ta ti hikam ha niŋ pumansa pa pakapaakiil paka, intaak akee áyiin caacawoo Melkisetek. Melkisetek ayenaayeno amansa ya ati saatee ya eti Salem, naayeno lombo awaaseena ati Pútuun pa piti patiila. Ti oom hinoom, náacoopii Abraham húmpuul niŋ elaan. Naasampanoo naasok: “Alímaati Pútuun pa piti patiila, peeliile pa alacana niŋ t'etaam pisampan Abraham! Alímaati Pútuun pa piti patiila, peewufanuu pa pikamooli ti sipeesi, pímakianee!” Abraham naawufan Melkisetek waah wa weewase wa ŋaasuwan ti ewwa náalamii wa púloonŋ.

The Season of the Year: Ordinary Time (Year C)

Second reading: 1 Corinthians 11:23-26

Hilim ha hiti Pool eenape ya -

Inci Pool kalañanaa-kalañan aluu eeha inci insaye ha ti Ateeteyo. Ateeteyo Yéesu, ti hánant eeha nkáfule ha teyoo, naacoop hímpuul, naasok Pútuun pa apalaka, naafiit ho, naasok: “Ehe eniinam eyya efeewufanee ya kamma aluu. Níhin fo, kati nínawuniyam.” Ta káciim ka nkipaye ta, náahin moonool muu niñ elontoñ ya, naasok: “Añe eyem elontoñ ya eti písiyool péeyeeni piti hísimam. Níhin fo kati nínawuniyam tan óo tan innilaane teyyo.” Ekina ewune, tan óo tan inniliye hímpuul eehe, innilaane ti elontoñ eyye, éfinituunan eket ya eti Ateeteyo, fo ta áfaañohoonii ta.

ALELUYA Yéesu naasok: “Inci yem hímpuul ha hiti eloñ ya éefulii ya patiila, Ateeteyo Yéesu. An óo an eeliye oom hímpuul afaaloñ fo eket maama.”

Gospel: Luke 9:11b-17

Hilim ha hiti Luk eenape ya -

Yéesu naawanan kayoñ ka, naayenyii káakup kiti cáwii ca citi Pútuun pa, náakuuñan keesoolahe ka ékuuñano.

Cípiiniimo, pupoñapoñ pa pakateyoo ñaasuwan niñ pákasupak paka nkaloh Yéesu, nkasokoo: “Unaa úlaañalaan, katan kayoñ ka kipikaay ti pisaatee pa niñ misaatee ma meelohe ma le, kati kíyini hitaaku paliyal niñ káahintuma.” Yéesu naasokii: “Aluu fañ aluu niwufanii kapili.” Pupoñapoñ pa nkañahanoo: “Kúmpuul isak niñ soon súsupak lamma nuutaakaa, fo niñ unii ukaayaa hinoom paliyal piti pakan paka púlooj.” Kasokaasok eehuu kaatuko máamun pákayiin síwuli isak (5,000) kayeniye toko. Yéesu naasok pupoñapoñ pa pakateyoo: “Níhinii kapiyeno ti uyoñ uti máamun pakan áwii ésupak niñ ñaasuwan (50).” Pupoñapoñ pa pakateyoo nkáhin fo, an óo an naayeno. Yéesu naacoop kúmpuul ka isak ya niñ soon sa súsupak sa náahaafin, naanimpan Pútuun pa, naafiitalool ko, naawufan pupoñapoñ pa pakateyoo kápipaacinool ko kayoñ ka. Pakan paka púlooj nkali fo kasiit tuk. Pupoñapoñ

The Season of the Year: Ordinary Time (Year C)

pa pakateyoo nkayesal mífiitiin paliyal pa peetowiye pa fo kameenjan síiya
ŋaasuwan niŋ súsupak.

The Sacred Heart of Jesus

First reading: Ezekiel 34:11-16

Hilim ha hiti ayaamakoola ya Esekiyel -

Pútuun pa mpusok: “Fiye inci humuumam faŋes pásaacii pa putoom, pifaas po. Samat nii fa afaasa naŋes fa pásaacii pa piti koolee ya eteyoo niŋ pihancalooliyaa; fo lombo inci faŋes pásaacii pa putoom. Inci fafakan po lan óo lan mpihancalooliye ti hinoom hiti énim niŋ ékuuteen. Inci fáfulan po ti mah emma mpímiit ma, inconcenool po, íññahanii po ti mah etempo. Inci fahoonan po ti pítintin pa piti Israyel, ti piliinjoon pa, lakeenaay la haŋe panap. Inci fahoonan po ti káahoonanuma keenape. Inci fahoonan koolee ya etoom, incoop yo épiyekunoolo.” Fo Pútuun pa mpusoke: “Sáacii ya éecime ya, faŋes yo, íññahanii yo. Eekuumooliye ya, nkúuñan yo. Eetaakut ya sempe, mpenan yo sempe. Pale eefome ya neetaak sempe, famuk yo. Inci fayeno afaasa eecoonoole.”

Second reading: Romans 5:5b-11

Hilim ha hiti Pool eenape ya -

Aluu pakanam ti káyinan, pálaŋi pa piti Pútuun pa piniiseeniis ti saan unaa, ti páhinal pa piti Kunuu ka keenape ka enka mpuwufane ka unaa.

Ta nuutaakutaa ta sempe, Yéesu Krista naaket kiti pumuyena pa, ta Pútuun pa mpúlafiye ta. Cíiticiiti hicoonu eket eti an eecoonoole. Man me an afaacon eket ti kaapii an eenape.

Pale Pútuun pa píyisanaayisan puume mpílafiye unaa: Yéesu Krista aketaaket kamma unaa keeyem ka pumuyena. Eket ya eteyoo ewune Pútuun pa mpucok unaa nii pakan keecoonoole. Puume atafakan lombo unaa ti káñiken ka kiti Pútuun pa? Nuuyeniyaa pikamool Pútuun pa; pale mpúsuumool nuunaa ti eket ya eti añii etempo. Paawoo fiye añii etempo oopa kaloŋa, núusuumoolaa

The Season of the Year: Ordinary Time (Year C)

nempo, puume etipifakan unaa loh? Insúum unaa ti Pútuun pa pihan waah óo waah kamma Yéesu Krista, nuñoohiyaa ti púsuumool niñ Pútuun pa.

ALELUYA ALELUYA. Cawii ca citi Pútuun pa cícoliyocol ti aluu; níyinan ekoonjan ya éesuume ya. Aleluya”

Gospel: Luke 15:3-7

Hilim ha hiti Luk eenape ya –

Fiye, Yéesu naasokii hícantitu eehe: “Niñ oonool ti aluu ataakaa sísaacii keme, yoonool néecim, fo atakat áwii epaakiil niñ kaat niñ sipaakiil sa (99) ti káahoonanuma, apikaay hiñes yoonool ya éecime ya fo álañanii yo? Niñ álañaniyoo yo, niñ pásuuma áfaakantoonii yo naayet t’enuuf. Púful toko naayonkal pákawiyoo niñ pikinooloo nantoonool naasokii: ‘Níkey, ninanf ti pásuuma pa putoom, kamma inci ílañanii sáacii ya etoom yoonool ya éecime ya.’ Inci pusok aluu: Fo lombo incuke, pásuuma efipiyeno ti keeyem ka alacana niñ amuyena oonool ayesanaa eloñ ya eteyoo, pihan áwii epaakiil niñ kaat niñ pakapaakiil paka keecoonoole ka kasoolahut kayesan eloñ ya eteyii.”

2nd Sunday

First reading: Isaiah 62:1-5

Hilim ha hiti ayaamakoola ya Esaya -

Kamma pálafiyam awe Jerusalem, inci etifatan. Kamma pálafiyam awe Siyon inci tíyekunoolo. Inci éfituul hifaku hitii, hipicaañ samat nii esaas; niñ kafakan ka kitii samat nii elooy. Pisaatee pa efipicuk pucoonooli, pumansa pa púlooj efikacuk hamakeyi. Efikayonkali caacaw céeyeeni, enca Pútuun pa humuum etempo mpuwufanuu ca. Afaayeno éwuulu amansa eemiñale meemak ti sipees Pútuun. Etinekayonkali fiye “Aña nkatahe ya”, etinekayonkal mah ma mitii “Káahaañ tes”; pale efinkayonkali “Aña nkamamale ya” niñ “Animiya ya ati Pútuun pa” kamma Ateeteyo áfasuumoo taawe, naacoki nii aaloo. Samat nii fa amaaño aal a nayeno fa pásuuma pa piti áyiinoo, fo lombo awe aafayeno pásuuma pa piti Pútuun pa pitii.

The Season of the Year: Ordinary Time (Year C)

Second reading: 1 Corinthians 12:4-11

Hilim ha hiti Pool eenape ya -

Waah ewwa Kunuu ka kiti Pútuun pa nkuwun wa umeenjaameen, pale Kunuu ka koonool kuu nkuwun wo. Ñimaaña ña ñiti páhin Pútuun pa ñimeenjaameen, pale kayon ka páhin nkiyaake Ateeteyo oonool a. Náhin ña ñimeenjaameen pale Pútuun pa poonool pa mpucoonanool ño tan óo tan. An óo an asayaasa kawun ka kiti Kunuu ka keenape ka kati ayankankan pakan paka púloon. Kunuu ka keenape ka efikuwun aje kayine káakup, kikina koonool ka nkuwun akee kilim keemeenje ninj ecohato. Akee ya, ataakaataak kawun ka kiti káyinan ka kiti Kunuu ka koonool kuu, akee ya nkuwunoo kawun kiti káakuñan pakan kéekuñe. Akee ya áfaayini íhinu weecukantee nuucukee. Akee ya afaayeno ayaamakoola. Akee ya áfaayini kameye waah wa wéefulii wa pati kisaalumant ka, ninj héefulii ha pati Kunuu ka kiti pánipani ya. Nkuwun akee ya kayine ka kiti káakup ti kileeluuf keenakoolut, nkuwun akee ya kayine kiti káacenkin etenko. Pale aña náhin ya waah ewwe púloon, akina ayem Kunuu ka koonool kuu, kikina nkípaacinool ti an óo an uwun etenko, fa nkílafiye fa.

ALELUYA : Niyeno ninj pásuuma ti písiyool pa péeyeeni pa:

Pásuuma piyeno ti payenka Yéesu Krista, Císaacii ca citi

Pútuun pa, naayonkale ka ti hili ha henfakat ha hiteyoo!

Aleluya

Gospel: John 2:1-12

Hilim ha hiti Sanj eenape ya -

Pinimo impitaako hikee hinoom ti saatee ya eti Kana ti mah ma miti Kalilee. Yéesu íññaayoo naatantaak Yéesu lompo nkayonkaloo hili eehuu ninj pinapana pa pakateyoo. Ta elaan ya neepaye ta, íññaayoo naasokoo: “Elaan ya epayaa.” Naañahanoo: “Weyme álla fiye ti inci? Caanak ca citoom ciloot cícolii.” Fiye íññaayoo naasok pínhina pa: “Waah óo waah ewwa naasoke aluu níhin, níhin wo.” Intaako toko sipala isak ninj yoonool siti man miti ekuulanoolo ya eti Pusuwif pa. Epala óo epala éyiniyini hiwasu máamun siliital keme. Yéesu naasok pínhina pa: “Nimeenjan sipala ensuu ninj man.”

The Season of the Year: Ordinary Time (Year C)

Nkameenjan so man. Yéesu nanaasokii. “Fiye nikaas nipiufan áhampaatiin a ataaluu.” Nkáhin fo. Ahámpaatiin a ateyii naasiikan man ma méeyesoonii ma elaan, pale ámíit peyme néefulii (píhina pa keeyookalii ka man ma, poko lammayii kameya), áhampaatiin a naayonkal ati pinimo pa, naasokoo: “Nkaloomloom kawufan elaan ya éesuume ya ti púcook, niŋ pakan paka kalaanaa yo kapifoman, conko kawufanii éesuumut ya. Pale awe immank elaan ya eehe ya pásuum fo fiye.” Eehe hiye niye ti saatee ya eti Kana ti mah ma miti Kalilee, píyaañ páhin Yéesu heecukante nihicukee. Fiye náayisanii hamake ha hiteyoo, pinapana pa pakateyoo nkáyinan teyoo. Toko ínfule, naakaay ti saatee ya eti Kafaanawum akina, íñña ateyoo, pakatuwoo niŋ pinapana pa pakateyoo, nkayeno po kunoom tantaŋ.

3rd Sunday

First reading: Nehemiah 8:1...10

*Hilim ha hiti la nkakiicee la éñhoonii ya eti Pusuwif pa ti mah ma miti
Israyel -*

Pakan paka púloŋ samat nii an oonool, nkaconcool ti híliŋ ha heeyem ha hátikin putum empa mpusokee pa Man ma, nkasok Ezra akalaŋana ya hilim ha heesiŋanee ha ácoopii kaahit ka kiti hilim ha heesiŋanee ha hiti Móyiis eeha Pútuun pa mpuwufane ha pakati Israyel. Awaaseena ya Ezra náacoozii hilim ha heesiŋanee ha hátikin pakan paka, intaak toko pákayiin, pakaal niŋ epuuk keeyina ka hísiyu heesokee ha. Iyyeno hinoom ha hícook ha ti hiim ha isakiyenu niŋ hísupak ha. Ezra naakalaŋ pakiical pa ti híliŋ ha hátikin putum empa mpusokee pa Man ma, kápiliŋ ulap wa fo caanak ca ti hikaw, hátikin pákayiin paka, pakaal paka niŋ epuuk ya keeyina ka hísiyu heesokee ha. Pakan paka púloŋ nkayeno káasiitan niŋ kunuu pakalaŋanal pa piti hilim ha heesiŋanee ha. Akalaŋana ya Ezra naasiŋo ti upapaloo weememanoolee kamma eehe. Ta náapankine ta kaahit ka pakan paka púloŋ nkalito. Fiye, Ezra náamul Ateeteyo Pútuun pa piti sempe, pakan paka púloŋ nkasok “Amíini!” Púful toko, nkákilipo hátikin Ateeteyo puhooŋuyii t’etaam. Písisikana puwaaseena pa nkakaman hilim ha heesiŋanee ha píhiini hat ancuk pakan paka nkámeyi ho. Nehemiya ati hikaw ha, Ezra eeyeniye ya

The Season of the Year: Ordinary Time (Year C)

awaaseena niŋ akalaŋana hilim ha heesiŋanee ha, niŋ písikana pa, nkasok pakan paka: “Hinoom eehe hiti Ateeteyo Pútuun pa pitaaluu! Timpi niyeno ti keenoot, timpi nikoon!” Kaatuko pukoon nkayeniye, ta nkásiye ta hilim ha heesiŋanee ha. Esra nene asokii: “Nikaay hili efoofa innilaan, inniwun keetaakut ka. Kamma hinoom eehe nihiyem hiti Pútuun pa! Timpi nisampoolo, pásuuma pa piti Ateeteyo piyem sempe sa sitaaluu!”

Second reading: 1 Corinthians 12:12-15, 27

Hilim ha hiti Pool eenape ya -

Uhínaa kaakufumool: enii unaa eyenaayeno waah woonool, neemeen upii. Háati nuumeen, ukina púloon enii yoonool. Moonool muu niŋ Yéesu Krista. Pakakee tuunaa Pusuwif, pakakee paka Pusuwif tom, pakoonool pimiikan, pakakee paka pimiikan tom, pale unaa fiye púloon, úhineehin pátise ti kunuu koonool, mante fa núuyenooniyaa enii yoonool. Unaa púloon cew, kunuu ka koonool enkuu kimeenane unaa. Enii an etaakaataak upii weemeenje, pale kaapii koonool tom.

Atam, aluu niyem enii ya eti Krista, an óo an ti aluu kaapii ti enii eyyuu.

ALELUYA. ALELUYA. Pútuun pa púpoñiyooñ Yéesu.

Amiikan etempo apicoopii ekoonan ya éesuume ya písikateen pa, káatuunan keekuulee ka niŋ efikayihanee. Aleluya.

Gospel: Luke 1:1-4, 4:14-21

Hilim ha hiti Luk eenape ya -

Keemeenje kacukaacuk niŋ ñíkinii eeha Pútuun pa mpíhine ha púloon ti píyaañ eteeho toonii. Nkáyenoonii pikamana hilim ha hiti Pútuun pa. Keemeenje toonii nkayeno ho hikiicu samat nii fa nkakamane ho fa unii. Kápiliŋ ti píyaañ waah ewwe fo ti pikelan, inci úwwincinoole heetaakiye púloon. Ekina ewune, insok nii napaanap pikiici, awe Teyofil, pakiical peetempiye mpucoonool aakati méyi nii eeha nkakalaŋanuu ha, hilim hiti pánipani.

The Season of the Year: Ordinary Time (Year C)

Toko fúle, Yéesu naaño ho Kalilee, niŋ pameeŋ sempe sa siti Pútuun pa séefulii sa ti Kunuu ka keenape ka. Pakan paka nkáyaañ káakup kiteyoo ti pisaatee pa púloonj péekinkoolii pa. Naayeno kakalaŋan ti púluumuma pa piteyii, pakan paka púloonj nkayeniyoo hímulu.

Púful toko, Yéesu naakaay Naasalet pa náakule pa. Ti hinoom ha hiti kayeno ka kiti Pusuwif pa naanako ti éluumuma ya eteyii samat nii fa naasale fa íhinu. Naalito apisiinjo kati akalaŋ. Nkañaakanoo kaahit ka kiti ayaamakoola ya Isaiah. Apúpoonin ko, naacuk la nkakiice la:

“Kunuu ka kiti Ateeteyo unka t’inci kamma nkimamalaam kati túunan ekoonan ésuume ti keeleke ka. Kúpoñiyaampoñ kati kaman keekulee ka nii éfikafulii, niŋ kéefuume ka nii éfikañoohonii ti hicuku, kati fúlan ti kúnuul keekallanee ka, inkaman etii eyya Ateeteyo áfaayisan pásuum pa piteyoo.”

Naapoon kaahit ka naañoakan ko áhina ya naacaayeno. Keeyeniye ka ti éluumuma ya púloonj cew ñíkinii iñniya teyoo. Náayaañ hisokuyii: “Fíyooy, heekiicee eehe hitaakiyaa ti pásiyal aluu.”

4th Sunday

First reading: Jeremiah 1:4-5, 17-19

Hilim ha hiti ayaamakoola ya Jeremiya -

Pútuun pa mpúkupam, pipusok: “Aapeelokot pukee ti munow ma miti iñña atii, inci ímmeiyuu. Aapeelokot cuk caanak ca, innucuu, ínhini áapiyenoonii ayaamakoola ati keeneetaat ka Pusuwif.

“Lito, áafatuunanii ee ha inci insokuu ha. Timpi kikilan kamma poko, niŋ ekina tom inci fáhini aapikikilan hátikinii. Inci hínuu fíyooy aapiyeno saatee eti sempe, hikasap hiti mañ, híniŋ hiti sanoo. Ansiinjo hátikin mah emmuu púloonj, hátikin pumansa pa pakati Yutaay niŋ ñíhampaatiin ña, puwaaseena pa niŋ pakati mah ma. Efikakam niŋ awe, pale étikayini waah t’awe, kamma inci iyyem naawe infakani.” Ehe hilim ha hiti Pútuun pa.

The Season of the Year: Ordinary Time (Year C)

Second reading: 1 Corinthians 13:4-13

Hilim ha hiti Pool eenape ya -

Pálafi kamukut, pálafi panap, pálafi pasowe tom, éyisanoolo tom, esilanoolo tom. Pálafi pañoote tom hikaw, fañi tom, káñiken tom, himanku tom hilim ti fañi. Pálafi ataakantoo pásuuma ti heenaput, pale ti heecoonoole nataak po. Pálafi naponketponket waah óo waah, náayinan waah óo waah, mpumukut waah óo waah. Pálafi atapa púley. Hikee hinoom, kilim ka kiti piyaamakoola pa éfikicim, kawun ka kiti káakup ti kíleeluuf efikipa, kawun ka kiti ecohato ya éfikicim. Páni, umiitaa waah wa púlooj, kilim ka kiti piyaamakoola pa lombo. Ta waah wa weepaye wa éfuucolii ta, weepayut wa éfuucim. Ta inci iyyeniye ta añii, nkúpkup samat nii añii, pámiiloolalam piñiiaay. Fiye, ta inci iyyenooni ta áhampaatiin, nkatan waah wa witi hiñiiyate ha. Fiye, unaa ucukaacuk Pútuun pa samat nii ti ecukaloolu éenime, pale caanak éficikey, efuucukaa po picaañ-catañ. Fiye, kameyeyam kifomut, ti oom caanak, inci fámeyi picaañ-catañ, samat nii fa Pútuun pa mpímeyiyam fa. Waah wa weetowiye wa fíyooy, ukina uyem káyinan ka, cíki ya niñ pálafi pa. Pale waah wa weehaje wa ti úhaaciil ewwe, ukina uyem pálafi pa.

ALELUYA. ALELUYA Pa caanak ca íncifulii pa fo pa incinow pa, epees yáali fo epees yaamay, pakan paka púlooj efikakiiw kafakan ka kiti Pútuun pa putuunaa. Aleluya.”

Gospel: Luke 4:21-30

Hilim ha hiti Luk eenape ya -

Yéesu náayaañ káakup ti éluumuma ya eti Pusuwif pa, naasok: “Fíyooy, heekiicee eehe hitaakiyaa ti pásiyal aluu.” Pakan paka púlooj nkákup héesuume teyoo, ínnimii ti kilim ka kéesuume ka kéefulii ka ti putumoo. Nkacakan: “Fo aje tom ayem Josef añiino?” Yéesu naasokii: “Híiniyaamhiini nii efinifinam ti kusoku enke: 'Akúuñana kúuñanoolo! Hín le ti saatee ya etii, samat nii eeha núusiye ha ánhine Kafaanawum.’”

Naapenan hisokuyii: “Pánipani, ayaamakoola asayanantee ti saatee ya eteyoo. Píhiiniyan aluu nii ti caanak ca citi ayaamakoola ya Elí, etii ya enuput fo

The Season of the Year: Ordinary Time (Year C)

sitiil síhaaciil niŋ kiim isak niŋ hoonool, épankul neeyeno ti mah ma púlooj. Tempo, intaak piyaanŋat peemeenŋe Israyel payenka pákayiinii keekete. Pútuun pa pupoñut Elí ti akee ti payenkuu, pale ti ekee eyaanŋat eti saatee ya eti Salepat pukol saatee ya eti Siton. Ti caanak ca citi ayaamakoola ya Elise, intaak lombo kayonŋ púkuuña pakati kanuk ti mah ma miti Israyel, pale háati oonool teyii akuulanutee fo Neeman lamma ati Siriya.”

Pakan paka púlooj keeyeniye ka ti éluumuma ya, kiiñii nkili ta nkásiye ta enke fiye. Nkayito, nkáfulanoo ti saatee ya. Nkacoopoo patiila kanaac cítintinŋ ca la saatee ya mpeelutee la, kati káhalapiyoo t’etaam. Pale Yéesu náanapii ti pututa kayonŋ ka naakaay pítinoo.

5th Sunday

First reading: Isaiah 6:1-8

Hilim ha hiti ayaamakoola ya Esaya -

Ti etiiil ya eyya amansa ya Osiyas naakete ta, inci cukaacuk Pútuun pa, peeyeniye pa ti elemeyu ya eehaane ya meemak. Pisempuc pa piti hísool etempo mpimeenŋan ekumpan ya enfakat ya eti Pútuun pa. Pumaleekoo piti seemak mpiyeno patiila etempo. Maleekoo óo maleekoo neetaak upitu isak niŋ koonool: úsupak uti hiyolu ehooŋu ya, úsupak uti káwufalool t’etaam etempo, niŋ úsupak uti káyitu.

Mpiyeno piceekool: “Pisampanee-sampan, pisampanee-sampan, pisampanee-sampan, Pútuun pa piti patiila. Hamake etempo himeenŋanaa-meenŋan púlunta pa púlooj.” Kilim etempo mpiyiyinŋan kunkut ka, ekumpan ya enfakat ya eti Pútuun pa neemeenŋ niŋ háaputa. Fiye inci insok: “Hileenŋ inci: inci címaacim, kaatuko inci ati kipin keenaput iyyem, ti pututa pakan pakati kipin keenaput inci nkine; pale fiye ñíkinam ñícukaacuk Amansa ya ati púlunta pa púlooj, Pútuun pa piti patiila.” Yoonool ti pumaleekoo pa peemiñale pa néeyitii peti inci, neecok hicket heesowa eeha néecoopii ha ti kaaciin ka. Néelik putumam neeho, neesokam: “Añe álikaalik kipini, ekina ewune fiye, umuyen wa utii úfulaafu nuuponketee.” Tempo ínsi hilim ha hiti Pútuun pa, nihisoke:

The Season of the Year: Ordinary Time (Year C)

“Ayme inci fapoñ? Ayme afaayeno asoka-kilimam?” Inci iññahan po: “Ehe inci. Inci fakaay yeno asoka-kilimi, ponket: poñam.”

Second reading: 1 Corinthians 15:1-11

Hilim ha hiti Pool eenape ya -

Aluu pakanam ti káyinan, inci pínawunan aluu ekoonan ya éesuume ya eyya inci íntuunane ya aluu, innisa yo, innicok yo piyank kan. Ekoonan ya éesuume ya efeefakan aluu niñ nimankaa yo samat nii fa inci íntuunane yo fa aluu, niñ ekina tom káyinan ka kitaaluu kiti likee tom. Wéeyaañe wa ti waah wa púloon ewwa inci nkalañane wa aluu, ukina uyem ewwa nkakalañaam wa lombo: Yéesu Krista aketaaket kamma umuyen wa utuunaa, samat nii fa Pakiical pa eenape pa mpusoke ho fa. Naahokee ti hiyaak, naalito ti hinoom ha híhaaciyenu ha, samat nii fa Pakiical pa eenape pa mpusoke ho fa. Náafulii ti Piyeer niñ ti pupoñapoñ pa ñaasuwan niñ pákasupak paka. Púful toko, náafulii ti pakakee pinapana pa paketeyoo keehañe pakan sikeme isak ti coonool. Hícump teyii unka kaloña, pakakee paka kaketaaket. Náafulii lombo ti Saak niñ ti pupoñapoñ pa púloon. Ti pikelan pa náafulii lombo ti inci, inci aña ayem ya samat nii añii eepukee le niñ hinoomoo. Kaatuko inci yem akelan a ti pupoñapoñ pa, túuniit puyonkalee apoñapoñ, kamma inci nkallane canku ya eti Pútuun pa. Pale kamma pálañi pa piti Pútuun pa íyyenoonii aña inci iyyem ya, pálañi empuu mpúpukii heenape ti inci. Inci hínaahin pihan pupoñapoñ pa púloon: inci tom yeniye páhin pale pálañi pa piti Pútuun pa piyeniye páhin ti inci. Fan óo fan incuke, hífulii ti inci niñ fotom ti poko, ehe ekoonan ya éesuume ya eyya nuuyem ya ti káatuunan, ehe lombo eeha ínniyinane ha.

Gospel: Luke 5:1-11

Hilim ha hiti Luk eenape ya -

Hikee hinoom Yéesu naasiño la ti kantant ka kiti han ha hiti Kennesalet, kayon ka nkikincooloo kipiyeño káasiitan hilim ha hiti Pútuun pa. Akee acalafayya, caacawoo Simon Piyeer, naayeno pukol han ha. Pákawiyoo picalafayya Saak niñ Sañ, Sepete epuukoo, nkayeno lombo toko. Picalafayya

The Season of the Year: Ordinary Time (Year C)

pa payenkuu, ñiteen ña ñiteyii ñúsupak ña iññisiijo ti kantant ka, kápiwanoonii teñño nkayeno puñowu picala pa piteyii.

Ti káasiinjuma enkuu, Yéesu naacuk ñiteen ña, náayuuko ti piteen pa piti Simon, naasokoo: “Fúlan po le ti kantant ke, teenjan po caahinkinj pati man ma,” naayeno tempo apiyeno kakalañan kayonj ka.

Ta naapaye ta káakup, naasok Simon: “Wanan piteen pa pati kásul ka innitah picala pa piti aluu nípicokii soon.” Simon naañahanoo: “Aápunu, unii uyokaa hánant ha púloonj ti calafayi ucokut waah. Pale nij aasokaa fo, inci fatah picala pa.” Nkatah po nkácokii hícump soon fo picala pa piteyii mpíyaañe pihaaco. Nkakaaween pákawiyii keeyeniye ka ti pikee piteen kápikey kapiyankankanii, nkákey nkameenjan ñiteen ña ñúsupak ña púloonj fo iññilafiye híseemu.

Simon Piyeer, ta naacuke ta eehuu, náakilipo ti Yéesu wootoo naasokoo: “Ahámpaatiin, láañam, inci áyiin amuyena!” Kaatuko Simon nij pákawiyoo kajañaañanjo ti hícump soon ensa nkacoke sa. Saak nij Sañ lombo nkañanjo. Yéesu naasok Simon: “Timpi fe, písik fíyooy pakan ankaakaay hicoku.” Nkáciñii, nkafaakal ñiteen ña ñiteyii, nkatah toko waah óo waah, nkanapan Yéesu.

6th Sunday

First reading: Jeremiah 17:5-8

Hilim ha hiti ayaamakoola ya Jeremiya -

Ehe hilim ha hiti Pútuun pa: “Inci, Ateeteyo, ñanaañan keeyesanaam ka puson nij kéeyinane ka ti sempe sa siti enii ya. Poko efikayeno samat nii káafita enka nkinant ti káahaan tes keesuuce. Efikakin ti mah meesuuce miti káahaan, meemeenje micempanu, la waah nuñantantoo.

Pale aayihaa aña eehintiye Pútuun pa, Pútuun pa piyem sempeyoo. Akina afaayeno samat nii enuun eesukee pukol man, néepantin kinkonk eteyyo ti man ma. Nij pasowe pa púcoliyoo, etefe waah, pahatal eteyyo mpulonj

The Season of the Year: Ordinary Time (Year C)

mpipaana. Háati etiil pumpuluŋ eti hasa etefeyanool yo, iyya niŋ papukal eteyyo waati óo waati.

Second reading: 1 Corinthians 15:12...20

Hilim ha hiti Pool eenape ya -

Unii unka ti káatuunan nii Krista alitaalito ti keekete ka, po puume pakakee taaluu nkáhaañiye hisoku: taakut pilito pa piti keekete ka? Niŋ keekete ka kalitiit, Yéesu Krista lombo alitiit ti keekete ka.

Niŋ Yéesu Krista alitiit ti keekete ka, káyinan aluu kitaakut nafaa, nifakut ti umuyen wa utaaluu, wooto keekete ka ti káyinan Yéesu Krista kácimaacim. Niŋ ti eloŋ eyye eti t'etaam lamma nuuhintiyaa Krista, wooto unaa uhaŋaa kúnuul pakan paka púlooŋ. Pale, Haani! Yéesu Krista alitaalito ti keekete ka, hikina níhiyisan nii keekete ka efikalito lombo.

ALELUYA. ALELUYA. Niŋaaña, niyeno ti pásuuma, kaatuko cooy ya etaaluu efeefom alacana. Aleluya.

Gospel: Luke 6:17-26

Hilim ha hiti Luk eenape ya -

Yéesu naasiŋo la etaam ya neetempañooliye la. Kayoŋ keemeenŋe kiti pinapana pa pakateyoo nkiyeno toko niŋ hícamp pakan kéefulii Yutaay, Jerusalem niŋ kéefulii ti pisaatee pa piti kantant ka peeyem pa Til niŋ Siton.

Yéesu naasincan pinapana pa pakateyoo naasok:

“Niyihaayih - aluu keeleke ka, kaatuko cáwii ca citi Pútuun pa citaaluu.

Niyihaayih - aluu keeyem ka fiye ti peep pa, kaatuko efinisiitane.

Niyihaayih - aluu keeyem ka fiye ti pukooŋ, kaatuko efinilenken.

Niyihaayih - niŋ pakan kanataa aluu, nkaŋay aluu, nkateñal aluu, nkákup ti aluu heenaput kamma ínnyinane ti inci, Añii An.

“Nihaaño ti oom hinoom, ninuunuutool ti pásuuma, kamma kawun kenfakat nkiyem ti hítuulu aluu alacana. Kaatuko fiyuu símaamayii nkáhine piyaamakoola pa.

The Season of the Year: Ordinary Time (Year C)

“Pale kúnuul efikiyeno ti aluu! - aluu keetaake ka, kaatuko nisayaasa kaapuñanool ka kiti aluu.

Kúnuul efikiyeno ti aluu! - aluu keesiite ka fiye, kaatuko efiniyeno ti peep.

Kúnuul efikiyeno ti aluu! - aluu keeyem ka ti caalenken fiye, kaatuko efiniyeno ti weenjoot innikooŋ.

Kúnuul efikiyeno ti aluu! - niŋ pakan paka púlooŋ kákupaa ti aluu heenape.

Kaatuko fiyuu símaamayii nkáhine keeneetaat ka piyaamakoola pánipani.”

7th Sunday

First reading: **1 Samuel 26:2, 7-23**

Hilim ha hiti ayaamakoola ya Samiyel -

Sawul amansa ya naakaay ti coonool niŋ pakan síwuli síhaaciil, pukama kenfakat pakati Israyel, focaa hiŋes Dawid ti káahaan ka kiti Sif.

Níhanant ha, Dawid niŋ áwuyoo Apisay nkanako ti káahintuma ka kiti Sawul, nkatoookoo toko ti hiŋotu ti pututa pa. Epaay ya eteyoo neeyaye t'etaam pukol hikawoo. Apnel, áhampaatiin a ati kápitoŋii niŋ pakanoo unka po ti hiŋotu pukol Sawul. Fiye Abisay naasok Dawid: “Fíyooy, Pútuun pa puwufanuufan akamooli ti sipeesi. Túulam pipempenoo le t'etaam niŋ epaay ya eteyoo ti hiyayu poonool, etisoolah púsupiyenu.” Pale Dawid naañahanoo: “Tumpu mukoo. Ayme áfaahaañi híliku amansa ya aŋa Pútuun pa mpunuce ya, naayeno fo peekallanutee?”

Dawid naacoop epaay ya niŋ kalink ka kiti man ma keeyeniye ka pukol hikaw Sawul, nkakaay. An acukut waah, an ámiit, an ayiyiit: poko púlooŋi hiŋotu nkayeniye, kaatuko Pútuun ma píhinii kapiŋot meemak. Dawid naafiitan kikee kaapii ka, naasiŋo ti tíntiŋ ya, pílaan káahintuma ka kiti Sawul.

Naaceek apuyonkal Sawul: “Amansa ya atoom, ehe epaay ya etii. Póñii oonool ti píhina pa pakatii ápikey acoop yo. Pútuun pa efimpiñahan an óo an heenape ha hiteyoo. Fíyooy, Pútuun pa mpuwufanuu ti sipeesam, pale inci pookaapook híliku amansa ya aŋa Pútuun pa mpunuce ya.”

The Season of the Year: Ordinary Time (Year C)

Second reading: 1 Corinthians 15:45-49

Hilim ha hiti Pool eenape ya -

Hilim ha hiti Pútuun pa nihisok: “Adam, áyaañ a, náayenoonii an eeloŋe.” Adam a akelan a, eeyem ya Yéesu Krista, náayenoonii kunuu enka nkuwufan ka eloŋ. Waah wa wéecooke wa úfulii: uneetaat uti Kunuu ka, pale uti enii an; niŋ fúlaa toko waah wa uti Kunuu ka. An a ácooka, naalutee niŋ hikaf, ti mah ma náafulii, ásupiyenu ya, ti epees yáali eti Pútuun náafulii. Adam ti mah náalutee, samat nii akina, pakakee pakan paka lombo pakati mah; Yéesu Krista t’epees yáali eti Pútuun pa náafulii, samat nii akina, pakakee pakan paka lombo pakati epees yáali eti Pútuun pa. Samat nii fa nuuyemaa fa ti punakool pa piti an a eelutee ya niŋ mah ma, fo lombo ufuuyenyaa ti punakool pa piti an éefulii ya t’epees yáali eti Pútuun pa.

ALELUYA. ALELUYA. Pútuun pa puwufanaa-wufan unaa písiyool péeyeeni: “Úlafooliyaa samat nii fa mpúlafiye fa unaa.”

Gospel: Luke 6:27-38

Hilim ha hiti Luk eenape ya -

Yéesu naasok pinapana pa pakateyoo: “Pale inci pusok aluu, aluu keeyemam ka ti káasiitan: Nílaŋi pikamool aluu, níhin heenape ti payenka keenate ka aluu. Nisap lúwa payenka nkañan ka aluu, niluum Pútuun pa heenape payenka nkakancool ka niŋ aluu. Niŋ an ahankuu kapal ti kaawiilu, ufanoo kikee kaawiilu ka apinene ahanki tenko kapal. Niŋ an alamaa hísool ha hitii henfakat ha, timpi kitoo hicoopu eeha lupo páhantuwa. An óo an eelumuu uwwunoo, niŋ an acoopaa waahi timpi cakanoo wo. Níhin pakan paka samat nii fa ínnilafiye fa kati nkáhin aluu.

“Innílafiya kélafiye ka aluu lamma, eyyeyme cooy innikaakaay hitaaku? Háati pumuyena pa nkálafilafi kélafiyii ka. Inníhinaa heenape ti payenka nkáhin ka aluu heenape, eyyeyme cooy innikaakaay hitaaku? Háati pumuyena pa nkáhinhin fo. Innimaakaa payenka incuke ka aluu nii efikañahan aluu, eyyeyme cooy innikaakaay hitaaku? Háati pumuyena pa

The Season of the Year: Ordinary Time (Year C)

nkamaakmaak pumuyena pa kati kañahanii memma nkamaakii ma. Pale nílafi pikamool aluu, níhin heenape teyii, innimaakii, timpi nímiilool hitaaku kañahan teyii. Inníhinaa fiyuu, Pútuun pa efipuwun aluu kawun kenfakat niñ fúlaa toko efiniyeno epuuk pakati Pútuun pa piti patiila, kamma mpinape ti keesokantoo ka apalaka niñ ti keekance ka. Nitaak paket hikaw samat nii Faaf aluu ati patiila fa naataake fa paket hikaw.”

Yéesu nene asok: “Timpi nifiit kilim pakan, Pútuun pa lombo etipifiit kilim aluu. Timpi niwufan pakan umuyen, Pútuun pa lombo etipuwufan aluu umuyen. Niponketii, Pútuun pa lombo efipuponket aluu. Niwun, Pútuun pa lombo efipuwun aluu, mpunuj ti uhuuy wa uti aluu eniiku eemeenanee pinap, neepimpee, neewenee, neemeenanee fo eniisaloolo. Kaatuko eniiku ya eyya inniniike ya neyyo, ekina lombo Pútuun pa efipiniik aluu neyyo.”

8th Sunday

First reading: Ben Sirach 27:4-7

Hilim ha hiti Ben Sirak, an eecoonoole -

Niñ niyoñaa tame ya, halecat ha nihitowo. Fo lombo incuke, niñ an ayeniyaa káakup tempo nkacuk pacuk pa piteyoo peenaput pa. Pusowo pa piti seemak sa píyisane panap pa piti cipala ca enca ameena ya naameene ca. Fo lombo incuke, pákupal an mpíyisan puume naayem. Papukal enuun náyisan puume neesukee. Fo lombo iyyem náasiitanaa an ti káakup áafayini kameye eeha náamiiloolo ti yaanoo. Timpi múl an awe peetaapala yáañ síyoo ti káakup, ti káasiitanoo nkámeyi akina ayem ayme.

Second reading: 1 Corinthians 15:54-58

Hilim ha hiti Pool eenape ya -

Ti hinoom ha hikelan ha, weenaje wa híciimu tuunaa étuuyini híciimu, weenaje wa eket tuunaa étuuyini eket. Fo heekiicee ha ti pakiical pa piti Pútuun pa hitaako, hipusok: “Eket ya ehekeeheek.”

“Awe Eket ya, paheeka pa pitii, umpey?

Awe Eket ya, kayine ka kitii kiti himuku ha unkey?”

The Season of the Year: Ordinary Time (Year C)

Ekíli ya eti eket ya, ekina eyem kamuyen ka, eeha nihiwufan ha kamuyen ka sempe, hikina hiyem hilim ha heesiinane ha. Umúláa Pútuun pa, peewufane pa unaa upuheekaa eket ya, ti sempe sa siti Yéesu Krista, Ateeteyo atuunaa.

Fiye aluu, pakanam payenka inci íllafiye ka meemak, nitaak sempe, innisiijo piyank kaŋ, nihaŋ ínnihaañiye páhin Pútuun pa. Kaatuko nímeyimeyi nii páhin pa pitaaluu empa ínnihine pa niŋ Ateeteyo pitaakaataak pílat.

ALELUYA, Aleluya: Nicok hilim ha hiti eloŋ ya: efiniyeno
ecaŋ ti púlunta pa. Aleluya

Gospel: Luke 6:39-45

Hilim ha hiti Luk eenape ya -

Yéesu naasok pinapana pa pakateyoo hícantitu eehe: “Fo káafuumafuum nátintin-ántin-án áwiyo káafuumafuum? Etikanow poko t’ésupakii ti kaayeen? Akalaŋa ahaŋantoo akalaŋana ya ateyoo, pale an óo an eekalaŋe meemak afaacuk nii akalaŋana ya ateyoo.

“Weyme uwune aanincuk cíheeni ca ceeyem ca ti níkin atii ya, awe péepannumut hifiin ha heeyem ha ti níkini? Puume ayyina hisoku atii ya: 'Atoomu, túlam inci púfulani cíheeni ca ceeyem ca ti níkini,' awe aŋa eeyinaat ya hicuku hifiin ha heeyem ha ti níkini? Awe nícuŋ, yáañ fúlan hifiin ha ti níkini, tempo áafayini hicuku picaŋ cataŋ aakati yíni káfulan cíheeni ca ceeyem ca ti níkin atii ya.”

Yéesu nene asok: “Enuun eenape epukantoo papukal peenaput, fo lombo incuke enuun eenaput epukantoo papukal peenape. Enuun óo enuun ti papukal eteyyo nekiiwee. An átayini hicutu sootoo ti usooy uti pícanakuun, kikenenk lombo kucutantee ti nikota. An eenape nasoksok waah weenape kamma kunuuwoo nkinape. Pale an eenaput nasoksok waah weenaput kamma kunuuwoo nkinaput. Kaatuko putumoo mpúfulaniifulan pámiiloolal pa peeyem pa ti kunuuwoo.”

The Season of the Year: Ordinary Time (Year C)

9th Sunday

First reading: 1 Kings 8:41-43

Hilim ha hiti la nkakiicee la páhin pa piti pumansa pa pakati Israyel -
Ti ekumpaan ya eti Pútuun pa, eyya naalute ya ti saatee ya eti Jerusalem, Solomon amansa ya naalum Pútuun pa ti kilim enke: “Pakan paka éfikasi kiti caacawi ceemaka ca, kiti sempe sa siti epeesí. Niŋ akaawoola aŋa eeneetaat ati kayoŋ ka kiti Israyel áfuliyoo pállaanŋe ápikey kaluum ti ekumpaan ya enfakat ya eyye, awe Ateeteyo, patiila ankine, síitan kaluum ka kiti akaawoola ya aŋuu, uwwunoo eeha naalumuu ha. Aacukaa pakan paka púlooŋ keeyem ka t'etaam éfikameyi, éfikatuulii samat nii kayoŋ ka kiti Israyel fa nkútuuluu fa. Éfikameyi nii ekumpaan ya enfaket ya eyya inci illute ya, awe wune neelutee.”

Second reading: Galatians 1:1-10

Hilim ha hiti Pool eenape ya -
Inci Pool, inci kiice fiye, inci aŋa ayem ya apoŋapoŋ ti kayine ka kiti pakan paka tom, niŋ haani kiti akee, pale ti pálaŋi pa piti Yéesu Krista, niŋ lombo Pútuun pa Paapaa aŋa alitanoo ya ti eket ya. Inci niŋ pikeleceŋ pa keeyem ka le, unka ti hikiicu aluu, aluu pikeleceŋ pa pakati mah ma miti Kalati.

Inci liimaaliim meemak niŋ picas empa ínniwunke pa nempo Pútuun pa, peeyonkale pa aluu ti sempe sa siti Krista, mante fa niŋes ekee ekooŋan éesuume. Taakut ekee ekooŋan éesuume. Taakaataak taaluu pakan kéelafiye kayesan kilim ka kiti Yéesu niŋ íhinu aluu nipiliim. Pale niŋ akee háati unii faŋ unii, háati maleekoo eti patiila, étuunane aluu ekooŋan éesuume eekufut niŋ eyya núutuunane ya aluu, kúnuul kiyeno neyoo! Inci payaapa ho aluu hisoku, iñño ho pusok aluu: Niŋ akee ákeyyoo ápituunan aluu ekee ekooŋan éesuume eekufut niŋ ekooŋan ya éesuume ya eyya núutuunane ya aluu, kúnuul kiyeno neyoo! Fiye, weyme ínrimiiloole? Fo hiŋes inci iyyaake pakan paka kápumulam fo Pútuun pa kati púmulam? Fo hiŋes inci iyyaake pakan paka kati súumii ti inci? Niŋ hiŋes inci iyyaake fo fiye, pakan paka kati súumii ti inci, wooto inci neetaat áhina ya ati Yéesu Krista.

The Season of the Year: Ordinary Time (Year C)

ALELUYA, Aleluya: Pútuun pa pílafilafi púlunta pa fo
mpúwufane Añii etempo oonool a. An óo an éeyinane ti akina,
ataakaa eloŋ ya eepayantoo ya.

Gospel: Luke 7:1-10

Hilim ha hiti Luk eenape ya -

Yéesu naanako saatee ya eti Kafaanawum. Intaak toko oonool ti ñhampaatiin
pusoocaali ati Room, eetaake amiikan ati hikawoo éekuúñe meemak fo
alohan putum eket. Náasi kiti Yéesu, naapoñ pakakee ñhampaatiin Pusuwif
kapica kaluumoo ápikey ákuuñan amiikan a ateyoo. Ta nkacole ta ti Yéesu
nkañiiniyoo meemak: “Asoocaali ya aŋe añañee kayankanan meemak,
kaatuko álafilafi pakan unaa niŋ fúl原因a toko akina alute éluumuma ya eti le.”

Fiye, Yéesu naanapool neyii. Ta naalohane ta ekumpan ya, áhampaatiin a
asoocaali ya ati Room náapoñii pákawiyoo kapisok Yéesu: “Ahámpaatiin,
timpi yokanoolo écolii pe t'inci kamma inci íntuuniit aapinako ti ekumpan
ya etoom. Ekina lombo ewune inci míllooloot nii ñañaa ékey puu ti awe, pale
sok hilim hoonool lamma, amiikan a atoom afaayeno kásuumaayoo. Kaatuko
inci ti kayine kiti pakan inci iyyem, niŋ fúl原因a toko intaak pusocaali lombo
keeyem ti kayineyam. Niŋ inci sokaa aŋe 'kaay', naakaay; insok aŋe 'kéy',
náakey. Insok amiikan a atoom 'hín fiye', náahin fo.”

Ta Yéesu náasiye ta eehe ínnimoo teyoo náayesoonii ti kayoŋ ka keeyeniyoo
ka kanapan, naasokii: “Inci pusok aluu, inci taapala cuk káyinan ka kenfakat
enke, háati ti pakati Israyel.”

Ta Yéesu naapaye ta hisoku eehe, payenka áhampaatiin a asoocaali ya
naapoñe ka nkañoho. Kapicol nkatook amiikan a kásuumaayoo.

The Season of the Year: Ordinary Time (Year C)

10th Sunday

First reading: 1 Kings 17:17-24

Hilim ha hiti la nkakiicee la páhin pa piti pumansa pa pakati Israyel -

Elí ayaamakoola ya naawanan pati aal aña áyiinoo eekete; añii ya ati oom aal ákuuñaaakuuñ naaket. Fiye aal a naasok Elí: “An Pútuun, katanam.

Aákeyyookey pe ti inci, mante fa ánnawunanam umuyenam, niñ himuku añiinam?” Elí naañahanoo: “Ufanam añiini.” Naacoop añii ya ti sipees íññaayoo, naacoopoo ti ekáap eteyoo, naahintanoo ti ecunkun ya. Fiye naalum Pútuun pa ti kilim kenke: “Ateeteyo Pútuun, fo áalafilafi íhinu heenaput ti aal aña eewananaam ya, focaa añiinoo aket?” Fo ñáhaaciil, naahinto ti añii ya, naalum Pútuun pa naasok: “Pútuun pa putoom, inci oopa ti eñiñooloyi, ñahan eloñ ya eti añii a.”

Pútuun pa mpísiitan kaluum ka kiti Elí. Elí naacoop añii ya t'etaam apiñahanoo íññaayoo naasokoo: “Sincan, añiini oopa kaloña.” Aal a naañahanoo: “Fiye inci meya nii awe ayaamakoola. Ti putumi, kilim ka kiti Pútuun pa kiti pánipani.”

Second reading: Galatians 1:11-19

Hilim ha hiti Pool eenape ya -

Aluu pakanam ti káyinan, aluu niñañaa kameye nii ekoonan ya éesuume ya, eyya ínsiyane ya aluu, éfuliyoot ti an. Nootaat an awufanaam yo niñ ekina tom naakalañanam yo, pale Yéesu Krista áyisanoolaam yo. Aluu nísiyaasi páhinal pa putoom, inci peelokot yeno akelecen, nísiyaasi fa inci nkancoole fa niñ picanku pa piti Pútuun pa, inñes kaahancalool etempo. Inci muusaamuus ekaay ya etoom eti pakanam Pusuwif pa inhanjii efaas niñ sempe pítin pa piti símaama unaa. Pale Pútuun pa mpumamalam ti munow íñña atoom, ti panap etempo, mpuyonkalam. Hikee hinoom mpisiinjo káyisanam kati méyi añii etempo, mante fa íntuunanoo keeneetaat ka Pusuwif. Niñ fúlaa toko, ñesut kapenan kunuu ti an, inci kaayut Jerusalem kati paakool niñ kéetikinaam ka piyeno pupoñapoñ. Pale nkaay pati mah ma miti Alaap ya, púful toko íññofoonii ti saatee ya eti Tamas. Sitiil síhaaciil insumuus, nkaay

The Season of the Year: Ordinary Time (Year C)

Jerusalem kati méyooli niŋ Piyeer, iyyeno po neyoo kunoom ŋaasuwan niŋ isak. Inci cukut akee ti pupoñapoñ pa, fo Saak, aŋa ayem ya Ateeteyo atuwoo.

ALELUYA. Aleluya Yéesu eeyitiye ya ti eket ya, Piyeer asok:

“Ateeteyo áameyimeyi waah wa púloŋ, ámmeyi nii inci láfiyuulafi. Amen.” ALELUYA

Gospel: Luke 7:11-17

Hilim ha hiti Luk eenape ya -

Yéesu naakaay ti saatee ya eyya nkasok ya Nayin, pinapana pa pakateyoo niŋ kayoŋ kenfakat nkanapool neyoo. Fiye, ta naalohane ta putum pa piti saatee ya, nkayeno hicoopu ehunoŋ ti íhokuma. Eekete ya, akampaani, akina lammayoo íñña ateyoo naataake, áyiinoo eekete. Kayoŋ kenfakat kiti saatee ya nkiyeno neyoo. Íñña ateyoo naayeno pukooŋ. Ateeteyo apucukoo, inketoo teyoo ti hikaw, naasokoo: “Timpi kooŋ.”

Naaloh pisaapu pa, náalik po, keetiyye po ka nkasiŋo. Yéesu naasokoo: “Akampaani, inci soki: 'Lito!’” Aŋa eekete ya náalitoonii, naayeno, náayaañ káakup, Yéesu naacooopoo naañahanoo íñña ateyoo.

Kayoŋ ka púloŋ nkimeeŋ niŋ ewatate nkúmul Pútuun pa nkusok: “Ayaamakoola enfakat áfuliyoo t’una. Pútuun pa pítahiyoo kunuu ti pakan etempo.” Hiti Yéesu eehe, níhisiyoo ti mah ma miti Yutaay púloŋ niŋ ti pisaatee pa púloŋ peekinkoole yo pa.

11th Sunday

First reading: 2 Samuel 12:7...13

Hilim ha hiti Pútuun pa -

Ta Dawid amansa ya naapaye ta kamuyen meemak ti Pútuun pa, ayaamakoola ya Natan naatookoo, naasokoo: “Ehe hilim ha hiti Pútuun pa piti Israyel: 'Inci hínahin áapiyenoonii amansa ya ati Israyel, inci fakanuufakan ti sipees Sawul; Uwwufani enuuf ya eti áhampaatiin a atii, uwwufani pakaal paka pakati amansa ya, uwwufani pakati Israyel niŋ pakati

The Season of the Year: Ordinary Time (Year C)

Yutaay. Pale, niñ fomut, fapenan waah óo waah ewwa áafalafi. Pale weyme uwune áwwiiniyan Pútuun pa ti íhinu meenaput ma ti ñíkin etempo?

Aamukaamuk Uri niñ epaay: áacopiyoocoop aaloo apiyeno aali, ammu Uri niñ epaay ya eti pakati Ammon. Ekina ewune, epaay ya etii etiyekuno hisapu pakati enuufi, mante fa inci nkallanii kamma áwwiiniyanaam ti écoopii Uri aaloo ápiyenoonii aali."

Dawid naasok Natan: "Pánipani inci muyenaamuyen ti Pútuun pa." Natan naañahanoo: "Pútuun pa puponketuuponket umuyen wa utii. Aatiket."

Second reading: Galatians 2:16-21

Hilim ha hiti Pool eenape ya -

Aluu pakanam ti káyinan, úmeyyaameyi nii an, neetaat íhinu fa hilim ha heesiñane ha hiti Móyiis nihisoke fa efihwun Pútuun pa mpucokoo nii eecoonoole. Haani, káyinan ka kiteyoo ti Yéesu Krista lamma efikiwun Pútuun pa mpucokoo nii an eecoonoole. Ekine ewune núuyinanaa ti Yéesu Krista, Pútuun pa kati pucok unaa nii pakan keecoonoole kamma káyinan unaa ti Yéesu Krista; timpi pucok unaa nii pakan keecoonoole kamma núuhinaa samat nii fa hilim ha heesiñanee ha hiti Móyiis nihisoke fa. Kaatuko íhinu hilim ha heesiñanee ha hiti Móyiis fa nihisoke fa, hiwunut Pútuun pa mpucok an nii eecoonoole.

Ti hilim ha heesiñanee ha hiti Móyiis, inci cukaacuk nii an eekete, kamma nihitaakut fiye sempe ti inci. Eeha fiye púlooj nihitaako, inci kati yíni elon hiti Pútuun pa. Inci mukeemuk niñ Yéesu Krista ti Kuluwaa ya. Fiye inci oopa kaloña, pale neetaat inci, Yéesu Krista ayem ti elon t'inci. Elon ya etoom fíyooy t'etaam, ekina eyem elon ya eti káyinan ka kiti Añii Pútuun, aña éelafiyaam ya naawufanoolo kamma inci. Inci etipook fañ panap pa empa Pútuun pa mpíyisane pa. Kaatuko niyyema hilim ha heesiñanee ha hiti Móyiis hikaakaay íhinu Pútuun pa pipucok pakan paka nii keecoonoole, wooto Yéesu Krista aketaaket fáafiyaw.

ALELUYA. Aleluya: kawun ka ti Ateeteyo nkiyem, teyoo kafakan ka nkiyem." Aleluya.

The Season of the Year: Ordinary Time (Year C)

Gospel:

Luke 7:36 – 8:3

Hilim ha hiti Luk eenape ya -

Afalisaay akee, aña nkasok Simon, naayonkal Yéesu hili káciim pateyoo. Yéesu naakaay, naanako la ti ekumpaen ya eti Afalisaay a naayeno hili. Intaako toko ti saatee ya aal amuyena. Náasi nii Yéesu oopa ti hili pati ekumpaen ya eti Afalisaay a. Ta náasiye ta eehuu, naacoopool cílumpa ceewalla kaameenj munucu méesuume haaw. Naasiijo puson woot Yéesu, naayeno pukoon, náayaañ káamaañiyan wootoo niñ mukunoo, naatoot wo niñ wanoo, naasump wootoo, naanuc wo niñ munucu méesuume haaw. Afalisaay a aña ayonkale ya Yéesu hili káciim, apucuk eehuu, naasokoolo: “Niñ pánipani áyiin aña ayaamakoola, añañaa kameye aal puume ayemoo ti híliku - aal amuyena!”

Yéesu naacoop hilim ha naasokoo: “Simon, taakaataak eeha inci iññañuu hisoku.” Simon naañahanoo: “Sokam, Ahámpaatiin.” Yéesu naasokoo: “Taakaataak pákayiin pákasupak keetaake nikopu ti akee áyiin eelontiyii mañ. Akee ya naataakoo nikopu sitenali sikeme isak (500), akee ya lombo nikopu sitenali áwii ésupak niñ ñaasuwan (50). Pale háati oonool teyii ayinaatoo mo kañahan. Fiye, naaponket poko t’ésupakii ñikopu ña ñiteyii. Ti awe, ayme ti payenke t’ésupakii afaahan pálafi aña eelontiyii ya mañ ma?” Simon naañahanoo: “Ti pacukalam, akina ayem aña nkaonkete ya nikopu na nenfakat na.” Yéesu naasokoo: “Aasokaa páni.”

Apipa, náayesonii pati aal a, naasok Simon: “Aacukaacuk aal a aña, emma inci ínnakoonii le ti awe, aawunutam man puñow wootam, pale akina náamaañiyan wootam niñ mukunoo, naatoot wo niñ wanoo. Ta inci ínnakoonii ta le ti awe, aawananutam niñ hisumpu, pale akina áyekuniit hisumpu wootam. Aanucut hikawam niñ munucu, pale akina, naanuc wootam niñ munucu méesuume haaw. Síitanam inci pusoki, pálafi pa piteyoo penfakat pa píyisanaayisan nii umuyen wa uteyoo weemeenje wa upayeepa kaaponket. Pale an óo an aña nkaonkete caahinkin, caahinkilin lombo nálafi.”

The Season of the Year: Ordinary Time (Year C)

Fiye, Yéesu naasok aal a añuu: “Umuyen wa utii uponketeeponket.”

Keeyeniye ka toko hili neyoo nkáyaañ pusokool: “Añe ayem ayme, fo kati aponket umuyen?” Pale Yéesu naasok aal a: “Káyinan ka kitii kifakanuu, kaay niñ kásuumaay.”

Púful toko Yéesu naayeno kaamuusool ti pisaatee niñ misaatee, káatuunan niñ kakaman ekoonan ya éesuume ya eti cáwii ca citi Pútuun pa. Pupoñapoñ pa pakateyoo ñaasuwan niñ pákasupak paka nkayeno neyoo, niñ lombo pakakee pakaal payenka náakuuñane niñ payenka naayaane teyii kisaalumant: Mari aña nkasok ya Mari ati Makatala aña náafulanii ya teyoo kisaalumant isak niñ kúsupak; Yowanna, áyiinoo aña nkasok ya Husa, eeyeniye ya ati hikaw ha ti éhinuma ya eti Helot; Suusaana niñ hícamp pakakee pakaal, niñ mañ ma miteyii nkayeno kayankanan Yéesu niñ pupoñapoñ pa pakateyoo.

12th Sunday

First reading: Zechariah 12:10-11

Hilim ha hiti ayaamakoola ya Sakaliya -

Ehe hilim ha hiti Pútuun pa: “Inci fahancalool ti epuuk ya pakati Dawid niñ keekine ka ti pikin pa piti Jerusalem kunuu kiti panap niñ kaluum.

Efíkasincanii peti inci kamma aña nkayaye ya niñ epaay. Efíkahunuñanoo nii híciimu hiti añii oonool ti faafoo. Efíkakoonoo samat nii fa nkakoon añii áyaañ loho afakii ti sipees. Ti hinoom eehuu, efeetaako esampoolo enfakat ti saatee ya eti Jerusalem.

Second reading: Galatians 3:26-29

Hilim ha hiti Pool eenape ya -

Aluu pakanam ti káyinan, aluu niyem fiye púloon epuuk Pútuun, kamma ínnyinane ti Yéesu Krista. Fiye, aluu púloon kéehinee ka pátise ti caacaw Yéesu Krista, níyenoonyoo-yeno nii akina himuumoo. Taakut Pusuwif niñ keeneetaat Pusuwif, taakut pimiikan niñ keeneetaat pimiikan, taakut áyiin niñ aal: aluu púloon cew samat nii an oonool ti Yéesu Krista. Niñ niyenyaa

The Season of the Year: Ordinary Time (Year C)

pakati Yéesu Krista, aluu niyem miin ma miti Abraham, waah ewwa Pútuun pa mpíyinananoo wa, efinitaak wo.

ALELUYA. Aleluya: Utúunanaa Eenucee ya eepempenjee ya, puwuyo piti pakan paka, pale sempe niñ ecohato eti Pútuun pa. Aleluya.

Gospel: Luke 9:18-24

Hilim ha hiti Luk eenape ya -

Hikee hinoom, Yéesu naayeno kaluum lammayoo, pinapana pa pakateyoo nkayeno toko neyoo. Naacakanii: “Ti pakan paka, inci yem ayme?”

Nkañahanoo: “Pakakee kasok awe yem Sañ-Patis, pakakee paka nkasok awe yem Elí ayaamakoola ya, pakakee paka nkasok oonool ti piyaamakoola pa keefiyye ka álitonii ti keekete ka.” Naacakanii: “Ti aluu, inci yem ayme?” Piyeer naacoop hilim ha naasokoo: “Awe yem Eenucee ya ati Pútuun pa.”

Yéesu náakupananii, naakitii hisoku eteeho an. Naapenan apisokii: “Inci, Añii An, fo yeno ti kúnuul kenfakat, ñíhampaatiin ña, pikalañana hilim ha heesiñanee ha niñ ñíhampaatiin puwaaseena pa pakati Pútuun pa efikapookam, fa mukée, ti hinoom ha híhaaciyenu ha inci fáñahaniyee ti elonj.”

Naasokii poko púloonj: “Niñ an álafiyaam kanapan afaapook himuumoo, naakanto hinak óo hinak kuluwaa ya eteyoo, ekina eyem kúnuul ka kiteyoo, naanapanam. Kaatuko aña éelafiye kafakan elonj ya eteyoo, áfaapuul teyyo. Pale aña éepuule elonj ya eteyoo kamma inci, afaafakan yo.

13th Sunday

First reading: 1 Kings 19:16-21

Hilim ha hiti la nkakiicee la páhin pa piti pumansa pa pakati Israyel - Pútuun pa mpusok Elí ayaamakoola ya: “Aafanuc Elise, Cafat añiinoo, ápiyenoonii ayaamakoola, kati atoon páhin pa pitii.”

The Season of the Year: Ordinary Time (Year C)

Elí naakaay naatook Elise, Cafat añiinoo, ti piya niñ siis. Akina ti kaahankanool piya. Elí naamuus pukoloo, naawantoo hísool ha hiteyoo henfakat ha.

Tempo Elise naakatane siis sa siteyoo, naatey puson Elí, naasokoo: “Ponket, katanam: Pikaay kakican paapaa atoom niñ íñña atoom, pitee napani.” Elí naañahanoo: “Kaay, ñoho po. Inci hínuti likee.” Elise naakaay, naacoop siis sa súsupak sa, naamuk so. Naayik so niñ pisafu pa peecenke pa siis sa; naawufan pakan paka kapili so. Púful toko, naalito, naanapan Elí, náayenoonii áhina ya ateyoo.

Second reading: Galatians 5:1, 13-18

Hilim ha hiti Pool eenape ya -

Aluu pakanam ti káyinan, Yéesu Krista afakanaa unaa ápufulan unaa ti himiikanate óo himiikanate. Nisiijo púsooni, timpi nene niñoho ti himiikanate.

Niyonkaleeyonkal nípifulane ti himiikanate. Pale timpi nisok nii nifakaneefakan, ekina efihiwun ínnihin héesuume ha aluu! Hikina tom, pálafooli aluu pihalap an óo an ti aluu apiyankankan áwiyo niñ eñahanoolo puson. Hilim ha heesiiganee ha púlooj, ti pakiical poonool lamma mpiyem: “Aañajaa pálafo akinooli samat nii fa állafiye fa awe himuumi.” Niñ níhinaa nii púlukuleen piti elampa, nípitaakool fo nílumalool, nitah kunuu ti pikelan timpi nipucaloolo. Inci pusok aluu eehe: Nikat Kunuu ka keenape ka kípítintinjan elon ya etaaluu. Ekina eyem etininapan pálafo pa pitaaluu peenaput pa. Pálafo pa peenaput empuu mpusuum niñ Kunuu ka keenape ka, Kunuu ka keenape ka nkusuum niñ pálafo pa peenaput pa. Ti pututayii iyyeno hikam, mante fa ti pikelan pa, étiniyini íhinu eeha ínnilafiye ha. Pale niñ Kunuu ka keenape ka kítintinjanaa aluu etiniyeno pimiikan pakati hilim ha heesiiganee ha hiti Móyiis.

ALELUYA Uluumaa Paapaa ati Yéesu Krista, cáwii ca cituunaa, anakan ecaañ ya eteyoo ti kunuu unaa fo núumeyiyaa pihinto pa poonool puu, empa eyonkaloo neewufane pa unaa.

The Season of the Year: Ordinary Time (Year C)

Gospel: **Luke 9:51-62**

Hilim ha hiti Luk eenape ya -

Yéesu, hicoopu ha hiteyoo alacana, ta níhilohanii ta, naacok piliit pikaayu pa piti Jerusalem. Naapóñ pakan niŋ kilim kapinowoo hátikin, oom pakan nkakaay, nkanako ti cisaatee citi Samali kapimemanool ékey ya eteyoo. Pale pakan paka pakati cisaatee ca kawananutoo, kamma naayem ti himuusu Jerusalem. Pinapana pa pakateyoo, Saak niŋ Saŋ ta nkacuke ta eehe nkasokoo: “Ahámpaatiin, áalafilafi úpuwananii seemak sípufulii patiila sípupucaloolii?” Pale Yéesu náayesoonii lipe ti poko, naafet teyii. Fiye, nkakaay ti cikee cisaatee.

Ta nkayeniye ta pikaayu ti pítin pa, akee áyiin naasok Yéesu: “Inci fanapani pan óo pan pa ankaakaay.” Yéesu naasokoo: “Pupampaŋo pa pitaakaataak uyeen, pusuwa pa mpitaak ñáawuunu, pale inci, Añii An, taakut la fanan hikawam.”

Naasok akee áyiin: “Napanam,” pale áyiin a naañahanoo: “Ahámpaatiin, túulam púcaahokii fala paapaa atoom.” Yéesu naasokoo: “Kat keekete ka kapihok pakateyii keekete ka, pale awe kaay cáatuunan cáwii ca citi Pútuun pa.”

Akee áyiin nene, naasokoo: “Ahámpaatiin, inci fanapani, pale túulam fala pikaay upica úkatinooolii niŋ pakanam.” Yéesu naasokoo: “An óo an eecoke kacantu naawelep puson, átuuniit páhin ti cáwii ca citi Pútuun pa.”

14th Sunday

First reading: **Isaiah 66:10-14**

Hilim ha hiti ayaamakoola ya Esaya -

Aluu, nihaaño niŋ saatee ya eti Jerusalem, nihaaño kamma ekina, aluu púlooŋ mes kéelafiye yo ka. Nitaak kásuumaay, aluu keeyeniye ka ti keenoot kamma ekina. Fiye efinisiit samat nii epuuk keeyem ti káacuu niŋ pásuuma kiin síññaayii keemeenje miin. Ehe kilim ka, enka Pútuun pa mpúkupe ka: “Inci fawas teyyo kásuumaay samat nii han, niŋ hamake ha hiti mah ma

The Season of the Year: Ordinary Time (Year C)

púloon, samat nii káateyuma man keemuuse. Samat nii íñña fa napuuñanool fa añiino, inci himuumam fapuuñanool aluu, ti saatee ya eti Jerusalem efinipuuñanoolee. Efinicuk fo, ekina ewune saan aluu efisiyeno ti pásuuma; sinii aluu efisiyank kanj niñ sempe, samat nii píheeni péeyeeni. Pútuun pa éfimpihin píhina etempo kápimeyi sempe etempo.”

Second reading: Galatians 6:14-18

Hilim ha hiti Pool eenape ya -

Aluu pakanam ti káyinan, ti kuluwaa ya eti Ateeteyo Yéesu Krista kónj inci famaayoolo. Eket ya eteyoo ti kuluwaa ya, ekina ewune incok waah wa uti púlunta pa nii waah weekete, ukina lombo nuucokam nii an eekete. Ekina ewune pinako niñ káanakiyaati kataakut pílat, heetaake ha pílat, hikina hiyem nii Pútuun pa puwufanaa unaa eloñ éeyeeni. Kéetuule ka pakalañanal pa pitoom, inci sok: Alímaati kásuumaay ka niñ pásuuma pa piti Pútuun pa piyeno neyii, niñ pakan paka púloon pakati Pútuun pa. Fiye, an timpi awasam kúnuul, kaatuko eniinam eloñaa neetaake káakum ka kiti ñíyoka ña ñitoom eñña inci iyyoke ña kamma Yéesu. Aluu pakanam ti káyinan, álimaati kawun ka kiti Ateeteyo Yéesu Krista kiyeno niñ kunuu aluu. Amíini.

ALELUYA: Aleluya. Ti púlunta pa púloon hilim ha niñ ekoonjan ya éesuume ya étuunaneetuunan Aleluya.

Gospel: Luke 10:1-12, 17-20

Hilim ha hiti Luk eenape ya -

Púful toko, Ateeteyo nene amamal pakakee pinapana áwii éhaaciil niñ ñaasuwan niñ pákasupak (72), naapoñii pákasupak pákasupak kapinowoo hátikin ti pisaatee pa púloon niñ pan óo pan pa naañaje pikaayu. Naasokii: “Kaamaañ ka kufomaafom pale pumaaña pa kameenut. Niluum Ateeteyo ati kaamaañ ka apupoñ pumaaña kapikaay kaamaañ ka kiteyoo. Nikaay! Inci pupoñ aluu nii mísaacii ti pututa piyen elampa. Timpi niyekan mañ, epootak tom, pisamata púsupiyenu tom, ti pítin pa timpi nikican an.

“Niñ ninakiyaa ti ekumpan, níyaañ nisok: 'Kásuumaay kiyeno ti ekumpan eyye.' Niñ an ati kásuumaay oopa toko, kásuumaay ka kiti aluu efikiyeno

The Season of the Year: Ordinary Time (Year C)

teyoo, niŋ ekina tom, éfikiñoohonii ti aluu. Niyeno ti ekumpaani eyyuu, innili, innilaan waah ewwa efikawufan wa aluu. Kaatuko áhina añañaa hitaaku cooy ya eteyoo. Timpi nitootoosool ti pukumpaani.

“Niŋ ninakiyaa ti saatee, pakati saatee ya nkawanan aluu, nili waah óo waah ewwa nkawufane aluu. Inníkuuñan púkuuña pa keeyem ka ti oom saatee, innisokii: 'Cáwii ca citi Pútuun pa cíkeyyoo pukol aluu.' Pale niŋ ninakiyaa ti saatee, pakati saatee ya kawananut aluu, nikaay pati ñítin ña innisok: 'Háati haafol ha hiti saatee ya hiti aluu heecoke ha ti woot unii, unii uhankaa ho úpiyisan aluu nii Pútuun pa efipisap aluu. Háati ekina, nímeyi nii cáwii ca citi Pútuun pa cíkeyyoo pukol aluu.' Inci pusok aluu: Hinak eeha Pútuun pa mpikaakaay hifiitu hilim ha, kúnuul ka kiti saatee eyyuu efikihaŋ kiti saatee ya eti Sotom.

Ta pinapana pa áwii éhaaciil ya niŋ ŋaasuwan niŋ pákasupak paka (72) nkáñoohonii ta niŋ pásuuma nkasok Yéesu: “Ahámpaatiin, ta núukupe ta ti caacawi háati kisaalumant ka kisiitanaa-sítan unii.” Yéesu naasokii: “Inci cukaa Seetaani ya néefulii patiila néenowii nii pamaliñooolal etiil. Nísiitan! Inci ufanaawufan aluu kayine kiti kakakal ti ufepa niŋ ti púpuntalo, niŋ iheeku sempe sa púloŋ siti Seetaani ya, háati waah eti ukuum aluu. Pale timpi nitaak pásuuma kamma kisaalumant ka nkisiitane aluu, nitaak pásuuma kamma ucaw aluu nuukiicee alacana.”

15th Sunday

First reading: Deuteronomy 30:1-4

Hilim ha heesiŋanee ha hiti Móyiis -

Móyiis naasok kayoŋ ka kiti Israyel: “Nísiitan hilim ha hiti Pútuun pa pitaaluu, ínnihin kilim etempo keesiŋanee ka, keekiice ka ti pakiical empe. Niñoŋo pati Pútuun pa pitaaluu, ti paleh kunuu aluu, ti paleh saan aluu. Kaatuko kilim enka inci insiŋane ka taaluu fíyooy kihanŋut taaluu páciite. Kineetaat alacana, fo an asok: 'Ayme afaasilo alacana hiŋes ko, ápiisiyan unii ko, mante fa núuhin ko?' Kineetaat puson kaatii ka, fo an asok: 'Ayme afaakaay puson kaatii ka, apiŋes ko, ápiisiyan unii ko, mante fa núuhin ko?'

The Season of the Year: Ordinary Time (Year C)

Ee, hilim ha hiti Ateeteyo hikolaakol aluu, uuha ti putum aluu niŋ ti saan aluu. Fiye níyiniyini hítuuluyoo.”

Second reading: Colossians 1:15-20

Hilim ha hiti Pool eenape ya -

Yéesu Krista, akina ayem punakool pa piti Pútuun pa peecukantee pa. Akina ayem añii ya áyaañ a, eehaŋe waah óo waah weememanoolee. Ti akina Pútuun pa mpimemanoole waah wa púloon, patiila niŋ t'etaam, waah weecukee niŋ weecukantee. Waah wa púloon nuumemanoolee pínapii ti akina niŋ kamma akina. Yéesu Krista ataakiye waah peelokot umemanoolee, waah óo waah teyoo nuuyem fiye. Akina ayem hikaw ha hiti eniinoo, ekina eyem canku ya. Eloŋ ya éyeeni ya, ti akina néeyaañe, kaatuko akina ayem añii ya áyaañ ya eelitanee ya ti eket ya, kati ayeno áyaañ ya ti waah wa púloon. Ee, súumaasuum Pútuun pa sempe etempo púloon síkey sikiŋ teyoo. Fiye Pútuun pa lompo mpílaŋiye púsuumool niŋ waah wa púloon mpínapii ti añii etempo. Ti hísim ha hiti añii etempo heeniisee ha ti kuluwaa ya Pútuun pa mpúsuumoole niŋ poko, niŋ waah wa púloon weeyem wa patiila niŋ t'etaam.

ALELUYA Umúlaa cáwii ca citi faaf unaa Dawid, cáwii ca ceekaakaay ca ékey. Umúlaa, ti caacaw ca citi Pútuun pa, aŋa ayem ya ti ékey.

Gospel: Luke 10:25-37

Hilim ha hiti Luk eenape ya -

Fiye, akalaŋana hilim ha heesiŋanee ha hiti Móyiis, ápilafi puwinko Yéesu, naasiŋo naacakanoo: “Ahámpaatiin, puume inci iññaŋe íhinu pitaak eloŋ ya eepayantoo ya?” Yéesu naasokoo: “Weyme ukiicee ti hilim ha heesiŋanee ha? Weyme ánsiye toko?” Naañahanoo: “Láfi Ateeteyo Pútuun pa pitii ti himuumi púloon, ti kunuuwi púloon, ti yaani púloon, ti sempeyi púloon niŋ ti ecohatoyi púloon. Lompo láfi akinooli samat nii fa állaŋiye fa faŋi.” Yéesu naasokoo: “Aañahanaa pinap. Náahinaa fo aafataak eloŋ ya eepayantoo ya.”

The Season of the Year: Ordinary Time (Year C)

Pale akalaŋana ya náalafi káyisan nii fa naasoke fa fo, naañoŋo apicakan Yéesu: “Ayme ayem akinoalam?”

Yéesu naasokoo hícantitu heehe: “Taakaataak akee áyiin éefulii Jerusalem apiyeno éwanoonii Yeliko. Ti pítin pa, naapaakool niŋ pikancak. Payenkuu nkawaatoo, nkasapoo fo alamo, nkatahoo toko. Intaak awaaseena ati Pútuun pa eeyeniye énapii oom pítin apiŋantanoo la naahintiye la, naacinciliyoo naamuus. Intaak lombo ásisikana puwaaseena pa lombo ápucolii toko naaŋantanoo, naacinciliyoo naamuus. Pale intaak áyiin ati Samali eeyeniye pikaayu kaakaawoolo ápucolii lombo teyoo. Naacuk áyiin a aŋuu naahintiye inketoo teyoo ti hikaw. Naaloho naatoot musontuwaay ma miteyoo niŋ munucu niŋ elaan, naacenk mo niŋ mufaál. Naalapanoo ti fáliŋ ya eteyoo, naacoopoo ti éwananuma ekaawoola, naamankooloo. Eti kacom eteyyo nááfulanii sitenali súsupak naawufan so ati éwananuma ekaawoola ya, naasokoo: ‘Mankoolam aŋe, niŋ inci ñóhooniyoo mañ oo mañ emma ampenane toko efiñahani mo.’”

Yéesu naacakanoo: “Ti pacukali, ayme ti payenke t’éhaaciilii ayem akinool a ati aŋa eenowe ya ti sipees pikancak pa?” Akalaŋana ya hilim ha heesiŋanee ha hiti Móyiis naaŋahanoo: “Akina ayem aŋa eecukoo ya inketoo teyoo ti hikaw.” Yéesu naasokoo: “Kaay, awe lombo, hín fo.”

16th Sunday

First reading: Genesis 18:1-10

Hilim ha hiti la nkakiicee la púcook pa piti púlunta pa -

Ti punuun pa piti Mamile, Pútuun pa mpúfulii hátikin Abraham, eeyeniye ya ti putum pa piti cíkuut ca citeyoo. Caanak ca ti kikaw. Abraham náahaafin, naacuk pákayiin pákahaaciil keesiŋiye pukoloo. Apicukii, naatey apipaakoolanii; náañem, naasok: “Ahámpaatiin, niŋ inci napaanap ti ñíkini, timpi muus aapeesiŋiit pati áhina ya atii. Nítuulam, pikaay yóokii aluu man, nípiñow woot aluu, inniyekunoolo t’etaam enuun eyye. Inci pikaay ɲésii aluu hímpuul, kati nili nipitaak sempe siti himuusu; kamma ínnikeyii pe ti áhina ya ataalu.” Nkañahanoo: “Napaanap. Hín fa ansoke fa.” Abraham

The Season of the Year: Ordinary Time (Year C)

naahiliikan, apicaatook aaloo Sara ti cíkuut ca, naasokoo: “Hiliikan, coop efol, immemanoool kúmpuul.” Fiye, Abraham naatey pati koolee ya, naacoop cimpee ceefome, naawufan co áhina ya ateyoo, kati ayik co mpacas. Naacoop keekee niŋ efoofa ya, naakaay ápicip yo hátikin pákayiin paka. Toko t'etaam enuun ya, akina faŋoo naawufanii kapili. Nkacakanoo: “Aali Sara, peyme naayem?” Naañahanii: “Oopa páhantuwa cíkuut ca.” Oonool teyii naasokoo: “Pulay inci fáñoohonii pe ti awe, ti oom caanak, aali Sara afaapuk cikampaani.”

Second reading: Colossians 1:24-28

Hilim ha hiti Pool eenape ya -

Aluu pakanam ti káyinan, inci taakaa pásuuma ti ñíyoka ña eñña inci iyyoke ña kamma aluu. Kaatuko ñikina efiñihankan heetowiye ha fo fiyooy ti ñíyoka ña ñiti Yéesu Krista eñña naayoke ña kamma eniino eeyem ya canku ya. Ti oom canku ya inci íyyenoonii áhina kamma Pútuun pa mpúpoñiyaam kati túunan aluu ekooŋan etempo. Ekooŋan eyye eeyem ee ha mpuyole ha pakan paka púloŋ kápiliŋ ti símaama unaa, pale fiye mpíyisan ho pakan etempo. Pútuun pa mpílafiyii káyisan hisaanumate ha hiti hamake ha ee ha mpuyole ha, heeyeniye ha ti waah wa mpimemanoole wa keeneetaat ka Pusuwif. Ehe ee ha mpuyole ha: Yéesu Krista oopa ti aluu. Ti akina ínniyinane kati níyini kaatantak cáwii ca citi Pútuun pa. Oom Yéesu Krista nuuyem ti káatuunan pakan paka púloŋ. Nuusokii katah kunuu nuukalaŋanii lombo niŋ ecohato ya púloŋ eyya Pútuun pa mpúwufane ya unii, mante fa an óo an náayenoonii eekuule hátikin Pútuun pa, ti kaapii ka kiti Yéesu Krista.

ALELUYA Aleluya: Pásuuma piyeno ti aŋa nási ya hilim ha hiti
Ateeteyo náapankinoo putum pa: kásuumaay ka niŋ pásuuma
pa. Aleluya

Gospel: Luke 10:38-42

Hilim ha hiti Luk eenape ya -

Yéesu niŋ pinapana pa pakateyoo, ta nkayeniye ta ti pítinii, naanako ti cisaatee, aal aŋa nkasok Maarta naawananoo ti ekumpaani ya eteyoo. Naataak

The Season of the Year: Ordinary Time (Year C)

atu, aña nkasok Mari, naayeno ti woot Ateeteyo, apiyeno káasiitan eeha naayeniye ha kakalañan. Pale Maarta naayeno eyesoolo niñ paliima kaamemanool paliyalii. Náakey ti Yéesu naasokoo: “Ahámpaatiin, cokuti ti inci fa atuwam naakatoolaam fa niñ páhin pa? Ooto sokoo ayankananam.” Ateeteyo naañahanoo: “Maarta, Maarta, aapa ti ewasoolo kúnuul, immeeganoolo kúnuul ti waah weemeenje. Pale waah woonool lamma usoolahee. Mari amamale weenape wa, apan étuufulanee teyoo.”

17th Sunday

First reading: Genesis 18:20-32

Hilim ha hiti la nkakiicee la púcook pa piti púlunta pa -

Pútuun pa mpusok Abraham: “Paceekal púcoliyool pe t’inci, kamma pakati pisaatee pa piti Sotom niñ Komol. Umuyenii ufomaafom meemak. Fo pánipani káhinaahin eeha inci síye ha nkasok? Inci puwano mante fa incuk ho kati méyi pánipani ya.”

Fiye, Abraham naasiingo hátikin Pútuun pa, náateenjoonii, naasok: “Fo aafamuk keecoonoole ka niñ keecoonoolut ka ti coonool? Man taakaataako pakan keecoonoole áwii ésupak niñ ñaasuwan (50) ti saatee ya eti Sotom; fo aafapucalool saatee eyyuu? Aatiponket saatee eyyuu kamma payenkuu? Fo áafahin moonool muu ti keecoonoole ka niñ keecoonoolut ka? Haani, áatiyini íhinu fo. Fo ahína kíiti ya púlunta pa púlooj añañut íhinu kíiti eenape?”

Pútuun pa mpiñahanoo: “Niñ inci cukaa Sotom pakan keecoonoole áwii ésupak niñ ñaasuwan, faponket saatee ya púlooj kamma payenkuu.”

Abraham nene asok: “Pútuun pa, ponketam, inci áhina ya atii, piñoho púkup, háati inci iyyem haafol lamma. Pale niñ ti pakan paka áwii ésupak niñ ñaasuwan ya keecoonoole intaak pakan isak keecoonoolut, fo aafapucalool saatee ya púlooj kamma isak ya?” Pútuun pa mpiñahanoo: “Haani, niñ inci cukaa pakan keecoonoole áwii ésupak niñ isak (45), inci etipucalool saatee ya. Abraham naañoho naacoop hilim ha, naasok: “Man me fataako áwii ésupak (40) lamma?” Pútuun pa mpiñahanoo: “Inci etimukii, kamma áwii ésupak ya.” Abraham naasok: “Pútuun pa, tempi ñíken ti inci, ponketam

The Season of the Year: Ordinary Time (Year C)

púkup: man me fataako áwii niŋ ɲaasuwan (30)?” Pútuun pa mpiñahanoo: “Etimukii, niŋ inci cukaa áwii niŋ ɲaasuwan.” Abraham naasok: “Inci fáhaañi, man me fataako áwii?” Pútuun pa mpiñahanoo: “Etipucalool saatee ya, kamma áwii ya.” Abraham naasok: “Alímaati timpi ñíken. Ponketam pisoki hilim ha hikelan ha eehe: Man me fataako ɲaasuwan lamma?” Pútuun pa mpiñahanoo: “Inci etipucalool saatee ya eti Sotom kamma pakan paka keecoonoole ka ɲaasuwan ya.”

Second reading: Colossians 2:12-14

Hilim ha hiti Pool eenape ya -

Aluu pakanam ti káyinan, ta ínnihinee ta pátise, nihokeehok niŋ Krista, niŋ akina innilitanee ti eket ya, kamma ínniyinane sempe sa siti Pútuun pa seelitane sa Krista ti keekete ka. Ti púcook pa, niyenaayeno keekete, kamma innimuyene apan ninakanutee. Pale fiye, Pútuun pa mpuwufan aluu eloŋ ya niŋ Krista: Mpuponket unaa umuyen wa utuunaa púlooŋ. Pakiical pa peenooke pa unaa kamma núutuulutaa po, Pútuun pa mpempen po ti kuluwaa ya eti Yéesu Krista pipitah po.

ALELUYA. Aleluya. Ti kásuumiyan ka kiti Kunuu ka keenape ka kéehine ka unaa epuuk, Uyonkalaa Pútuun pa: Paapaa tuunaa. Aleluya.

Gospel: Luke 11:1-13

Hilim ha hiti Luk eenape ya -

Hikee hinoom, Yéesu naayeno kaluum lakeenaay. Ta naapaye ta, oonool ti pinapana pa pakateyoo naasokoo: “Ahámpaatiin, yísanool unii fa nkaluum samat nii fa Saŋ náayisanoole fa pinapana pa pakateyoo.” Yéesu naasokii: “Niŋ niyenyaa kaluum innisok:

“Paapaa,
álímaati caacawi cisampanee,
álímaati cáwii ca citii cíkey.
Alímaati aawufan unii hinoom óo hinoom paliyal pa putoonii.
Alímaati aaponket unii umuyen wa utoonii,

The Season of the Year: Ordinary Time (Year C)

kaatuko unii lombo uponketaaponket keemuyene ka toonii,
timpi katan unii upunow ti híluunju ha.”

Yéesu nene asokii: “Usokaa oonool ti aluu ataake áwi éekaawoolii mpisit,
aataakut aña aafawufanoo apili. Fiye, ankaay pati akee áwiyi insokoo:
'Awíyam, máakiyam kúmpuul káhaaciil, kaatuko, akee áwiyam ákaawoolii
féefiye, taakut waah ewwa inci fawufanoo apili.' Eeyem ya páhantuwa
náañahaniyi apusok: 'Timpi yokanam! Hunkut ha hikuleekul, inci niñ
epuukam uhintaahinto, eti yíni piyito puwufani kúmpuul.' Inci pusok aluu:
Háati aña ayitiit apiwufani kúmpuul ka kamma naayem áwiyi, pale afaalito
apiwufani aña ansolahe ya púlooj kamma antaakut ñusuu injiiniyoo.

“Inci pusok aluu, niluum efipuwun aluu, niñes efinilañan, niwenken
éfipipankin aluu hunkut ha. Kaatuko an óo an eeluume afaawunee, an óo an
eeyese afaalañan, an óo an eewenkene áfaapankinee. Ayme faaf ti aluu, niñ
añiini aluumuu yoon, awwufanoo kaafepa? Niñ fotom naaluumi heeh
awwufanoo púntalo? Niñ aluu keenaput ka nimeya kawun waah weenape
epuuk aluu, puume Paapaa ti aluu eeyem ya alacana atahan naawufane
Kunuu ka keenape ka payenka keelumoo ko ka.”

18th Sunday

First reading: **Ecclesiastes 1:2, 2:21-23**

Hilim hiti an eecoonole -

An eecoonole naasok: Taakut pílat, taakut pílat, waah óo waah utaakut pílat!

Taakaataak akee áyiin aña áhine páhin pa piteyoo niñ ecohato. Naataak
kameye, waah óo waah ewwa náahine nuunap. Pale ti pikelan naañan
kawufan waah wa uteyoo púlooj akee áyiin éehinut likee! Fiyuu púlooj
lombo, waah weetakut pílat, waah weecoonoolut. Ee, weyme utowiye pakan
paka ti páhin pa piteyii púlooj niñ kamukut ka kiteyii púlooj ti pisiya pa?
Hinak óo hinak, nkayokanoolo nkawasoolo kúnuul kápihin eeha nkálafiye
íhinu. Háati náhanant ha kayinantoo eyekunoolo. Eehuu fiye púlooj hitaakut
pílat!

The Season of the Year: Ordinary Time (Year C)

Second reading: Colossians 3:1-11

Hilim ha hiti Pool eenape ya -

Pakanam ti káyinan nilitaneelitan ti eket ya niŋ Krista. Niŋes heeyem ha patiila pa Krista naayem pa, eeyem ya ti epees yáali eti Pútuun pa. Niwas kunuu aluu ti waah wa weeyem wa patiila, innikatan úmiilool wa uti waah wa weeyem wa t'etaam. Fiye, niketaaket niŋ Krista, eloŋ ya eti aluu neeyolee neyoo ti Pútuun pa. Krista ayem eloŋ ya eti aluu, ta áfaafulii ta, aluu lombo éfinifulii neyoo ti hamake ha hiteyoo.

Nimuk ti siniin aluu waah wa púlooŋ weeyem wa uti etaam ya: Pihinto niŋ pakaal payenka ansayut, káakuulaati, pálaŋi waah weesuwanana núunapaati, ewunante (ekina eyem kaanimpan ñútuun).

Niyekuno kincaam ti pututa aluu kaatuko nikatanaakatan páhinal pa pitaaluu peemaamane pa. Páhinal péeyeeni innitaake, empa Pútuun pa mpuwufane aluu kati níyenoonii pakan kéeyeeni, ínnyini pinakool nempo, pikina peeliile pa aluu. Ancuk nimeya po pánipani. Fiye taakut Pusuwif niŋ keeneetaat Pusuwif, keenakiye niŋ keenakiit, kéeyiyiit niŋ kéeyiyye, taakut amiikan niŋ eeneetaat amiikan, pale heetaake ha pílat, hikina hiyem Krista eeyem ya púlooŋ niŋ ti waah wa púlooŋ.

ALELUYA Nitah kunuu, kamma aluu ínnimiit ta Pútuun pa éfipuñhoonii.

Gospel: Luke 12:13-21

Hilim ha hiti Luk eenape ya -

Yéesu ti káakup ka, akee ti kayoŋ ka naasokoo: “Ahámpaatiin, sok atoom a úpaacinoool hitaaku ha eeŋa paapaa atoonii naakate ha unii.” Yéesu naañahanoo: “Awíyam, ayme asiiganaam afiita kilim niŋ foton aŋa akaakaay aluu káapaacinoool hitaaku ha hitaalu?” Púful toko, naasokii: “Nisiigo púsooni! Nitah kunuu, timpi niŋes kaacencenoool hitaaku, kaatuko eloŋ an eneetaat ti hitaaku ha hiteyoo, háati nihifom.”

The Season of the Year: Ordinary Time (Year C)

Naasokii hícantiiitu eehe: “Taakaataak usaanum áyiin eetaake etaam eepuke meemak. Naacakanoolo: 'Puume inci iññaŋe íhinu? Kaatuko taakut la famank aŋa inci inkaakaay ya émaañii.' Naasok: 'Fiye inci inkaakaay íhinu.

Fahancalool mileefaan ma mutoom, illut ñenfakat, la faconcenool púloŋ aŋa inci inkaakaay ya émaañii niŋ hitaaku ha hitoom. Inci fasokoolo: "Awíyam, yékunoolo, hitaaku ha hitii hiti sitiil seemeeŋe, li, illaan, iyyeno ti eloŋ éesuume meemak." Pale Pútuun pa mpusokoo: 'Awe esoŋ eyyuu! Hánant eehe aafaket. Fiye, ayme afaacoop aŋa anconcenoole ya púloŋ?" Yéesu naapenan apisokii: “Eehe efihitaako an aŋa naconcenool hitaaku hiti faŋoo apan ataakut waah hátikin Pútuun pa.”

19th Sunday

First reading: Wisdom 18:6-9

Hilim hiti an eecoonoole -

Hánant ha le niŋ símaama unii éfikaful Esipt, aawuniwun kunuu ti eeha efihitaako ha. Ancuk kati káyini pahaaño kamma nkameya nii áafahin eeha áayinananii ha. Pakani kayenaayeno hítuulu hánant eeha aafafakan ha kéetuulu ka inhancalool pikamoolii. Oom pumaañaá ánhine lombo aapisap pikamool unii immeen anii hamake ti kaayonkal unii pataawe. Ti piyolo, epuuk ya pakati keecoonoole ka kéetuuluu ka nkawaaseen-waaseen. Nkásiyool kati kátuul hilim ha heesiŋanee ha hitii, heesoke ha kéeyinane ka kati kápaacinool lombo pásuuma pa niŋ páciita pa. Incékayaañ caacook kícimu kiti hímulu kéefulii ti símaama unii.

Second reading: Hebrews 11:1-19

Hilim hiti anapana ati Yéesu -

Aluu pakanam ti káyinan, weyme uyem káyinan ka? Kikina kiyem hicoku pilint tip nii eeha núuyinanaa ha teehe efihitaako pánipani. Kikina lombo kiyem waah weecukantee núuyinanaa nii pánipani ya utaakaataako. Niŋ úsiyaa nii Pútuun pa heenape mpusoke ti símaama unaa, káyinan ka kiteyii kuwune.

The Season of the Year: Ordinary Time (Year C)

Kamma káyinan ka, Abraham náatuul eyonkal ya eti Pútuun pa: Naahiiñ ti mikee mah emma naañañe hitoonu. Naakaay péemiit pa naayeniye pikaayu. Kamma káyinan ka, naakin samat nii akaawoola ti etaam eyya Pútuun pa mpíyinananoo ya. Nkayeno ti púkuut: akina, Isaak niñ Jakob. Payenkuu lombo Pútuun pa píyinaniyyinan nii efipuwufanii mah emmuu. Abraham naayeno hítuulu saatee ya eelutee ya piliit kañ, eyya Ateeteyo naakaakaay piyeno asumaña ya eteyyo niñ aluta ya eteyyo. Kamma káyinan ka, Sara lombo niñ himaamanoo, náataakii añii kamma náayinane nii Pútuun pa éfipihin eeha mpíyinanoo ha. Ekina ewune ti áyiin oonool eemaamane apulohan eket, miin meemeenje ímmufulii. Miin emmuu efimimeeñ samat nii picaañan pa, samat nii esiya ya eti kaatii ka eyya an naayinaat kafinu. Ti káyinan ka payenkuu fiye púloon nkakete poko peesayut eeha Pútuun pa mpíyinananii ha; pale nkañantan ho púlaañ ínsuumii teehe meemak. Nkacoon nii poko ekaawoola, pakan keeyem ti himuusu pe t'etaam. Niñ kánawunaa-náwuno saatee ya eyya nkáfulii ya teyyo anti kataak pítin piti puñoho. Káakinuma keehañe panap nkayeniye hiñes, kikina kiyem kiti patiila. Pútuun pa pusuwut kapiyonkal Po Pútuun pa piteyii, kamma mpumemanoolii káakinuma. Kamma káyinan ka, Abraham naacoope Isaak kati awaaseenoo Pútuun pa ta Pútuun pa mpuwinkiyoo ta. Naayeno kawufan Pútuun pa añiinoo oonool a kónj ti kaawaaseen, akina aña mpíyinanane ya mpusokoo nii: “Ti Isaak miin ma mitii efimupukee.” Abraham náamiilool nii Pútuun pa pitaakaataak sempe siti kalitan an eekete. Apan Pútuun pa mpiñahanoo añiinoo samat nii an aña éelitaniyee ti eket.

ALELUYA Pútuun pa, píhina pa pakatii unka ti káasiitani. Awe taake kilim ka kiti eloñ ya eepayantoo ya.

Gospel: **Luke 12:32-48**

Hilim ha hiti Luk eenape ya -

Yéesu naasok pinapana pa pakateyoo: “Aluu cikoolee ca citoom, timpi nife, kaatuko Paapaa ti aluu súumoosuum kati awufan aluu cáwii etempo. Ninooman hitaaku ha hitaalu, ínnifulan ho salaka ti keeleke ka. Nimemanoolo émankuma mañ éepuciyantoo. Inniconcenool hitaaku ha

The Season of the Year: Ordinary Time (Year C)

hitaaluu alacana la étihicim, pa innimeya pa nii pílipa étikayini hikolu, cemmek lombo eteetok. Kaatuko la pamankal pa pitaaluu mpiyem, toko lombo saan aluu insiyem.”

Yéesu nene asok pinapana pa pakateyoo: “Niyeno niŋ wañ uti páhin, innikat pilampi pa pitaaluu pipicaaŋ. Níhin samat nii pakan keeyem ti hítuulu éñofoonii ya eti áhampaatiin a ateyii, loho akaayaa pahaaño piti pinimo. Niŋ pácolaliyoo naawenken, nkápankinoo putum pa. Pimiikan pa payenka áhampaatiin a naakaakaay ka étookii kaasincan niŋ ácoliyoo éfikanapiyane. Pánipani, inci pusok aluu: Afáawasoonii wañ uti páhin naayenanii nantoonool naawufanii kapili. Iyyema ákeyyoo mpisit niŋ fotom nuulap, náatookiyii kaasincan, éfikanapiyane.

“Pale nímeyí eehe, niŋ áhampaatiin a ati ekumpaana ya ameya álipa ya ta naakaakaay ékey, atakatoo ápinakoonii ápilipoo. Aluu lombo nisiŋo púsooni kaatuko inci, Añii An, éfikey ti caanak enca étininunkoolam.”

Fiye, Piyeer naacakan Yéesu: “Ahámpaatiin, unii uwune ansok hícantitu eehe fo hiti pakan paka púloŋ?” Ateeteyo naañahanoo: “Ayme ayem amiikan a eehintiyee ya, naacohato, aña áhampaatiin a naakaakaay kañoman páhin pa piti ekumpaana ya kati ápaacinool paliyal pa pakakee pimiikan pa niŋ caanak ca cítuuniyaa? Amiikan a aŋuu, niŋ áhampaatiin a áñofooniyoo náatookiyoo ti oom páhin, áfaanapiyane. Inci pusok aluu pánipani ya, afaañomanoo hitaaku ha hiteyoo púloŋ. Pale usokaa amiikan a naasokoolo: 'Ahámpaatiin a atoom afiisut éñofoonii,' náayaañ hisapu pimiikan pa pákayiin paka niŋ pakaal paka, naayeno hili, pálaani fo ákuman. Ahámpaatiin a ati amiikan a aŋuu áfaañoonii ti hinoom eehe náanunkoolut niŋ ti caanak enca náamiit. Afaakallanoo meemak, áfaahinoo samat nii fa nkáhin fa keehintiitee ka.

“Amiikan a aña eemeya ya eehe áhampaatiin a ateyoo náalafiye ha amemanooliit, áhinut ho afaasapee meemak. Pale amiikan a aña éemiit ya eehe áhampaatiin a ateyoo náalafiye ha, náahin heewune kati asapee, afaasapee caahinkin. An óo an aña nkawufane meemak afaañakee meemak, an óo an aña nkañomane meemak afaahane hiñaaku.”

The Season of the Year: Ordinary Time (Year C)

20th Sunday

First reading: **Jeremiah 38:4-10**

Hilim ha hiti ayaamakoola ya Jeremiya -

Fiye, ñhampaatiin pusoocaali pa pakati Jerusalem keenakane ka Jeremiya ayaamakoola ya ti ekuluma nkasok amansa ya Setesiyas: “Fo áyiin a aje amukee! Eeha naasoke ha níhikaasin sempe sa siti pusoocaali pa niñ siti pakan paka púlooj. Ayíin a aje álafíit kásuumaay ka kiti kayoj ka, pale hileej etenko náalafiye.” Amansa ya Setesiyas naañahanii: “Jeremiya oopa fiye ti sipees aluu, inci amansa ya, yinaat waah ti aluu.” Tempo nkacok Jeremiya, nkatahoo t’ésaapun ya eti Malikiya, ti káahaaj ka kiti núkuluma na, nkawananoo teyyo niñ nikopu. Esáapun eyyuu etaakut man, fo eloca. Jeremiya naaloco ti eloca ya.

Fiye, Epet-melek, an éefulii Ecopi, áhina ati amansa ya, naakaay pati amansa ya, naasokoo: “Amansa yuu, eeha nkáhine ha Jeremiya ayaamakoola ya hinaput. katahootah ti ésaapun. Afaaket niñ peep ti kaayeen enkuu, kaatuko paliyal pitaakiit ti saatee ya.” Fiye, amansa ya naasok Epet-melek ati Ecopi: “Coop pakan pákahaaciil niñ awe, Jeremiya ayaamakoola ya áketum, nífulaniyoo ti ésaapun ya.”

Second reading: **Hebrews 12:1-4**

Hilim hiti anapana ati Yéesu -

Aluu pakanam ti káyinan, kayoj kenfakat kiti kéeyinane ka unka le nkikinkoole unaa. Samat nii poko uwananooliyaa pipeen pa púlooj peeyem pa ti kañahan unaa puson niñ lombo umuyen wa weenjoone wa tuunaa ti upii wa púlooj. Uteyaa niñ kamukut katey ka keewufanee ka unaa. Usincanaa cum ti Yéesu éepankine ya unaa pítin pa piti káyinan ka, akina náhin káyinan ka kipiyan. Naamukutoolo fo kapempenoo ti kuluwaa ya, putumoo piyeniit ti ñisuu ñiti eket eecuke fiyuu, kamma naañantane pásuuma pa piteyoo peememanoolee pa. Fiye oopa ayeniye ti epees yáali eti cáwii ca citi Pútuun pa. Nímiilool fa Yéesu naamukute fa ta pumuyena pa nkapookoo ta, timpi

The Season of the Year: Ordinary Time (Year C)

níwusen. Fo fiye, looti nisuum fo hísim hinow ti pítaakool pa niñ umuyen wa utaalu.

ALELUYA Yéesu naasok: “Inci yem Pítin pa, Tooñaa ya niñ
Eloñ ya. Aña náalafiye hitooku Paapaa atoom, añañaa himuusu
t’inci.”

Gospel: **Luke 12:49-53**

Hilim ha hiti Luk eenape ya -

Yéesu nene asok: “Inci kéyyookey écoopii seemak ti púlunta pa, íllafi sipince
sucok. Pale taakaataak pátise eyya inci íññañe hisayu, kúnuul unka ti inci
taamanta epayut. Cukaacuk aluu nii kásuumaay inci íncoopii t’etaam? Haani,
inci pusok aluu, pale píkatinool. Písik fíyooy, miin miti pakan isak
éfimikatinool, pákahaaciil efikapook pákasupak, pákasupak efikapook
pákahaaciil. Efíkatatinool, paapaa afaapook añiino akampaani, akampaani
afaapook paapaa ateyoo; íñña afaapook añiino ámaacul, ámaacul afaapook
íñña ateyoo; íñña afaapook añiino aaloo, añiino aaloo afaapook aasonoo
aal.”

21st Sunday

First reading: **Isaiah 66:18-21**

Hilim ha hiti ayaamakoola ya Esaya -

Ehe hilim ha hiti Pútuun pa: “Inci oopa ti ékey focaa kapaakoolan pakan paka
púlooj niñ pákupal pa piteyii púlooj. Efíakey, nkacuk hamake ha hitoom.
Inci fawas ti pututayii káyisan. Payenka efikaloñ ka loho hifiitu kilim ka
kutoom kupayaa, inci fapoñii ti pisaatee pa péelañe pa meemak, pati pucon
pa péelañe pa, pa taapala kási pa kutoom, pa taapala kacuk hamake ha
hitoom. Efíkayisan hamake ha hitoom ti pisaatee empuu. Payenkuu
éfikañahanii pakan aluu púlooj keeyeniye ka pateyii: niñ pufalinc, niñ
pisaalet, niñ pisaliyoo, ti púfaliñ niñ puñonkomo. Efíkatintiñanii fo pati tíntiñ
ya etoom eenape ya eti Jerusalem. Efeeyeno teyii kawun ka kiteyii ti inci. Inci
fasa ko samat nii enka pakati Israyel nkácoopii ka ti ekumpan ya enfakat ya
etoom ti pupool peesampanee. Inci fahín lombo pakakee paka ti pututayii

The Season of the Year: Ordinary Time (Year C)

kati káyenoonii púwaaseena niŋ písisikana pakati púwaaseena pa.” Ehe hilim ha hiti Pútuun pa.

Second reading: Hebrews 12:5-7, 11-13

Hilim hiti anapana ati Yéesu -

Fo nifiilaafiil kilim enka Pútuun pa mpusoke ka aluu pipinimpan aluu, aluu epuukoo? Púsokaasok: “Añiinam timpi tin hisawut ha hiti Ateeteyo, timpi wusen niŋ awatanuu. Kaatuko aŋa náalafiye ya, Ateeteyo nasawucan; payenka naacoke ka nii epuukoo nasap.” Nitiyo kúnuul ka kitaaluu, kaatuko Pútuun pa umpa ti kasawucan aluu samat nii fa an nasawucan epuukoo. Ayme ayem añii aŋa faafoo naasawucanantoo?

Niŋ kasawucanaa an, tokotoko yeniyantoo waah uti pásuuma pale waah uti páciite. Pale ti pikelan, keesaye ka hisawut eehuu nkacukcuk eeha níhipuke ha teyii níhiwufanii kásuumaay niŋ pucoonool. Nicoonanoolan sipees aluu seeyoke sa, niŋ úcuun aluu wéenjuhuye wa. Nicoonanoolan ñítin ña, kati ñikaayee teñño. Ancuk aŋa nátakis ya ataŋoncan wootoo, pale naafisak.

ALELUYA Aleluya. Pakan paka éfikafulii pan óo pan ti pulunta pa, nkaŋes káayenuma ti cáwii ca citi Pútuun pa. Aleluya.

Gospel: Luke 13:22-30

Hilim ha hiti Luk eenape ya -

Yéesu ti pikaayu pa Jerusalem naasiijo ti pisaatee pa niŋ misaatee ma apiyeno kakalaŋan. Akee naacakanoo: “Ahámpaatiin, fo pakan caahinkilis lamma efikafakanee?”

Yéesu naañahanii: “Níhin kata nipinako ti putum pa peekoke pa kaatuko inci pusok aluu, pakan keemeenje efikaŋes pinako etikayini. Niŋ ati ekumpan ya ayitiyaa naapank putum pa, aluu tíkitaan, éfinicook kaawenken hunkut ha innisok: 'Ahámpaatiin, pánkin unii,' pale naañahanii: 'Inci míit peyme ínnifulii!'

The Season of the Year: Ordinary Time (Year C)

“Fiye, efinisokoo: 'Unaa uyeniyaa hili niŋ pálaani nantoonool, ayyeno kakalaŋan ti kíliŋ ka kutoonii.' Pale afaasok aluu: 'Inci míit peyme ínnifulii! Nílaaŋam aluu payenka ínnihin ka heenaput ha!'

“Niŋ nicukaa Abraham, Isaak, Jakob niŋ piyaamakoola pa púloŋ ti cáwii ca citi Pútuun pa, efinikooŋ innifincal úŋiiŋ aluu kamma inniwantee tíkitaŋ. Pakan éfikafulii pa caanak ca íncifulii pa niŋ pa incinow pa, epees yaamay niŋ epees yáali, kápikey hili ha henfakat ha hiti cáwii ca citi Pútuun pa. Nísiitan, pakakee paka kéekelanii ka efikayeno hátikin, pakakee paka keeyem ka hátikin éfikakelanii.”

22nd Sunday

First reading: Ben Sirach 3:17...29

Hilim ha hiti Ben Sirak, an eecoonoole -

Añiinam, wananoolo ti waah óo waah ewwa ánhine, áafalafiyee pihan an éesuumanana. Fa anhaŋ fa hitaaku pílat fo aññaŋe ewananoolo. Fiye, Pútuun pa efipisayani niŋ pásuuma. Sempe sa siti Ateeteyo símakimaki, ti keewananooliye ka innataak hímulu ha. Timpi ŋes héeciitiyuu ha meemak, timpi paalo heehaŋuu ha sempe. An eecohatiye nakalaŋkalaŋ niŋ kunuu kusoku ka kiti ñhampaatiin ña. Kaanuu enka nkísiitan, kikina áhampaatiin nálaŋi.

Second reading: Hebrews 12:18-24

Hilim hiti anapana ati Yéesu -

Aluu pakanam ti káyinan, ta ínnikeyii ta pati Pútuun pa, nilohanut tíntiŋ eyye inniyina híliku niŋ sipees aluu, samat nii tíntiŋ ya eti Sinayi. Taakut seemak senfakat, taakut énim, taakut énimaaŋ, taakut hiyam henfakat, taakut kasokan usiin, taakut pahampanane piti hilim eeha pakati Israyel nkálafiit hísiyu.

Pale, aluu ínnikey pati tíntiŋ ya eti Siyon, niŋ ti saatee ya eti Pútuun pa peeyem pa kaloŋa. Ekina eyem Jerusalem eti patiila la kayoŋ pumaleekoo pa mpiyem la ti pahaaño. Aluu nilohanaalohan pati pupaakool pa piti epuuk

The Season of the Year: Ordinary Time (Year C)

Pútuun kéeyaañe ka kapukee, payenka ucawii weekiicee patiila. Inníkey pati Pútuun pa, pikina piyem afiita kilim ka kiti pakan paka púloon, inníkey pati saan sa siti keecoonoole ka payenka Pútuun pa mpukuulane pa naat. Inníkey pati Yéesu, eeyem ya asiihana ya ati písiyool pa péeyeeni pa.

ALELUYA Aleluya: Pásuuma piyeno ti kéekeyii ka hili ti cáwii
ca citi Pútuun pa: Pisiitanaasiitan keeyem ka ti peep pa,
mpíseepin pakati saan sa seekuule sa. Aleluya.

Gospel: Luke 14:1, 7-14

Hilim ha hiti Luk eenape ya -

Ti hinoom hiti kayeno, Yéesu naanako ti ekumpaan eti oonool ti ñíhampaatiin Pufalisaay pa hili. Keeyeniye ka toko nkasincan teyoo.

Púful toko, Yéesu naacuk kéeyonkaliyee ka hili ti kamamal kúkon ka kiti hátikin, naasokii hilim eehe: “Niñ kayonkaluu pahaaño piti pinimo timpi yeno ti híkon ha hiti hátikin ti kafeyatan an eehañuu pílat náayonkaliyee, niñ eehuu hitaakiyaa, aña éeyonkalii ya aluu púloon, áfaakey ti awe, naasoki: 'Ufan híkon ha hitii áyiin a aña.' Fiye, niñ ñísuuwi aafakaay iyyeno ti híkon ha hiti puson. Pale niñ kayonkaluu, yeno ti híkon ha hiti puson, ancuk niñ aña éeyonkaliyuu ya hili acukuu, naasoki: 'Awíyam, key yeno hátikin.' Fiye, áafanapiyanee hátikin kéeyonkaliyee ka púloon. Kaatuko an óo an eesilanooliye áfaawananiyee, an óo an eewananooliye afaasilanee.”

Yéesu naasok eeyonkaloo ya: “Naayikaa kawaay niñ fotom káciim, timpi yónkalii pákawiyi, pakatuwi tom, miin ma mitii tom niñ ekina tom pikinooli tom keetaake ka. Náahinaa fo efi lombo kayonkali hili nkánukani. Pale naayeniyaa kawufan hili henfakat yónkalii keeleke ka, kéehute ka, payenka nkanow ka niñ efank, kéefuume ka. Etíkayiniyi ho kañahan, pale Pútuun pa éfipinapiyani, mpiñahani ho ta keecoonoole ka nkakaakaay ta élitonii ti eket ya.”

The Season of the Year: Ordinary Time (Year C)

23rd Sunday

First reading: Wisdom 9:13-18b

Hilim hiti an eecoonoole -

Ayme an ayina kameye eeha Pútuun pa mpikaakaay ha íhinu? Ayme áfaayini kameye eeha Ateeteyo naakaakaay ha íhinu? Pámiiloolal pa piti pakan paka píyinanantee. Enii unaa eeñaje hifutu nénapiyan yaan unaa. Kaawup etaam eyye kiyenaayeno pitiyo piti kunuu unaa mpuwas yo káamiilool. Utaakaataak páciite piti kameye pánipani ya heeyem ha t'etaam, háati wéesuume wa kameye núumeyiyaa wo niñ páciite penfakat. Pale, ayme áyina kameye heeyem ha patiila? Ayme áfaameyi eeha állafiye ha, niñ awe humuumi tom ufane ecohato ya etii, mpóñii kápiliñ patiila Kunuu ka keenape ka? Fiyuu keekine ka t'etaam nkáñahaniye ti pítin pa peecoonoole pa, fiyuu pakan paka nkakalaje héesuumuu ha, ecohato ya neefakanii.

Second reading: Philemon 1:9-10, 12-17

Hilim ha hiti Pool eenape ya -

Inci Pool eeyem ya fiye eemaamane. Ti waati eyye, kasiinanaam-siinjan ti ékuluma, kamma Yéesu Krista. Inci taakaataak waah uti kaluumi ti kaapii ka kiti Onesim. Inci cokocok nii añiinam le ti ékuluma eyye, kaatuko oopa ti kanapan pítin pa piti Yéesu Krista.

Fiye inci oopa ti kañahaniyoo, pale cukaacuk nii yaanam inci uwwufanuu. Illáfi kayenanoo pukolam le ti ékuluma eyye, mante fa naayankananam, ti caacawi. Pale inci étiyini íhinu waah, awe peesokutam 'iyyo'. Inci láfiit hitunkuyi áapihinam heenape; láfilafi áapihin ho ti pásuumayi. Pikee puu Onesim áfuliyooful pati awe fo kikee kunoom, kati áyini éñohoonii pati awe pántoon. Timpi cokoo nii amiikan lamma; ahañahañ amiikan kamma náayenoonii an unaa ti káyinan. Anam aña inci íllafiye meemak, pale ti awe naahaje piyeno ani kamma naayem amiikan a atii, náayemi lompo ani ti Ateeteyo. Ekina ewune, naayema áwiyam, wananoo, samat nii fa awwananam fa.

The Season of the Year: Ordinary Time (Year C)

ALELUYA Yéesu naasok pinapana pa pakateyoo: “Inci yem Ecaañ ya eti púlunta ya. Aña anapanaam ya, afaataak ecaañ ya niñ elon ya.”

Gospel: Luke 14:25-33

Hilim ha hiti Luk eenape ya -

Fiye, kayon kenfakat nkiyeno pinapool niñ Yéesu. Náayesoonii lipe teyii, naasokii: “Niñ an ákeyyoo ti inci, ayinaat piyeno anapanayam taamanta álafiiitam pihan faafoo niñ íñña ateyoo, pihan aaloo niñ epuukoo, pihan ñúnuwoo niñ pakatuwoo niñ pakahoopoo, niñ lombo elon ya eteyoo. Aña lombo eekantiit kuluwaa ya eteyoo, eeyem ya kúnuul ka kiteyoo, naanapanam, ayinaat piyeno anapanayam.

“Fo niñ oonool ti aluu álafiyaa kulut ekumpan eehaane, átayaañ ayeno apifin mañ emma naakaakaay káfulan manti míyini hipayu oom páhin? Niñ ekina tom afaatah yo átayiniyoo hipayu, pakan paka keekaakaay ka hicuku eteyoo nkalenkenoo, nkasok: 'Sincan, aje áyaañe kulut ekumpan, ayinaat yo hipayu.'

“Fo lombo incuke, niñ amansa ayeniyaa pikaayu hikam niñ akee amansa, fo átayaañ ayeno apisincan man niñ síwuli ñaasuwan (10,000) áfaayini kátaakoolan eeyem ya ti ékey niñ síwuli áwii (20,000)? Niñ ameya nii átayini, aña naalon náalaaje afaapoñ pakan kaluum púsuumool. Ti páhinal pa poonool puu, an óo an ti aluu ayinaat piyeno anapanayam taamanta akatanut waahoo púloon.

24th Sunday

First reading: Exodus 32:8-14

Hilim ha hiti la nkakiicee la éfulii ya eti Pusuwif pa ti mah ma miti Esipt -
Ta Móyiis naayeniye ta ti tintin ya eti Sinayi, pakati Israyel nkamuyen ti Pútuun pa meemak. Pútuun pa mpusok Móyiis: “Pakani nkahaan ti kakatan pítin pa empa inci íyyisanii pa. Nkamemanool himpee niñ mañ méeyelujanee, nkáñeem hátikin eteeho, nkawaaseen ho, ti hisoku: 'Pakati

The Season of the Year: Ordinary Time (Year C)

Israyel, ehe Pútuun pa pitaaluu péefulanii pa aluu ti mah ma miti Esipt.”
Pútuun pa nene pusok Móyiis: “Inci meya nii pakan paka payenke
kayankaayank kikaw. Fiye, katanam, pítahii káñiken ka kutoom teyii,
pumukalii. Niñ fúlaa toko, inci fáhin aapiyeno maamaa ati mah menfakat.”
Móyiis naaŋiino ti kaalum Pútuun pa, ti hisoku po: “Weyme uwune aakati
táhii káñiken ka kitii ti kayonj ka kitii, enka áñfulanii ka ti mah ma miti Esipt
niñ sempe sa niñ hamake ha hitii?

Náwuno pínhina pa pakatii, keeyem ka Abraham, Isaak niñ Jakob.
Aásintoolaasintoolo teyii, aapusokii nii: 'Inci fimpi hín ñampuke ña ñitaaluu
ñipimeen samat nii picaañan pa piti patiila; inci fimpi ufan ñampuke ña
ñitaaluu mah emme púlooj, emma inci insoke ma nii fawufan mo aluu; oom
mah éfimiyeenoonii hitaaku ha hitaaluu fo tan óo tan.'” Tempo, Pútuun pa
mpikat po kúnuul enka mpílaŋiye ka hínum étahii ti kayonj etempo.

Second reading: 1 Timothy 1:12-17

Hilim ha hiti Pool eenape ya -

Inci oopa ti hisoku apalaka Yéesu Krista Ateeteyo, kamma naacoke nii inci
yíniyini piyeno amiikan a ateyoo, naawufanam sempe sa siti páhin pa
piteyoo. Apan, ti púcook pa, inci sokaasok heenaput teyoo inteñaloo lombo
iwwas pakanoo kúnuul. Pale Pútuun pa nket po ti inci ti hikaw, kamma
mpimeya nii waah óo waah ewwa inci ínhine, ti káameyaatiyam niñ ti
káayinanaatiyam ti Yéesu Krista inci ínhine wo. Ateeteyo atuunaa
asampanaam-sampan meemak fo inci táakii káyinan, íllafi lombo pakan paka
niñ pálaŋi péefulii ti Yéesu Krista. Ehe hilim hiti pánipani, an óo an añañaa ho
hiwasu ti hikawoo: Yéesu Krista náakey ti púlunta pa apifakan pumuyena pa,
apan inci hañe káanapaati! Pale Pútuun pa nket po ti inci ti hikaw. Mpílaŋi
Yéesu Krista ápiyisan ti inci, aña ayem ya áyaañ a ati pumuyena pa, puume
naayina kamukut. Náahinam ho pakakee paka kápiyinanoo nkataak eloñ ya
eepayantoo ya. Umúláa amansa ya ati cáwii ca ceepayantoo ca, nuunimpanoo

The Season of the Year: Ordinary Time (Year C)

fo tan óo tan, akina eeyem ya Pútuun pa poonool pa peeketantoo pa niñ lombo peecukantee pa. Amíini.

ALELUYA Pútuun pa, hilim ha hitii: hiti páni. Mank unii teehe.

Gospel: Luke 15:1-32

Hilim ha hiti Luk eenape ya -

Hikee hinoom, hícamp pisayoola kúncoo niñ pumuyena nkálohii Yéesu káasiitanoo. Pufalisaay pa niñ pikalañana hilim ha heesiñanee ha nkayeno káakumutool kapisok: “Ayíin aje nawanawan pumuyena pa naali neyii.”

Fiye, Yéesu naasokii hícantiiitu eehe: “Niñ oonool ti aluu ataakaa sísaacii keme, yoonool néecim, fo atakat áwii epaakiil niñ kaat niñ sipaakiil sa (99) ti káahoonanuma, apikaay hiñes yoonool ya éecime ya fo álañanii yo? Niñ álañaniyoo yo, niñ pásuuma áfaakantonii yo naayet t’enuuf. Púful toko naayonkal pákawiyoo niñ pikinooloo nantonool naasokii: ‘Níkey, ninanf ti pásuuma pa putoom, kamma inci íllañanii sáacii ya etoom yoonool ya éecime ya.’ Inci pusok aluu: Fo lombo incuke, pásuuma efipiyeno ti keeyem ka alacana niñ amuyena oonool ayesanaa eloñ ya eteyoo, pihañ áwii epaakiil niñ kaat niñ pakapaakiil paka keecoonoole ka kasoolahut kayesan eloñ ya eteyii.”

Yéesu naapenan hisoku: “Moonool muu, niñ aal ataakaa sikoofali ñaasuwan, yoonool néecim, fo atacañan lampi, naaneen ekumpan ya naaḡes yo niñ kunuu fo alaḡan yo? Niñ alaḡanaa yo áfaayonkalii pákawiyoo niñ pikinooloo nantonool naasokii: ‘Ninanf ti pásuuma pa putoom, kamma inci íllañanii koofali ya etoom éecime ya.’ Inci pusok aluu: Fo lombo incuke, niñ amuyena oonool ayesanaa eloñ ya eteyoo, pásuuma efipiyeno ti pumaleekoo pa piti Pútuun pa.”

Yéesu nene asok: “Taakaataak áyiin eetaake epuuk pákasupak. Kahiineen ka nkusok faafoo: ‘Paapaa, ufanam putumam ti hisaanumate ha eeha inci iññaḡe ha hitaaku nampi ketaa.’ Fiye, paapaa ya náapaacinool hitaaku ha hiteyoo epuukoo. Fiyiit kahiineen ka nkinooman putum pa piteyoo púloñ nkikaay ti mah méelaḡe. Nkúpucalool po mañ ma miteyoo ti eloñ eenaput. Apipa

The Season of the Year: Ordinary Time (Year C)

káapucalool aña naataake ya púlooj, épankul enfakat néenakoonii ti mah ma púlooj, náayaañ palek. Naakaay hiñes páhin, akee áyiin ati oom mah naacooopoo, naapoño káakuuman pícalukun ti etaam ya eteyoo. Náalafi kaasiitan faño nin paliyal empa pícalukun pa mpiyeniye pa hili pale an awunutoo waah.

“Fiye, ápuñoohonii ti kunuuwoo, naasokoolo: 'Píhina kayema puume pakati paapaa atoom payenka nkali fo nkatowan, inci íyyemi le ti eket nin peep. Ooto, inci faño pati paapaa atoom nkaasokoo: 'Paapaa, inci muyenaamuyen ti Ateeteyo ati alacana nin ti awe. Fiye, inci túuniit piyonkalee añiini, cokam samat nii oonool ti píhina pa pakatii.'"

“Púful toko, añii ya naalito, naaño pati faafoo. Mpálempaliyoo, faafoo naañantanoo inketoo teyoo ti hikaw meemak. Naatey apipaakoolanoo naañoonoo, naasumpooloo. Añii ya naasokoo: 'Paapaa, inci muyenaamuyen ti Ateeteyo ati alacana nin ti awe. Fiye, inci túuniit piyonkalee añiini.' Pale faafoo naasok pimiikan pa pakateyoo: 'Nihiliikan! Nícoopii hísool ha heehaje ha pawalle ínnisooloo ho, inniñaamoo ekop ti hisiik, inniwasoo pisamata. Innícoopii cíciin ca ceehaje ca pafom nipumuk upiliyaa nuuhaañiyaa. Kamma añiinam aje naakete, náañoohonii ti elon; náacim, naalañanee.' Nkáyaañ pahaaño.

“Ta eehe nihitaakiye ta añiinoo áhampaatiin a náalonii ti kaakit. Ti éñoohoniyoo ápulohanii ekumpan ya náasi páyifal nin pakiiyal. Naayonkal akee ti pimiikan pa, naacakanoo: 'Weyme utaakiye le?' Amiikan a naañahanoo: 'Atuwi áñoohonii, paapaa atii naamuk cíciin ca ceehaje ca pafom kamma náañoohonii kásuumaayoo.'"

“Fiye, añii ya áhampaatiin a hiiño nihili, naapook pinako ti ekumpan ya. Paapaa ateyoo náafulii, naamaaneenakoo apinako ti ekumpan ya. Pale naasok paapaa ateyoo: 'Síitan! Sitiil ense púlooj inci yemuu ti páhin péelaacinut hilimi. Pale háati cibil aataapala wunam pahaaño nin pákawiyam. Pale añiini aje, ápuñoohonii, akina aña éepucaloole ya hitaaku ha hitii ti púmaacul keenaput, ammukoo cíciin ca ceehaje ca pafom!'"

The Season of the Year: Ordinary Time (Year C)

“Paapaa ateyoo naasokoo: 'Añiinam, hinak óo hinak awe oopa le niñ inci, waah óo waah utoom, utii. Pale atuwi aje aketaaket, náañohoonii ti eloñ; náacim, naalañanee. Ekina ewune uñañaa pahaaño niñ hitaaku pásuuma.’”

25th Sunday

First reading: **Amos 8:4-7**

Hilim ha hiti ayaamakoola ya Amos -

Nísiitan pinap, aluu payenka innikakalool ka písikateen pa ínniciman keeleke ka. aluu keeyem ka ti hisoku: “Teyme pahaaño pa piti hiim ha héeyeeni ha efihimuus kati úyini kaanooman úli wa utoonii. Efúukasinaa siniiku sa, efuukaakoolaa sikilo puume, efuupenanaa cooy ya. Efúuyiniyaa hinoomu písikateen pa niñ keeleke ka, samat nii fa nkacooy fa pisamata, ancuk kati kayeno pimiikan unaa. Háati píheeni uli wa efuunoomanaa.” Pale Pútuun pa mpisintoolo: “Pánipani nímey pinap nii inci etifiil waah ti páhinal pa pitaaluu peenaput pa.”

Second reading: **1 Timothy 2:1-8**

Hilim ha hiti Pool eenape ya -

Inci láfilafi meemak inniyeniyaa kaluum Pútuun pa, nisok po apalaka, hak pakan paka púloñ. Nuuluumaa pakati kikaw ka, ti mah óo mah niñ lan óo lan; mante fa núuyiniyaa eloñ ti kásuumaay, samat nii fa pakan kéetuule ka Pútuun pa, niñ pakan keecoonoole. Ekina eyem kaluum kiti páni, enka Pútuun pa Afakana ya mpíyini ka hicoonu. Kamma pikina mpílañiye nii pakan paka púloñ kafak, nkáyini lombo kameye páni ya púloñ. Pútuun poonool pitaakiye, intaako lombo an oonool aña áhine ya pakan paka kápisuumool niñ Pútuun pa: akina ayem Yéesu Krista, aña awufanooliye ya apifakan unaa ti umuyen wa utuunaa. Ti páhinal empe náayisane nii Pútuun pa pílañilafi an óo an apifak. Náahin ho ta caanak ca íncicolii ta enca naayesale ca ta inñiyye. Ekina ewune Pútuun pa mpíhinam piyeno apoñapoñ. Mpusokam kalañan íntuunan keeneetaat ka Pusuwif kiti káyinan ka niñ pánipani ya. Inci caamut, pánipani lamma inci insoke.

The Season of the Year: Ordinary Time (Year C)

Gospel:

Luke 16:1-13

Hilim ha hiti Luk eenape ya -

Fiye, Yéesu naasok pinapana pa pakateyoo: “Ayíin usaanum ataake áhina eeyeniye ati hikaw ha hiti páhin pa piteyoo. Pakan nkákey kapisok usaanum a nii áhina ya ateyoo, pahaaño niñ hisaanumate ha hiteyoo naayaake.

Naayonkaloo naasokoo: 'Eeheyime inci ínsi nkákup kitii? Finam waah wa wéenakoonii wa niñ wéefule wa, kaatuko áatineeyini piyeno ati hikaw ha hiti páhin pa putoom.'

“Ahína ya naasokoolo: 'Paawoo áhampaatiin a atoom áfaafulanam ti páhin pa putoom, puume inci iññañe íhinu? Taakut sempe siti piya, suuwaasuu lombo kaalumatoool. Méyimeyi fa inci inkaakaay íhinu, ancuk niñ inci púulaa páhin pa putoom pakan paka nkawananam la teyii.'

“Naayonkal oonool oonool ti keetaake ka nikopu ti áhampaatiin a ateyoo. Naacakan áyaañ a: 'Puume ayyekane áhampaatiin a atoom?' Naañahanoo: 'Kilampasaan keme kiti lúuliin.' Ahína ya naasokoo: 'Sa kaahit ka kéeyisane ho ka, yeno mpacas inkiic áwii ésupak niñ ñaasuwan (50).'

“Apipa, naacakan akee: 'Puume ayyekane áhampaatiin a atoom?' Naañahanoo: 'Sipootak keme siti uli.' Naasokoo: 'Sa kaahit ka kéeyisane ho ka, yeno inkiic áwii epaakiil (80).' Fiye, náahin fo ti an óo an eeyekane áhampaatiin a ateyoo nikopu.

“Púful toko, áhampaatiin a náamul áhina ya eecoonoolut a kamma náahine ho niñ pasuuse. Kaatuko payenka nkanapan ka énimaan ya eti púlunta empe kahaña pasuuse pakati ecañ ya eti Pútuun pa ti waah ewwa nkáhin wa ti pututayii.” Yéesu nene asokii: “Inci pusok aluu: Hisaanumate ha hitaalu hiti púlunta empe, nicoop ho kati nitaak pákawi, ancuk niñ hipayaa, innisayanee ti úyenuma wa uti eket maama.

“An eehintiyee niñ waah wenkilis afaahintiyee lombo niñ waah wenfakat, an eecoonoolut niñ waah wenkilis, ataconool niñ waah wenfakat. Niñ nicoonoolut niñ hisaanumate ha hiti púlunta empe, ayme afaañoman aluu

The Season of the Year: Ordinary Time (Year C)

hisaanumate ha hiti pánipani ya? Niñ nicoonoolut niñ hisaanumate hiti an, ayme afaawufan aluu hisaanumate ha hitaalu? Amiikan oonool ayinaat páhin ti ñíhampaatiin pákasupak. Afaanat oonool a náalafi akee ya, niñ ekina tom áfaalafi oonool a naapook akee ya. Niyinaat kaalehanool káyinan Pútuun niñ pálafi mañ.”

26th Sunday

First reading: Amos 6:1a, 4-7

Hilim ha hiti ayaamakoola ya Amos

Ehe hilim ha hiti Ateeteyo Pútuun pa: Hileeñ payenka keekine ka ti kásuumaay ti pikin pa piti Jerusalem!

Nkakaalak ti pihinto ti sicunkun siti caminkolon; nkali músaacii ma meehaje ma pásuum miti koolee ya, niñ kimpee keeyankut. Nkacook, nkaceek meemak, nkasokan umpiis wa. Nkalaan elaan ya ti éluuf ya fañ eteyyo? Nkawaso caminkolon. Pale mah ma miteyii efimupucaloolo apan cokutii.

Second reading: 1 Timothy 6:11-16

Hilim ha hiti Pool eenape ya –

Pale awe Timote, áyiin ati Pútuun, ñes piyeno an eecoonoole, cok ti Pútuun pa, taak káyinan, láfi pakan paka, intaak kamukut, iyyeno éesuumanana. Táakool pítaakool peenape, incok piliit ti elon ya eepayantoo ya, kaatuko Pútuun pa piyonkaluu aakati taak yo. Ankúp píhiini hat kiti káyinan ka kitii hátikin hícamp pakan. Inci oopa ti hisoku eyye hátikin Pútuun pa peewufane pa waah óo waah elon, niñ Yéesu Krista éekupe ya píhiini hat kiti káyinan ka kiteyoo hátikin Pons Pilaat: Hín samat nii fa inci insokuu fa, illon elon eekuule, ancuk an timpi ataak eeha afaasok taawe fo ta hinoom eeha Ateeteyo atuunaa Yéesu Krista áfaañhoonii. Pútuun pa éfipihinoo ápiñhoonii ti hinoom eeha mpucoke ha. Pikina pitaake sempe sa púloon. Pikina lamma piyem Pútuun pa, paapaa ya ati heenape ha, amansa ya ati pumansa pa, ateeteyo ati pakateeteyo. Akina lammayoo kón ataket. Naakin ti elon eyya ammeya nii an ayinaat yo hikolu. An ataapala cukoo, an lompo

The Season of the Year: Ordinary Time (Year C)

átayiniyoo hicuku. Alímaati hamake ha niŋ sempe sa siyeno teyoo fo cancowiyaaw.

ALELUYA. Ateeteyo atuunaa Yéesu Krista, usaanum náayenoonii eeleke, ancuk ti palek pa piteyoo áyyenoonii usaanum. Aleluya.

Gospel: Luke 16:19-31

Hilim ha hiti Luk eenape ya -

Fiye, Yéesu naasok Pufalisaay pa hícantitu eehe: “Taakaataak usaanum áyiin, nawaso wañ weewalla núuciiti hinoom. Hinak óo hinak la teyoo pahaaño, naayeno ti eloŋ eenape. Intaak lombo áyiin eeleke, caacawoo Lasaar, aña nahinto hátikin putum ekumpan ya eteyoo, eniinoo púlooŋ kaameen musontuwaay. Náalafi kahesal aña nánowalii ya ti púus pa piti usaanum a apili, piyen pa conko mpíkey mpiyeno kaaneewan musontuwaay ma miteyoo.

“Eeleke ya naaket, pumaleekoo pa mpicoopoo mpiyenanoo pukol Abraham. Usaanum a lombo, naaket naahokee. Pati keekete ka naayeno ti kúnuul kenfakat, ápihaafin naaŋantan pállaŋe Abraham, Lasaar naayeniye pukoloo. Naaceek apusok: 'Paapaa Abraham, inci ti ñíseeña ñenfakat iyyem le ti uleew ewwe. Ketí ti inci ti hikaw, mpoñ Lasaar ápikaapuucii pikelan hisiikoo ti man, apumonanam híleeluufam.' Pale Abraham naañahanoo: 'Añiinam, náuuno nii aayenaayeno ti eloŋ éesuume, tempo Lasaar naayeno ti kúnuul. Fiye, Lasaar oopa le, ti kaapuñanoolee, awe oopa ti ñíseeña. Apan niŋ fúlaa toko, kaayeen kenfakat unka ti pututa unaa, eeha efihíwun ha kéelafiye éfulii petoonii kápifiitanii lupuu ti aluu étikayini, fo lombo incuke ti kéelafiye éfulii lupuu ti aluu nkáfiitanii petoonii.'

“Usaanum a naasokoo: 'Paapaa Abraham, ooto inci luumuu, poñ Lasaar pati ekumpan ya eti paapaa atoom, kaatuko inci taakaataak po pakatu isak. Akaay, apicaakamanii heeyem ha pe, poko lombo timpi kákey pe ti kúnuul enke.' Abraham naañahanoo: 'Pakatuwi kataakaataak pakiical pa piti Móyiis niŋ piti piyaamakoola pa, kásiitan po.' Usaanum a naasokoo: 'Paapaa

The Season of the Year: Ordinary Time (Year C)

Abraham, eehuu hifomut, pale niŋ an áfuliyoo ti keekete ka naakaay teyii, efikayesan eloŋ ya eteyii.' Abraham naasokoo: 'Niŋ kásiitanut Móyiis niŋ piyaamakoola pa, háati an náañohoonii pati keekete ka, étikayinanoo.'"

27th Sunday

First reading: Habakkuk 1:2-3, 2:2-4

Hilim ha hiti ayaamakoola ya Hapakuk -

Pútuun pa, ñiyema puume inci nkaakaay kaayonkali aapiyankananam, pale áasiit? Ñiyema puume inci nkaakaay hiceeku kamma meenaput ma miti pakan paka, pale aafakanut unii? Weyme uwune állafi pisincan káanapaati enke? Weyme uwune ansincan kúnuul ka kutoonii aapeeyankananut unii? Hátikinam, pakan unka ti káalipu, ti pítaakool, ti pílaacinool niŋ ti kásiyoolaati.

Fiye, Pútuun pa mpíñahaniyam: “Caakiic eeha ancuke ha ti sínankiin, pakan paka kati kakalaŋ ho picaaŋ. Eeha inci iyyem ha aluu ti káyisan efihitaako niŋ caanak eteeho cítuuniyaa, uuha ti ékey pitaako. Háati nihikuutaa, nítuul ho, éfihicolii ti caanak eteeho. Nisincan kéeseepinooliye ka! Ti faŋii nkáyinane, eloŋ ya eteyii eecoonoolut. Pale eecoonoole ya afaaloŋ kamma náayinane Pútuun pa.”

Second reading: 2 Timothy 1:6-8, 13-14

Hilim ha hiti Pool eenape ya -

Timote, añii ya ati kunuuwam, inci náwunanuu aañaŋaa hisayu punap kawun ka enka Pútuun pa mpuwufanuu ka, ta inci innape ta sipeesam ti awe. Kaatuko Kunuu enka Pútuun pa mpuwufane ka unaa étikihin unaa ñuwatat. Pale nkuwas unaa sempe, pálaŋi niŋ ecokoolo. Timpi suu hisoku kiti Yéesu, timpi suu lompo kutoom kamma inci iyyem ti núkuluma kamma Yéesu Krista. Pale, niŋ sempe sa siti Pútuun pa, nanfool ñíyoka ña ñiti káatuunan ekooŋan ya éesuume ya eti Yéesu.

Kilim ka kiti pánipani ya enka ánsiye ka ti inci, ípen ko ti eloŋ ya etii. Cok piliit ti káyinan ka, íllafi pakan paka ti pálaŋi pa péefulii pa ti Yéesu Krista.

The Season of the Year: Ordinary Time (Year C)

Mank pinap eeha Pútuun pa mpihinitiyuu ha neeho, ti kaayankanan ka kiti Kunuu ka keenape ka, keekine ka ti saan unaa.

GRADUEL Umúlaa Yéesu Krista aña ayem ya Hilim ha heepayantoo ha hiti Pútuun pa piti Eloŋ. Núumuli Yéesu. Ti pututa káatiŋu ka, hilim ha hitii nihisok: “Ehe Añii ya ati kunuuwam, nísiitan teyoo.”

Gospel: Luke 17:5-10

Hilim ha hiti Luk eenape ya -

Pupoñapoñ pa nkasok Ateeteyo: “Penan unii káyinan.” Ateeteyo naañahani: “Niŋ nitaakaa káyinan keefomut nii ekoon sootoo, níyiniyini hisoku enuun eyyuu: 'Lúpinoolo nkaasiŋanoolo ti musuu,' éfeehin eeha innisoke ha.

“Usokaa oonool ti aluu ataake amiikan ayaya niŋ fotom afaasa púlukuleen pa piteyoo. Mpáyetaliyoo ti kaakit, fo aafasokoo: 'Hiliikan káy yeno aapili'? Haani, aafasokoo: 'Káy yikam waah ewwa inci fali káciim, naapayaa hiik, immemanoolo uwwufanam pili illaan, niŋ inci payaa, awe conko, illi illaan.' Fo aafasok amiikan a apalaka kamma náahine eeha ansokoo ha áhin? Fo lompo incuke ti aluu, niŋ níhinaa waah ewwa nkasoke wa aluu níhin, nisok: 'Unii pimiikan kenseŋ, páhin pa putoonii lamma núuhine.'”

28th Sunday

First reading: 2 Kings 5:14-17

Hilim ha hiti la nkakiicee la páhin pa piti pumansa pa pakati Israyel -

Ahámpaatiin a asoocaali ya Neeman eetaake ya kanuk, naawano ti musuu ma miti Jordan. Náamoc ñiyema isak niŋ ñésupak samat nii fa ayaamakoola ya Elisaay naasokoo fa. Eniinoo néecukii niŋ eti añii, náakuulii. Neeman naañoho pati áyiin a ati Pútuun pa niŋ keeyem ka púloŋ pusonoo. Naasiŋo hátikino, naasokoo: “Fiye, inci méyimeyi ho ti púlunta pa púloŋ taakut pikee Pútuun niŋ neetaat piti Israyel. Ket hikaw coon kawun ka kutoom.” Elisaay naañahonoo: “Ti Pútuun pa putoom empa inci íntuule pa eticoon waah.” Neeman naañiniyoo pale Elisaay naapook. Neeman naasokoo:

The Season of the Year: Ordinary Time (Year C)

“Páawoo aapookaa kawun óo kawun, coon ámiikan a atii apiwufanee esiya eti mah emme eyya sífaliñ súsupak efisitiyo, kaatuko étineefulan salaka nin uwaaseen ti ñikee ñútuun nin neetaat piti Ateeteyo.”

Second reading: 2 Timothy 2:8-13

Hilim ha hiti Pool eenape ya -

Náwuno Yéesu Krista, ati miin ma miti Dawid, akina alitiye ti keekete ka. Añe eyem ekooñan ya éesuume ya eyya inci nínútuunan ya. Kamma ekooñan ya éesuume eyye inci iyyem ti hicuku ñíyoka, incenkee ti núkuluma samat nii áhina heenaput. Pale étikayini hickenku kilim Pútuun. Ekina ewune inci mukutaamukut waah óo waah kamma payenka Pútuun pa mpumamale ka, mante fa poko lombo nkataak kafakan ka ti páhinal pa piti Yéesu, nin hamake ha heepayantoo ha.

Hilim eehe hicaakoolantoo pakan: Nin uketaa ti coonool neyoo, efuuloñaa lombo ti coonool neyoo. Nin umukutaa, efuuyeniya pumansa ti coonool neyoo. Pale nin unaa upookoo, akina lombo afaapook unaa. Nin uyenitaan pakan keehintiyee, akina afaatowo piyeno an eehintiyee, kaatuko ayinaat puñoho ti kilim enka naasoke ka.

ALELUYA Yéesu naasok: “Písaacii pa putoom mpísisi hilimam.

Inci méyimeyi po, mpinapanam.”

Gospel: Luke 17:11-19

Hilim ha hiti Pool eenape ya -

Yéesu ti pikaayu Jerusalem, naanap ti pututa mah ma miti Samali nin Kalilee. Akina ti pinako ti cikee cisaatee, pakan ñaasuwan keekuulut kamma kanuk nkákey kapipaakoolanoo. Nkasiño kápilaanoo nkaceekoo nin uwiiluyii: “Yéesu, Ahámpaatiin, keti hikaw ti unii!” Yéesu apicukii, naasokii: “Nikaay cániyisanoolo pati puwaaseena pa pakati Pútuun pa.” Poko ti pítin pa nkakuulane.

Oonool ti poko, ápipanum nii ákuuñaneekuñan, náañohoonii ti wootoo, naayeno hímulu Pútuun pa nin kaawiiluyoo. Naanow ti woot Yéesu,

The Season of the Year: Ordinary Time (Year C)

puhoonuyoo t'etaam, naasokoo apalaka. Antuj ati Samali. Yéesu naacakan: “Fo ɲaasuwan ya púloon tom ekuulanee? Isak ya niɲ pakapaakiil paka peyme nkayem? Háati oonool ti poko ayinaat éñohoonii ápumul Pútuun pa fo niɲ neetaat ati Samali ya aɲe, eeneetaat a ati Israyel?” Naasokoo: “Lito, kaay, káyinan ka kitii kúkuuñanuu.”

29th Sunday

First reading: Exodus 17:8-13

Hilim ha hiti la nkakiicee la éfulii ya eti Pusuwif pa ti mah ma miti Esipt -
Kayon ka kiti Israyel kiyeniye pikaayu ti káahaan tes. Pikamoolii, payenka nkasok ka pakati Amalek, nkácolii, nkátaakool niɲ pakati Israyel ti saatee ya eti Lefitim. Fiye Móyiis naasok Josuwa: “Mamal pakan, aapikaay kacom pítaakool niɲ pakati Amalek. Inci fasiinjo patiila tintin ya, hikasap ha hiti Pútuun pa efihiyeno ti epeesam.” Josuwa náahin eeha Móyiis naasokoo ha, náataakool niɲ pakati Amalek. Móyiis poko niɲ Aaron niɲ Ur nkasilo patiila tintin ya. Niɲ Móyiis asilanaa sipeesoo patiila, pakati Israyel nkahan sempe. Pale niɲ Móyiis awananaa sipeesoo, pakati Amalek nkahan sempe. Kamma Móyiis sipeesoo insiyokii, Aaron niɲ Ur nkacooop érankiin, nkayenan yo ti etaam, mante fa naayeno teyyo. Púful toko, akee ya naasiinjo ti epeesoo yáali, akee ya naasiinjo ti epeesoo yaamay, nkáseepin sipeesoo. Ancuk sipees Móyiis insiyeno patiila, fo caanak ca cinow. Ekina ewune, Josuwa naaheek pántool pakati Amalek.

Second reading: 2 Timothy 3:14 – 4:2

Hilim ha hiti Pool eenape ya -
Timote, añii ya ati kunuuwam, cok pilit ti eeha ankakalaɲanee ha. Aameyimeyi nii ekina eyem páni ya. Imméyi pinap keekalaɲanuu ka. Kápiliɲ ti hikampaanateyi, áameyimeyi hilim ha hiti Pútuun pa. Hikina híyiniyini kawufani ecohato ya eyya néetintinjan ya pakan paka ti kafakan ka, ti káyinan ka ti Yéesu Krista. Waah óo waah weekiicee ti hilim ha hiti Pútuun pa úfulii ti Kunuu ka keenape ka kiti Pútuun pa. Ekina ewune hilim ha hiti Pútuun pa nihitaak pílat ti kakalaɲan pakan paka pánipani ya, niɲ káyisan an la

The Season of the Year: Ordinary Time (Year C)

naamuyene, niŋ kaacoonoolan an éehinut pinap, niŋ kakalaŋan an eloŋ éesuume Pútuun pa. Ancuk an a ati Pútuun pa naataak waah óo waah ewwa naasoolahe wa, kati áhin púlooŋ páhin peenape.

Hátikin Pútuun pa niŋ hátikin Yéesu Krista, aŋa akaakaay ya íhinu kíiti ya eti keeloŋe ka niŋ keekete ka náañohoonii niŋ cáwii ca citeyoo, inci oopa ti kaluumi: Túunan hilim ha hiti Pútuun pa, yísan ho pakan paka súumii súumutii; coonanol kéehinut ka pinap, fet ti keemuyene ka, penanii kunuu ancuk kati káhin heenape. Kalalaŋanii niŋ kamukut kenfakat.

ALELUYA Alímaati Paapaa ati Yéesu, áwi atoonii, amakan ecaan ya eteyoo ti kunuu unaa; fiye éfuumeyyaa káyinan ka koonool ka, enka eeyonkaloo ya naawufane ka unaa.

Gospel: Luke 18:1-8

Hilim ha hiti Luk eenape ya -

Fiye, Yéesu naasok pinapana pa pakateyoo hícantitu eehe ápiyisanii nii kañaŋaa kaluum tan óo tan timpi káwusen. Naasokii: “Taakaataak ti ekee saatee áyiin afiita kilim eefeyut Pútuun apaaliit an. Ti saatee eyyuu lombo, intaak aal aŋa áyiinoo eekete, apinakaay pateyoo kati afiitoo kilim ti pututayoo niŋ akamooloo.

“Fo ta infiyye innapook, pale ti pikelan naasokoolo: 'Háati inci feyut Pútuun niŋ ekina tom paaliit an pale, paawoo aal aŋe oopa ti ihampuyam meemak, inci fasiinjiyoo. Niŋ inci hínut fo atayekuno ékey hinak óo hinak kayokanam.”

Fiye, Ateeteyo nene asok: “Nísiitan afiita kilim ka aŋa eenaput a eeha naasoke ha. Fo Pútuun pa efipukuut ti pisiinjo pakan paka payenka mpumamale ka, keeyem po ka ti kaayonkal hánant hanakan kati piyankananii? Inci pusok ho aluu, efipisiinjiyii mpacas. Pale inci, Añii An, niŋ inci ñóhooniyoo fo éfitookii t’etaam keetaake káyinan?”

The Season of the Year: Ordinary Time (Year C)

30th Sunday

First reading: Ben Sirach 35:12-14, 16-18

Hilim ha hiti Ben Sirak, an eecoonoole –

Ateeteyo afiita kilim ákatinooolanto pakan paka. Apookantoo kaanimpan eeleke ya, násiitansiitan kaluum ka kiti an a aña éetinee ya teyoo. Ayinaat hipooku kaluum ka kiti ásikateen a, niñ ekina tom esampoolo ya eemeenje ya eti aal a aña áyiinoo eekete ya. Aña ayem ya ti páhin pa piti Pútuun pa ti yaanoo púloon afaasayanee pinap, kaluum ka kiteyoo nkucol Alacana. Kaluum ka kiti eeleke ya nkifiitanfiitan utiñ wa, taamanta kucolut la nkiñaje la kakelan, kimaaneenakantee. Kisiñiyantoo taamanta Pútuun pa píyayiyoot ñíkin etempo teyoo, naasiño keecoonoole ka, naafiit kilim ka.

Second reading: 2 Timothy 4:6-8, 16-18

Hilim ha hiti Pool eenape ya -

Timote, añii ya ati kunuuwam, samat inci, eloñ ya etoom epayeepa hiniisu ti kaawaaseen Pútuun. Caanak ca citi eket ya etoom élohaniyoo. Inci táakoolaataakool pítaakool peenape, intey fo ti pikelan pa, incokool piliit niñ Yéesu Krista. Ti waati eyye weetowiyam wa: ukina uyem lamma hitaaku cooy ya eti aheeka ya. Pútuun pa, ti pucoonool etempo, efipucooyam ti hinoom ha hiti kíiti ya, inci niñ payenka púloon keeyem ka ti hítuulu éñohoonii etempo.

An ayankananutam, pale poko púloonii kakatanaam. Alímaati Pútuun pa timpi pikallanii. Pale Pútuun pa mpiyankananam mpimeenjanam sempe, mante fa inci íyyini káatuunan ekoonan ya éesuume ya keeneetaat ka Pusuwif púloon. Inci fakaafak ti putum pa piti cata. Pútuun pa efipifakanam lombo ti waah ewwa nkáhine wa focaa kayokanam. Efipifakanam pinako ti cáwii etempo ceeyem ca patiila. Alímaati pitaak hímulu fo tan óo tan. Amíini.

ALELUYA Pútuun pa piti púlunta pa, paapaa atoonii, awe múlee; áayisanaayisan keetaakut ka sempe payanf pa piti cáwii ca citii.

The Season of the Year: Ordinary Time (Year C)

Gospel: **Luke 18:9-14**

Hilim ha hiti Luk eenape ya -

Fiye, intaak toko keecokooliye nii keecoonoole, nkátinan ti pakakee paka. Tempo, Yéesu naasokii hícantitu eehe: “Taakaataak pakan pákasupak keekaaye ti ekumpaan ya enfakat ya eti Pútuun pa kaluum: akee ya Afalisaay, akee ya asayoola kúncoo. Afalisaay a naasiño citeeteyoo naalum: 'Inci sokuu apalaka Pútuun kamma inci incukut nii pakakee paka, keeyem ka pílipa, keecoonoolut, pihaañiya niñ pakaal niñ fatom samat nii asayoola kúncoo ya aje. Inkaalak-kaalak fo, fo kunoom kúsupak ti lóokuñ ya, uwwufani himpaac ha heewase ha ñaasuwan ti waah óo waah púlooñ ewwa inci intaake tewwo cooy.'

“Pale asayoola kúncoo ya naasiño pílaañ, álafiit fala káahaafin, pale naatiyo sipeesoo, naasok: 'Pútuun, taak paket hikaw t'inci, amuyena ya.'”

Yéesu naasokii: “Inci pusok aluu, áyiin a anjuu, ta naayeniye ta piyetu, akina Pútuun pa mpucoké nii eecoonoole pale Afalisaay a tom. Kaatuko an óo an eesilanooliye áfaawananiyee, an óo an eewananolliye afaasilanee.”

31st Sunday

First reading: **Wisdom 11:22 – 12:2**

Hilim hiti an eecoonoole –

Ti Awe, Pútuun pa, púlunta pa púlooñ pucukaacuk nii cíheeni niñ fatom pasotal man. Pale paawoo áayiniyini íhinu waah óo waah, fo lombo antaake paketa hikaw ti waah óo waah. Inhok ñíkini ti umuyen wa uti pakan paka, aapuwufanii waati eti kayesan eloñ ya eteyii. Kaatuko áalafilafi waah óo waah weetaakiye, niñ fúláa toko aanatut waah ewwa ammemanoole. Niñ aanataanat waah, ántintihinaati wo. Puume waah éfuuyini pifiyo, awe péelafiit? Waah óo waah ewwa ammemanoole, inkat wo upuloñ, kamma waah óo waah nuuyem utii, awe áhampaatiin a éelafiye ya eloñ.

Ee, Kunuu ka kitii keeyinaat ka eket kikinaakin ti waah óo waah. Caahinkin caahinkin aanincoonanol keemuyene ka. Ankúpananii-kúpanan

The Season of the Year: Ordinary Time (Year C)

áapunawunanii páhinal pa piteyii peenaput pa. Ancuk kati kállaañ waah weenaput nkáyinan taawe, Ateeteyo.

Second reading: 2 Thessalonians 1:11 – 2:2

Hilim ha hiti Pool eenape ya -

Aluu pakanam ti káyinan, inci oopa ti kaluum Pútuun pa aluu tokotoko, mante fa Pútuun pa mpíhin aluu nipiyeno pakan kéetuuniye pinako ti eloñ ya eyya mpiyonkale ya aluu teyyo. Ti sempe etempo efipuwufan aluu lombo kunuu kiti íhinu heenape, ancuk kati níyini hipayu páhin pa piti káyinan ka kitaaluu. Fiye, Yéesu Krista, áhampaatiin aluu áfaamulee ti aluu, aluu ínnimulee teyoo. Ehe eeha Pútuun pa niñ Yéesu Krista nkálafiye ha kawufan aluu.

Aluu pakanam ti káyinan, inci láfilafi hiluumu aluu waah, kiti ékey ya eti Yéesu áhampaatiin atuunaa niñ kiti pupaakool pa pituunaa neyoo. Tuku niliim picas, ewatate tukee cok aluu, niñ akee asokaa nii: “Inci yáwutaayawut nii hinoom ha hiti Yéesu Krista hícoliyool.” Tuku níyinanoo, háati asokaasok ho aluu ti ekoonjan niñ haani ti kilim niñ haani leetal éefulii petoonii.

ALELUYA Yéesu naasok pinapana pa pakateyoo: “Fiye inci fayonkal aluu: pákawiyam kamma waah ewwa inci intaake wa ti Paapaa toom, inci hínaahin aluu nípimeyi wo.”

Gospel: Luke 19:1-10

Hilim ha hiti Luk eenape ya -

Púful toko, Yéesu naanako ti saatee ya eti Yeliko. Apiyeno himuusu saatee ya, intaak toko áyiin aña nkasok Sakaay, oonool ti ñíhampaatiin pisayoola kúncoo ya, naayeno usaanum. Náalafi hicuku ayme ayem Yéesu, pale patameyoo mpiwun ayinaat kamma kayoñ ka. Fiye, naatey hátikin pa Yéesu naañaje pa himuusu, naasilo ti enuun kati acukoo.

The Season of the Year: Ordinary Time (Year C)

Yéesu ápucolii toko náahaafin naasokoo: “Sakaay, wánoonii mpacas, kaatuko fíyooy, fo inci wanan pati awe.” Sakaay náawanoonii mpacas, naawanan Yéesu niŋ pásuuma.

Pakan paka púlooŋ kapicuk eehuu nkáyaañ káakumutool kapisok: “Pati amuyena naakaaye apiwanan.” Pale Sakaay naasiŋo, naasok Ateeteyo: “Sincan, Ahámpaatiin! Inci fawufan kancan hisaanumate ha hitoom keeleke ka, an óo an aŋa ammeya nii inci lípoolip, fañahanoo fo ñapaakiil aŋa inci incoope ya teyoo.”

Yéesu naasokoo: “Fíyooy kafakan ka kúcoliyoo ti ekumpan eyye, kamma aŋe lombo naayem ati miin ma miti Abraham. Kaatuko inci, Añii An, kéyyookey hiŋes niŋ kafakan keelinciye ka.”

32nd Sunday

First reading: 2 Maccabees 7:1-14

Hilim hiti an eecoonoole -

Ti caanak ca citi amansa ya aŋa nkasok ya Antiyohus, intaak miin miti pákayiin isak niŋ pákasupak niŋ íñña ateyii. Nkacokee nkakallanee, amansa ya Antiyohus náalafiyii kaliyan ti sempe efoofa eti écalukun, eekitee ya ti hilim ha heesiŋanee ha hiti Móyiis. Oonool teyii náakup ti putum pa piti pakakee paka. Naasok: “Weyme állafiye unii kacakan niŋ kameye?”

Usiŋaasiŋo ti eket ya efisaka káatuulaati kilim ka kiti símaama unii. Amansa ya inseeño meemak naapoñ kapinaŋ sinkiloo niŋ ekaleela ti seemak sa. Ta mpúsowiye ta, naapoñ kati kafiit híleeluuf aŋa éekupe ya ti putum pakakee paka. Naapoñ lombo kápipaŋin hikawoo nkafiit wootoo niŋ sipeesoo hátikin pakatuwoo niŋ íñña ateyoo. Ta naapayoo ta kaafiitalool, naapoñ kápiteenaniyoo ti seemak sa kaloŋayoo naasokii kawantoo ti sinkiloo ya. Haaw kapaŋ ka kéesowiye ka nkihancaloolo ti sinkiloo ya. Tempo pakatuwoo niŋ íñña ateyii nkayeno pipenanoole sempe kati kaket niŋ híyiinate nkayeno hisoku: “Ateeteyo afaataak paketa hikaw ti pimiikan pa pakateyoo.” Ta áyaañ a naakete ta fiyuu, nkácoopii ásupiyenu ya kati kakallano. Nkápaŋin hikawoo. Púful toko nkacakanoo: “Fo aafali efoofa écalukun niŋ ekina tom

The Season of the Year: Ordinary Time (Year C)

eniini efeekallanee kápiliñ ti hikawi fo ti wooti?” Pale ti híleeluuf ha hiti pupukayoo nañahanii: “Haani!” Ekina ewune nkakallanoo lombo niñ áyaañ a. Akina ti eket ya naasok amansa ya: “Amukala ya! Aacoopaacoop eloñ ya etoonii eti féefiye, pale Amansa ya ati púlunta pa áfaalitanií unii ti eket ya naawufan unii eloñ éeyeeni eepayantoo, páawoo unii eket ti hítuulu kilim etempo keesiñanee ka.” Kápiful teyoo nkáhin fo áhaaciyenu ya. Nkasokoo áfulanii híleeluufoo, náahin ho náapantin sipeesoo peekikilanut. Naasokii niñ kamukut: “Pútuun pa piti patiila puwufanaam sipees niñ woot, kamma hicoku kilim etempo keesiñanee ka incoon úpufulanee, kaatuko yínanaayinan nii éfipiñahaniyam wo.” Amansa ya niñ keeyem ka pusonoo incokii meemaak ti híyiinate ha hiti akampaani ya ajuu aña eecokut ya kúnuul enkuu likee. Niñ paketaloo, nkáhin fo ápaakiilenu ya niñ pakanc pa poonool pa. Akina ti pikaayu eket naasok amansa ya: “Haña panap aapiket ti sipees pakan paka ti hítuulu eeha Pútuun pa mpíyinanane ha, nii efipilitani ti eket ya, kaatuko awe aatilitanee ti eket ya.”

Second reading: 2 Thessalonians 2:16-3:5

Hilim ha hiti Pool eenape ya -

Aluu pakanam ti káyinan, niponket nipipuuñenoolee ti Yéesu Krista áhampaatiin atuunaa niñ ti Pútuun pa Paapaa atuunaa, aña álafíye ya unaa, aña awufane ya unaa, ti panap pa piteyoo, ciki ya niñ kásuumaay ka. Uluumii kayankan kunuu aluu ti meenape ma púlooj emma inniyina ma íhinu man hisoku.

Niluum Pútuun pa lombo hak inci, mante fa hilim ha hiti Pútuun pa nihikaay hátikin, hímulee lan óo lan samat nii pati aluu. Niluum mante fa inci infak ti pakanc pa piti pakan paka kéelafíye ka íhinuyam heenaput kamma pakan paka tom púlooj nkataake káyinan. Pale Pútuun pa, pikina pítahantoo pakan: efipipenan aluu sempe, mpufaas aluu ti meenaput ma. Pútuun pa pinimpanaanimpan unii kamma aluu. Aluu niyaake íhinu eeha inci insoke ha aluu níhin, efinipenan íhinu eteeho. Uluumaa Pútuun pa pítintiñan aluu fo ti pálafí etempo, nítuul éñoohonii ya eti Yéesu, péeneeniyanut.

The Season of the Year: Ordinary Time (Year C)

ALELUYA Yéesu naasok: “Inci yem Ecaañ ya eti púlunta pa.
Aña anapanaam afaataak ecaañ ya niñ elon ya.”

Gospel: Luke 20:27-38

Hilim ha hiti Luk eenape ya -

Pakakee Pusatusaay nkákey ti Yéesu (poko nkasok nii keekete ka étikalitoonii). Nkacakanoo: “Ahámpaatiin, Móyiis akiicaakiic ti hilim ha heesiinane ha nii: 'Niñ áyiin asayaa naaket peetaakut añii, atuwoo añañaa hitoonu aal a, naataak neyoo epuuk keekaakaay piyeno pakati púnuwoo eekete ya.' Fiye, intaak ti miin moonool pákayiin isak niñ pákasupak, áhampaatiin a naasa aal, ataakut añii, naaket. Asúpiyenu ya naatoon aal a, ataakut añii, naaket. Aháacyenu ya lompo naatoonoo. Fo lompo incuke, ti isak ya niñ pákasupak paka nkatoonoo, nkaket peetaakut neyoo añii. Ti pikelan aal a lompo naaket. Fiye, hinak ti pilito pa ti eket ya, aal a ajuu ati ayme, paawoo isak ya niñ pákasupak paka púloon kasayoo?”

Yéesu naañahani: “Ti púlunta pa piti fiyooy, pakan paka nkasasa nkanimo. Payenka Pútuun pa mpusoke ka nii poko kanape kati kalitanee ti eket ya nkakin ti púlunta pa peeyem pa ti ékey etikasa, etikanimo. Etínekayini eket, kaatuko kacukaacuk nii pumaleekoo pa, ekina ewune etikasa etikanimo. Poko epuuk Pútuun kamma nkalitanee ti eket ya. Móyiis náayisan picaañ catañ nii keekete ka éfikalitoonii. La sokee la ti hilim ha hiti Pútuun pa kiti cinuun ca ceecoke ca apan cisowiit, naayonkal Ateeteyo 'Pútuun pa piti Abraham, Pútuun pa piti Isaak, Pútuun pa piti Jakob.' Pútuun pa pineetaat piti keekete ka pale piti keelone ka, kaatuko ti Pútuun pa an óo an oopa kaloña.”

33rd Sunday

First reading: Malachi 3:19-20a

Hilim ha hiti ayaamakoola ya Malaki –

Ehe hilim ha hiti Pútuun pa piti patiila niñ t'etaam: Hinoom ha hiti Pútuun pa ékey nihiyaake; hísowisowi samat nii seemak. Pakan paka púloon keemece ka niñ keepooke ka puuñaa ya eti Pútuun pa efikayeno samat nii píheeni. Hinoom ha heekaakaay ha ékey éfihisowi, éfihifulan teyii kinkonk ka niñ

The Season of the Year: Ordinary Time (Year C)

unaay wa. Fa Pútuun pa piti patiila niŋ t'etaam mpusoke fa. Pale, aluu keefeye ka inci, caanak ca éfícifulii hak aluu, íncikuuñan aluu ti pisiya pa pitenco.

Second reading: 2 Thessalonians 3:7-12

Hilim ha hiti Pool eenape ya -

Aluu pakanam ti káyinan, aluu nímeyimeyi nii niñaŋaa íhinu samat nii fa unii núuhine fa. Uyenit pakan keefutah ta nuukine ta niŋ aluu. Nuupook kayankankan kiti haahaw. Núuhin, nuuñañahool, hánant hanakan, ancuk timpuuyeno pitiyo piti akee. Pánipani inci yíniyini hiluumu aluu nipiyanakanam, pale inci láfilafi káyisan aluu puume inniñaje íhinu. Ta inci iyyeniye ta pataaluu, usokaasok: Aña napook páhin, añanee hikituyee paliyal lombo. Inci síyaasi nii pakakee paka ti aluu káhinantoo páhin, fo pinako ti kilim keekolutii. Payenkuu, ti caacaw ca citi Yéesu Krista intiipii kati káhin páhin ti kásuumaay, kati káyini ékuumanoolo.

ALELUYA “Níwasum, niyeno kaluum Pútuun, mante fa ínniyini pisiño hátikin añii ya ati Pútuun pa.”

Gospel: Luke 21:5-19

Hilim ha hiti Luk eenape ya -

Fiye, pakakee ti pinapana pa nkayeno hímulu ekumpan ya enfakat ya eti Pútuun pa, niŋ pawalle pínankiin pa péewalliyanoole yo pa, niŋ pawalle pa lombo piti waah wa weewufanee wa Pútuun pa. Yéesu naasokii: “Nicukaacuk eehe púlooj? Caanak unca ti ékey an atacuk énankiin eenañiye ti ekee, efipitahalee púlooj.”

Pinapana pa nkacakan Yéesu: “Ahámpaatiin, eehuu, teyme nihikaakaay pitaako? Weyme úfuuyisan unii kati úmeyii nii uuha ti ékey pitaako tokofiye?” Yéesu naasokii: “Nisiño púsooni, an timpi acaakool aluu. Kaatuko hícump pakan éfikakey niŋ caacawam kapisok: 'Inci yem Eenucee ya ati Pútuun pa!' niŋ ekina tom 'Caanak ca cícoliyoo!' Timpi ninapanii. Pikelan pa pineetaat féefiye. Le niŋ éfipikey, fo yáañ taako kikam niŋ ñítaakool. Niŋ nísiyaa ko timpi nife. Pikelan empuu, puloŋaa mpílaaje.”

The Season of the Year: Ordinary Time (Year C)

Púful toko, nene asokii: “Mah éfimitaakoolan mah, cáwii íncitaakoolan cáwii. Etaam ya éfineyiyiŋan meemak, intaako púpankul niŋ úkuuñu wenfakat uti eket ti pisaatee peemeenje. Píyisan peefeyanana lombo mpucukee patiila.

“Pale eehuu púloon hítaakumo, efikacok aluu, nkakallan aluu. Efikacook aluu ti púluumuma pa kati kafiit kilim aluu, nkakul aluu. Nkawufan aluu pumansa pa niŋ pakati kikaw ka kamma inci. Toko efinitaak efaah eti kakamanii inci yem ayme. Timpi niwasoolo kúnuul ti eeha innikaakaay hisoku kati nifak, kaatuko inci fawufan aluu kilim ka niŋ ecohato ya. Háati oonool ti keepooke ka aluu átayini pisiinjo hátikin aluu niŋ ekina tom naanook aluu. Pupuka aluu, pakatu aluu, ñúnu aluu, pakan aluu niŋ pákawi aluu kakaakaay kawufan aluu pakati kikaw ka, pakakee ti aluu efikamukee. Pakan paka púloon efikanat aluu kamma inci, pale háati kaahan koonool etikiñakee ti kikaw aluu. Niŋ nísikaa piliit tiw efinitaak eloŋ ya etaaluu.”

34th Sunday: Christ the King

First reading: 2 Samuel 5:1-3

Hilim ha hiti ayaamakoola ya Samiyel -

Uyoŋ wa púloon uti Israyel nuukaay pati Dawid, pati saatee ya eti Hepelon. Nuusokoo: “Hísim unaa hoonool. Ti sitiil sa seemuuse sa fiye, ta Sawul naayeniye ta amansa ya atuunaa, awe yeniye áhampaatiin a ati pusoocaali pa púloon pakati Israyel. Pútuun pa mpusoki: 'Awe, aafayeno afaasa ya ati kayoŋ ka kutoom Israyel, aafayeno ati hikaw ha ati Israyel.'” Ti hisoku kilim kenke, ñíhampaatiin ña púloon pakati Israyel nkakaay pati amansa ya ti saatee ya eti Hepelon. Amansa ya Dawid náahin písiyool neyii ti Hepelon, hátikin Pútuun pa. Nkanuc David ápiyenoonii amansa ya ati Israyel.

Second reading: Colossians 1:12-20

Hilim ha hiti Pool eenape ya -

Aluu pakanam ti káyinan, nisap luwa Pútuun pa Faaf a pípihin aluu nipinap kati nitaak putum pa pitaaluu ti hisaanumate ha eeha Pútuun pa mpimanke ha kayoŋ etempo, ti cáwii ca citi ecaaŋ ya. Pifakanaafakan unaa ti sempe sa

The Season of the Year: Ordinary Time (Year C)

siti énim ya; mpinakan unaa ti cáwii ca citi añii ya ati kunuu etempo, Yéesu Krista. Añii etempo aje awune nuufakanee: ekina eyem hisoku umuyen unaa uponketeponket.

Yéesu Krista, akina ayem punakool pa piti Pútuun pa peecukantee pa. Akina ayem añii ya áyaañ a, eehaŋe waah óo waah weememanoolee. Ti akina Pútuun pa mpimemanoole waah wa púloon, patiila niŋ t'etaam, waah weecukee niŋ weecukantee. Waah wa púloon nuumemanoolee pínapii ti akina niŋ kamma akina. Yéesu Krista ataakiye waah peelokot umemanoolee, waah óo waah teyoo nuuyem fiye. Akina ayem hikaw ha hiti eniinoo, ekina eyem canku ya. Eloŋ ya éyeeni ya, ti akina néeyaañe, kaatuko akina ayem añii ya áyaañ ya eelitanee ya ti eket ya, kati ayeno áyaañ ya ti waah wa púloon. Ee, súumaasuum Pútuun pa sempe etempo púloon síkey sikin teyoo. Fiye Pútuun pa lombo mpílaŋiye púsuumool niŋ waah wa púloon mpínapii ti añii etempo. Ti hísim ha hiti añii etempo heeniisee ha ti kuluwaa ya Pútuun pa mpúsuumoole niŋ poko, niŋ waah wa púloon weeyem wa patiila niŋ t'etaam.

ALELUYA. Aleluya. Ehe hilim ha heesiŋanee ha héeyeeni ha:

Láfi Pútuun pa, íllafi lombo akinooli. Aleluya.

Gospel: Luke 23:35-43

Hilim ha hiti Luk eenape ya -

Ñíhampaatiin Pusuwif pa nkayeno káalaahunkool Yéesu, nkasok: “Pakakee pakan naafakane, afakanoolo, iyyema akina ayem Eenucee ya ati Pútuun pa, eemamalee ya”. Pusoocaali pa lombo nkayeniyoo caalenken, nkalohoo nkawufanoo elaan eesipee. Nkasok: “Niŋ awe yem amansa ya ati Pusuwif pa, fakanoolo!” Patiila ti hikawoo intaak pakiical peesoke: “Aje ayem amansa ya ati Pusuwif pa.”

Oonool ti pikancak pa eepempeŋee ya naateñaloo: “Fo aaneetaat Eenucee ya ati Pútuun pa? Fakanoolo infakan lombo unii!” Pale akee ya naafet teyoo naasok: “Aafeyut fala Pútuun, awe páyemali ti ñíseeña ña ñoonool ña ñiti eket ya neyoo? Anii, pafiital hilim ha hitaanii hicoonoolaa-coonool kamma

The Season of the Year: Ordinary Time (Year C)

maayemaa ti cooy páhinal anii peenaput pa, pale áyiin aje áhinut waah weenaput.”

Naasok: “Yéesu, nówuniyam naayeniyaa ti elemeyu ya etii.” Yéesu naañahanoo: “Inci pusoki pánipani ya: Hinoom ha hiti fíyooy aafayeno niŋ inci alacana.”

FEASTS OF THE LORD AND SOLEMNITIES DURING THE YEAR

Presentation of the Lord (2 February)

First reading: Malachi 3:1-4

Hilim ha hiti ayaamakoola ya Malaki -

Pútuun pa mpusok: “Ehe inci ti hipoñu asoka-kilimam, kati amemanool pítin pa hátikinam. Tokofiye Ateeteyo Pútuun pa aña inniyem ya ti hiñes, áfaacoli ti ekumpan ya enfakat ya eteyoo. Akina ayem asoka-kilim ka kiti púsuumool pa empa ínnilafiye pa niñ inci. Ayme áfaayini pisiño hinak ékey ya eteyoo. Ayme áfaayini pisiño ta áfaayisanoolo ta? Kamma naanakoole niñ seemak sa siti asafa ya samat nii pahiine pa piti wañ wa weñowee wa. Afaakuulan epuuk ya pakati Lewi, samat nii fa nkakuulan fa sanoo ya niñ mañ ma. Ekina ewune éfikayini káyan kawun ka Ateeteyo ti kuloonaay ka keesiñanee ka. Fiye kawun ka kiti Jerusalem efikicoonee pati Pútuun pa, samat nii ti púcook puu, ti sitiil sa seefiyye sa.” Fa Pútuun pa piti sempe mpusoke fa.

Second reading: Hebrews 2:14-18

Hilim hiti anapana ati Yéesu -

Pútuun pa pimemanoole púlunta pa, niñ fúlana toko púlunta pa mpiyeno piteyoo. Apan pílafilafi hícamp kayon ti epuuk etempo kapinako ti hímulu etempo. Paawoo Yéesu afakanii, Pútuun pa piñañooñañ kacolan ti pikallo pa piteyoo. Yéesu naakuulan pakan paka ti umuyen wa uteyii. Fiye páni, aña nakuulan ya niñ keekuulane ka poko púloonii faafii oonool. Ekina ewune asuwut kaayonkalii pakatuwoo niñ pakahoopoo.

ALELUYA Yéesu amansa ya, kilim ka kitii, unka toonii, kikina kiyem elon ya. Awe taake kilim ka kiti elon ya eepayantoo ya.

Feasts of the Lord and Solemnities during the Year

Gospel:

Luke 2:22-40

Hilim ha hiti Luk eenape ya -

Hinoom ha hiti kaakuulan ka kiti hipuku ha níhicolii, kaakuulan ka keekiice ka ti hilim ha heesiinane ha hiti Móyiiis. Josef niñ Mari nkacooop ciñii ca Jerusalem kápiyisanoo Ateeteyo. Inhínee nii heekiicee ha ti hilim ha heesiinane ha hiti Ateeteyo: “Niñ añii áyiin ácook apukee añanee kañoman Ateeteyo.” Kañanāa lombo kaawaaseen toko sílunt súsopak niñ fotom múcuucuuku músopak samat nii fa insokee fa ti hilim ha heesiinane ha hiti Ateeteyo.

Intaako Jerusalem akee áyiin caacawoo Simeyon. Ayiin eecoonoole naafe Pútuun pa, naayeno hítuulu aña akaakaay ékey kaapuñanool Israyel. Kunuu ka keenape ka nkiyeno teyoo, nkíyisanoo nii ataket akina peecukut Eenucee ya ati Ateeteyo. Kunuu ka keenape ka nkítintinānoo apikaay pati ekumpaana ya enfakat ya eti Pútuun pa. Ta Yéesu pupukayoo nkácoopiyoo ta kati káhinoo eeha hilim ha heesiinane ha fa nihisoke fa, Simeyon naafenfo ciñii ca ti sipeesoo naanimpan Pútuun pa apusok:

“Kamma inci incuke niñ ñíkinam kafakan ka kitii,

ekina ewune Ateeteyo, fiye aayina hikatu amiikan a atii apiket ti kásuumaay samat nii fa áyyinananaam fa;

kafakan ka enka ammemanooole ka hátikin písii pa púlooj,

ecaaj ya eyya éfeeyisan keeneetaat ka Pusuwif Pútuun pa, néecoopii pakani Israyel hamake ha.”

Ciñii ca faafoo niñ íñña teyoo innimii ti keesokee ka kiti ciñii ca. Simeyon naasampanii, naasok íñña ateyoo Mari: “Síitan, añii ya aña Pútuun pa pumamaloomamal kati ácoopii enow ya eti pakan keemeenje pakati Israyel niñ piyito pa piti pakakee pakan keemeenje. Afaayeno píyisan pa piti Pútuun pa empa pakan paka nkakaakaay pa hipooku, kati áfulanii tíkitaaj pámiiloolal pa peeyoliye pa ti kunuu hícump pakan. Awe íñña ateyoo lombo kúnuul efikiyeno ti yaani samat nii aña epaay neeyaye.”

Feasts of the Lord and Solemnities during the Year

Intaak akee aal ayaamakoola eemaamane caacawoo Hanna, faafoo Fanuwel, ati miin ma miti Asel. Apinimo ti áyiinoo fo sitiil isak niŋ súsupak, áyiinoo naaket. Nene animiit, sitiiloo áwii epaakiil niŋ sipaakiil (84). Afúlantoo pati ekumpaan ya enfakat ya eti Pútuun pa, náatuul po ti pikaalak fo niŋ ti kaluum hánant niŋ hanakan. Ti oom caanak, ápucolii teyii, naanimpan Pútuun pa, naayeno hisoku kiti ciñii ca hátikin keeyeniye ka púloonj hítuulu kafakan ka kiti Jerusalem.

Ta Josef niŋ Mari nkapayoole ta faínhinee fa samat nii fa insokee fa ti hilim ha heesiŋanee ha hiti Ateeteyo, nkayet Kalilee pati saatee ya eteyii Naasalet. Añii ya náayankii niŋ sempe; naameenj ecohato, pálaŋi pa piti Pútuun pa mpiyeno teyoo.

Assumption of Mary (15 August)

First reading: **Revelation 11:19...12:10**

Hilim ha hiti la Saŋ eenape ya naakiice la waah weeyolee, ewwa Pútuun pa mpýisanooloo wa -

Ekumpaan ya enfakat ya eti Pútuun pa eeyem ya patiila néepankino, ínnakey ya eti písiyool pa empa Pútuun pa mpiliile pa niŋ pakan etempo neecukee ti ekumpaan etempo. Intaako picaaŋ, maakaŋ néesiye lipo, etiiil ya néekupanan, etaam ya néeyiŋ, pitaaliŋ mpúnowalii lombo.

Píyisan penfakat mpúfulii patiila útiŋ wa: Intaako akee aal, aŋa ásooliye hísool hiti caanak; hiim ha nihiyeno t'etaam wootoo; náawuulo éwuulu eti cáwii eetaake sicaaŋan ŋaasuwan niŋ súsupak. Naayeno niŋ munow, naaceek kamma ñíyoka ña ñiti hipuku ha. Pikee píyisan lombo mpúfulii patiila: ninkinanko enfakat éecunke samat nii seemak, eetaake kikaw isak niŋ kúsupak niŋ usiin ŋaasuwan, ti hikaw óo hikaw intaak éwuulu eti cáwii. Híyaani eteyyo nihiyeno kaaneenj picaaŋan pa niŋ étahii po t'etaam. Ninkinanko ya neesiinjo hátikin aal a, aŋa eekaakaay ya hipuku, kati eli añii ya ti éfuliyoo. Púful toko, aal a naapuk cíyiin ceekaakaay piyeno afansa ya ati uyonj wa púloonj ewwa naakaakaay wa kátintiŋan niŋ hikasap hiti mañ. Ciñii

Feasts of the Lord and Solemnities during the Year

ca incisilanees pukol Pútuun pa ti elemeyu etempo. Aal a naatey fo ti káahaan tes, la Pútuun pa mpimemanoole la káayenumayoo.

Inci, Saŋ, síitanaasiitan hilim henfakat héefulii patiila, hípusokii: “Ehe kafakan ka, kayine ka niŋ cáwii ca citi Pútuun pa putuunaa kácoliyoo niŋ sempe sa siti Yéesu Krista.”

Second reading: 1 Corinthians 15:20-26

Hilim ha hiti Pool eenape ya -

Yéesu Krista alitaalito ti keekete ka, náatikin keekete ka púloon pilito. Eket ya ti páhinal piti an oonool neetaakiye, ti an oonool lombo pilito pa efipitaako. Samat nii pakan paka púloon nkaket kamma nkayeniye oonool niŋ Adam, efikalito lombo ti eket ya kamma nkayeniye oonool niŋ Yéesu Krista. Pale an óo an niŋ hinoomoo: Krista ayem ácooka ti pilito ti eket ya. Niŋ akina áñoooniyoo, kéeyinane ka teyoo efi lombo kalito ti hinoomii. Tempo púlunta pa efipipa: Krista áfaapucalool sempe sa siti meenaput ma, ñíhampaatiin ña pakateyii, niŋ kisaalumant ka púloon, niŋ fúlaa toko naañahan cáwii ca Pútuun pa Faafoo. Akina akaakaay hitoonu himpaac ha hiti elemeyu ya, fo ta Pútuun pa Paapaa efipitahal ta pikamooloo ti wootoo. Akamooloo akelan a aŋa eekaakaayee ya iheeku, akina ayem eket ya.

Gospel: Luke 1:39-56

Hilim ha hiti Luk eenape ya -

Ti kunoom enkuu Mari naakaay mpacas ti saatee ya eti pítintin pa ti mah ma miti Yutaay, apinako la ti ekumpan ya eti Sakaliya naakican Elisabet. Ta Elisabet náasiye ta Mari pakicanaloo añii ya naawen ti munowoo, Elisabet naameen niŋ Kunuu ka keenape ka. Naaceek apusok: “Awe Pútuun pa mpíhine heehaŋe ha panap ti pakaal paka púloon, efi lombo píhin heehaŋe ha panap ti añii ya aŋa ankaakaay ya hipuku! Puume inci ínnapiyenee fiye, íñña ya ati Ateeteyo atoom kati mpákiiyam hiyoo? Sincan, emma inci ínsiye ma pakicanali añii aŋe ti munowam naawen ti pásuuma. Aánapiyanee awe aŋa yínane ya ti eeha Ateeteyo mpusoke ha nii efihitaako.”

Feasts of the Lord and Solemnities during the Year

Mari naaceek apusok:

“Yaanam émulaa Ateeteyo! Kamma Pútuun pa mpítahii kunuu etempo t’inci amiikan a atempo ásikateen a, ekina ewune kunuuwam kimeenaa nin pásuuma ti Pútuun pa Afakana ya atoom. Kamma Pútuun pa piti sempe mpíhinaam waah wenfakat, ekina ewune, písik fíyooy pikaay pa púloon efimpiyonkalam ati pásuuma. Caacaw etempo ceesampanee. Pitaakaataak paket hikaw ti keefeye po ka fo ti ekaay óo ekaay. Mpíyisan hamake ha nin epees etempo; mpihancalool kéemakiyanooliye ka ti pakan paka. Mpíwananii pumansa pa ti pilemeyu pa piteyii, pale, mpíseepin písikateen pa. Mpisiitan keeyeniye ka ti peep pa nin waah weenape, pale, mpiyaan keetaake ka kapiñoho sipeesii ñaanii. Mpiyankankan amiikan etempo Israyel, ti é nawuno paket hikaw etempo. Eehuu mpíyinanane símaama unaa Abraham nin miin ma miteyoo fo caanak óo caanak.”

Mari naayeno pati Elisabet fo kiim káhaaciil apite año ho pateyoo.

All Saints (1 November)

First reading: Revelation 7:2-14

Hilim ha hiti la Saŋ eenape ya naakiice la waah weeyolee, ewwa Pútuun pa mpíyisanooloo wa -

Inci Saŋ cukaacuk maleekoo ya eesiliye ya ti kaapii ka enka caanak ca íncifulii ka tenko. Neeceek nin hilim henfakat neesok pumaleekoo pa: “Timpi nikallan mah ma, kaatii ka nin fotom punuun pa, inci peelokot kiic ekiiwuma ti síyit sa siti pinapana pa pakati Pútuun pa putuunaa.”

Inci Saŋ, cukaacuk kayon kenfakat, enka an átayini kafinu, kayon kiti pikin pa púloon, miin ma púloon, písii pa púloon nin pákupal pa púloon. Nkasiinjo hátikin elemeyu ya eti Pútuun pa nin hátikin Císaacii ca citi Pútuun pa; nkásoolo kúsool keehiina, nkaŋunt kulof ti sipeesii. Nkaceek, kapusok:

“Pútuun pa putuunaa peeyeniye pa ti elemeyu ya, poko nin Císaacii ca, kafakane unaa.”

Feasts of the Lord and Solemnities during the Year

Pumaleekoo pa púlooj mpíkiit elemeyu ya, niŋ ñíhampaatiin ña niŋ sílukuleen sa sipaakiil sa senfakat sa. Mpíkilipo hátikin elemeyu ya, síyit etempo t'etaam, mpúmul Pútuun pa, mpusok:

“Amíini! Alímaati kícimu ka, hamake ha, tálaca ya, ecohato ya, hímulu ha, sempe sa niŋ kayine ka kayeno ti Pútuun pa putuunaa fo tan óo tan. Amíini!”

Púful toko, oonool ti ñíhampaatiin ña naacakanam, naasok: “Payenka pakati kúsool ka keehiina ka, poko kayem pakay? Peyme nkáfulii?” Inci iññahanoo: “Ahámpaatiin, awe meya ho.” Naañahanam: “Poko, ti ñíyoka ña ñenfakat ña nkáfulii; kañowaañow kúsool ka kiteyii, nkakuulan ko ti hísim ha hiti Císaacii ca citi Pútuun pa.

Second reading: 1 John 3:1-3

Hilim ha hiti Saŋ eenape ya -

Epuukam, nímiilool puume pálaŋi pa piti Faaf unaa mpufome fa; Pútuun pa mpuyonkalyonkal unaa epuuk etempo, pánipani unaa epuuk etempo. Pale mah ma mímiit unaa, kamma ímmimiit Pútuun pa. Pakanam ti káyinan, fiye unaa epuuk Pútuun nuuyemaa, eeha nuukaakaayaa ha éyenoonii hiloot hicaaŋ. Uméyyaameyi nii, ta Yéesu Krista áfaañohoonii ta, efuunakoolaa neyoo, kamma efuucukoo samat nii fa naayem fa. An óo an aŋa ahintiye teyoo meemak, afaayeno an eekuule, samat nii fa akina humuumoo naakuule fa.

ALELUYA Níkey pe ti inci, aluu kéeyoke ka kamma patiiyal;
inci fáhin aluu nípiyekunoolo.

Gospel: Matthew 5:1-12

Hilim ha hiti Máciya eenape ya -

Ta Yéesu naacuke ta kayon ka púlooj keeyem ka ti kanapanoo; naasilo ti tíntiŋ ya; naayeno po, pinapana pa pakateyoo nkalohoo. Náaŋaapin putumoo, naakalaŋanii, naasokii:

Feasts of the Lord and Solemnities during the Year

“Kayihaayih keemeya ka nii kasoolahaa-soolah Pútuun pa, kaatuko cáwii ca citi alacana citeyii.

Kayihaayih keeyem ka ti kakoon, kaatuko Pútuun pa efipupuñanoolii.

Kayihaayih kéesuumanana ka, kaatuko etaam ya éfeeyenoonii eteyii.

Kayihaayih payenka peep pa niñ pálaani pa piti heecoonoole ha mpucoke ka, kaatuko efikasiit.

Kayihaayih keetaake ka paketa hikaw ti pakakee paka, kaatuko Pútuun pa efipitaak paketa hikaw teyii.

Kayihaayih keetaake ka saan seekuule, kaatuuko efikacuk Pútuun pa.

Kayihaayih keeyem ka ti hiñes pakan paka kápusuumool, kaatuko efikayonkalee epuuk Pútuun.

Kayihaayih keecuumanee ka kamma pucoonool pa, kaatuko cáwii ca citi alacana citeyii.

Aluu, niyihaayih, niñ pakan paka unka nkateñal aluu, nkayokan aluu, nkasok heenaput eeha ínnihinut kamma inci. Súum aluu, niyeno niñ pásuuma kaatuko cooy ya etaaluu efeefom alacana.”

All Souls (2 November)

First reading: **Ezekiel 37:12-14**

Hilim ha hiti ayaamakoola ya Esekiyel -

Ehe eeha Pútuun pa mpusoke ha: “Inci fápankin kiyaak aluu, púfulan aluu tenko, aluu, pakati kayoñam, piñahan aluu ti mah ma miti Israyel. Efinimeyi nii inci yem Pútuun pa, ta inci fápankin ta kiyaak aluu, ínfulan aluu tenko, aluu pakati kayoñam. Inci fawas t'aluu kunuu ka kutoom, efiniloñ; inci fáhin aluu nipiyeno ti mah ma mitaalu, éfinimeyi nii inci yem Pútuun pa. Fo inci insoke: inci fáhin ho.” Hilim ha hiti Pútuun pa.

Second reading: **1 Peter 1:3-9**

Hilim ha hiti Piyeer eenape ya -

Umúláa Pútuun pa, Paapaa ati Yéesu Krista Ateeteyo atuunaa. Ti panap etempo penfakat pa empa mpíyisane pa unaa, mpuwufan unaa eloñ éeyeeni ta mpilitane ta Yéesu Krista ti keekete ka. Fo lombo incuke nuutaakaa ciki

Feasts of the Lord and Solemnities during the Year

eyya etinene eket, núumeyyaa nii efuutaakaa waah wa weenape wa ewwa Pútuun pa mpumanke wa pakan etempo. Waah ewwuu útuuyini pupucu, útuuyini elecatanoolo, útuuyini lompo hísimu. Pútuun pa pumankaamank wo aluu patiila. Sempe sa siti Pútuun pa insimank aluu kamma káyinan ka kitaaluu, mante fa innitaak hifaku ha, eeha éfihiyisanee ha ti pikelan púlunta. Ekina ewune, inci insok aluu: Niyeno niñ pásuuma, háati inniyema niñ páciite penfakat. Páciite empuu piti kameya man káyinan ka kitaaluu kiti páni man haani. Sanoo áyiniyini hípucuyee, pale ti seemak ámmeyi man enapaanap. Fo lompo incuke nii káyinan ka kitaaluu, keehaṇe ka sanoo ya pílat, kiṇeseṇes ti páciite óo páciite ti kameya man kiyankaayank. Púful toko, hinoom eeha Yéesu Krista áfaafulii ta, Pútuun pa éfipumul aluu, mpúmakiyan aluu, mpinimpan aluu. Akina aṇa ínnilafiye ya aluu peecukutoo, t'akina ínniyinane, peecukutoo. Ti akina efinitaak pásuuma, pásuuma penfakat empa an naayinaat kakaman. Nímeyimeyi nii efinitaak hifaku ha, eeha ínniyinane ha teehe.

ALELUYA Yéesu naasok: “Tomas, áayinanaayinan kamma ancukam. Ayihaa aṇa áyinane ya, peecukutam.”

Gospel: Luke 7:11-16

Hilim ha hiti Luk eenape ya -

Púful toko, Yéesu naakaay ti saatee ya eyya nkasok ya Nayin, pinapana pa pakateyoo niñ kayoṇ kenfakat nkanapool neyoo. Fiye, ta naalohane ta putum pa piti saatee ya, nkayeno hicoopu ehunuṇ ti íhokuma. Eekete ya, akampaani, akina lammayoo íñña ateyoo naataake, áyiinoo eekete. Kayoṇ kenfakat kiti saatee ya nkiyeno neyoo. Íñña ateyoo naayeno pukooṇ. Ateeteyo apucukoo, inketoo teyoo ti hikaw, naasokoo: “Timpi kooṇ.”

Naaloh pisaapu pa, náalik po, keetiyye po ka nkasiño. Yéesu naasokoo: “Akampaani, inci soki: 'Lito!'” Aṇa eekete ya náalitoonii, naayeno, náayaañ káakup, Yéesu naacoopoo naañahanoo íñña ateyoo.

Kayoṇ ka púlooṇ nkimeeṇ niñ ewatate nkúmul Pútuun pa nkusok: “Ayaamakoola enfakat áfuliyoo t'unaa. Pútuun pa pítahiyoo kunuu ti pakan

Feasts of the Lord and Solemnities during the Year

etempo.” Hiti Yéesu eehe, níhisiyoo ti mah ma miti Yutaay púlooj niñ ti pisaatee pa púlooj peekinkoole yo pa.

Harvest

First reading: Deuteronomy 26:4-11

Hilim ha heesiiganee ha hiti Móyiis -

Móyiis naasok kayoj ka kiti Israyel: “Ta funuwufan ta, ti pamaañal pa púcook pa, kaapii ka kiti ekumpan ya eti Pútuun pa, awaaseena ya ati Pútuun pa afaasa íyya ya ti epees naayenan yo hátikin kaaciin ka kiti Ateeteyo Pútuun pa pitii. Aafacoop hilim ha nene insok hátikin Ateeteyo Pútuun pa pitii: 'Maamaa atoom ati Aram aña nakaawool; naakaay Esipt, naayeno po. Náataakii kayoj kenfakat keetaake sempe. Pakati Esipt nkakallan unii, nkáwasunii himiikanate héeseñe. Nuuceek Pútuun pa piti símaama unii, mpísiitan kilim unii, mpucuk nii unii uyem pisikateen pa, keetaakut ka kásuumaay niñ keeyoke ka. Pútuun pa mpúfulan unii Esipt ti sempe sa siti epees etempo, ti páhinal peefeyanana niñ waah wenfakat weecukantee. Mpítintin unii le, mpuwufan unii mah emme, mah emma amme ya nii miin ma niñ mukum ma kapayantoo. Ekina ewune fíyooy inci oopa ti écoopii pamaañal pa púcook pa empa awe, Pútuun pa, aawunaam pa.'

“Aafayenan íyya ya hátikin Pútuun pa pitii, nkilipo hátikin etempo. Pitee ñaaña, n'aluu puwaaseena pa niñ ekawoola ya payenka efikayeno ti pututa aluu. Niñaaña, kamma waah wa weenape wa púlooj ewwa Pútuun pa pitaaluu mpiwufane wa aluu niñ pakan aluu.”

ALELUYA Písiikateen pa efinkali, kasiit. Payenka púlooj keejese ka Pútuun pa éfinkamul po.

Gospel: Luke 17:11-19

Hilim ha hiti Luk eenape ya -

Yéesu ti pikaayu Jerusalem, naanap ti pututa mah ma miti Samali niñ Kalilee. Akina ti pinako ti cikee cisaatee, pakan ñaasuwan keekuulut kamma kanuk nkákey kapipaakoolanoo. Nkasiingo kápilaango nkaceekoo niñ uwiiluyii:

Feasts of the Lord and Solemnities during the Year

“Yéesu, Ahámpaatiin, keti hikaw ti unii!” Yéesu apicukii, naasokii: “Nikaay cániyisanoolo pati puwaaseena pa pakati Pútuun pa.” Poko ti pítin pa nkakuulane.

Oonool ti poko, ápipanum nii ákuuñaneekuñan, náañhoonii ti wootoo, naayeno hímulu Pútuun pa niñ kaawiiluyoo. Naanow ti woot Yéesu, puhoonuyoo t’etaam, naasokoo apalaka. Antuj ati Samali. Yéesu naacakan: “Fo ñaasuwan ya púloñ tom ekuulane? Isak ya niñ pakapaakiil paka peyme nkayem? Háati oonool ti poko ayinaat éñhoonii ápumul Pútuun pa fo niñ neetaat ati Samali ya aje, eeneetaat a ati Israyel?” Naasokoo: “Lito, kaay, káyinan ka kitii kúkuuñanuu.”

Marriage

First reading: John 4:7-12

Hilim ha hiti Sañ eenape ya -

Fiye, akee aal ati Samali, aña ákeyii puyook man, náacolii. Yéesu naasokoo: “Unam pilaan.” Aal a naañahanoo: “Puume, awe aña ayem ya Asuwif, alluumam man miti pálaani, inci, aal ati Samali?” (Kamma Pusuwif pa nkásiyoolut niñ pakati Samali.) Yéesu naañahanoo: “Awe, niñ áameyimeyi kawun ka kiti Pútuun pa, niñ áameyimeyi lompo aña ayem ya ti kaluumi man, awe anti luumoo, naawuni man ma miti elon ya.” Aal a naasokoo: “Ahámpaatiin, aayekut káayookuma, ésaapun ya ésunisuni; niñ weyme aafayook man ma miti elon ya? Fo awe hañaahan faaf unii Jakob, eewufane ya unii ésaapun eyye, naalaan teyyo, niñ epuukoo niñ pukoolee pa piteyoo?”

Responsorial Psalm: Psalm 128 (127)

Ayihaayih an aña eefeye Pútuun pa, naanap ti pítin etempo.

Aáfakumanoolo ni sipeesi, ayihaa aataakaa púsuum.

Aali, afaapukool t’enuufi, samat nii enuun eyya nepuk meemak. Epuuki éfikakiit mpameenjii taapul ya, samat nii

Feasts of the Lord and Solemnities during the Year

unaay wa uti punuun pa. Fiye an eefeye Pútuun pa
naasampanee, naafake ti waah weenape weemeenje.

Aafataak kásuumaay ka kiti Jerusalem hinak óo hinak;
Alúmaati Pútuun pa pisampani mpuwufani eloŋ eefiyye
aakaticuk lombo epuuki papukalii.

Gospel: Matthew 7:21-27

Hilim ha hiti Máciya eenape ya -

Ta pinapana pa pakateyoo nkapaakoole ta niŋ Yéesu ti ekee tíntiŋ, naasokii: “Payenka nkasok ka 'Ateeteyo, Ateeteyo,' etikanako púloon alacana, pale aŋa náhin ya eeŋa Paapaa atoom aŋa ayem ya alacana náalafiye ha, akina afaanako ti cáwii ca citi Pútuun pa. Ti oom hinoom, pakan keemeenje efikasokam: 'Ateeteyo, ti caacawi nuuyeniye kaayaamakool, ti caacawi lombo nuuyaane kisaalumant ka, núuhin hícum p keetaapala kucukee nkucukee.' Fiye inci fasokii: 'Inci míit aluu. Nílaaŋam, aluu kéehine ka heenaput ha.'

“An óo an aṣa ásiitane eeha inci insoke ha aluu fiye, náahin ho, akina anakoolaanakool nii an eecohatiye, aṣa alute ekumpaan eteyoo ti pínankiin. Etiil ya enupaanup, eyam ya neesap meemak ti oom ekumpaan, pale oom ekumpaan enowut kamma neelutee ti pínankiin.

“Pale, an óo an aṇa ásiitane eeḥa inci insoke ha aluu fiye, áhinut ho, anakoolaanakool nii an eesoṇiye, eelute ekumpaṇ ya eteyoo t’esiya ya. Etiil ya enupaṇup, eyam ya neesap meemak, néeyiyiṇan oom ekumpaṇ; ekumpaṇ ya neenow púloṇ.”

Or: Mark 10:6-9

Hilim ha hiti Mark eenape ya –

Ti kunoom enkuu, Yeesu naasok pinapana pa pakateyoo: “Ti púcook pa piti púlunta pa, ta Pútuun pa mpimemanoole ta pakan paka, mpíhin áyiin niŋ aal. Ekina ewune, áyiin afaakatan faafoo niŋ íññaayoo, naakin niŋ aaloo nkáyenoonii enii yoonool. Fiye etikayeno pákasupak, fo oonool. Wooto payenka Pútuun pa mpinanfoole ka an tuku ákatinooolii.”